

تایپہ نظامہ

پانزدهمین جشنواره کتابهای کوردی سقز

٧ ١١٥ رقم ١٢٩٧ ٧ ١١٤ ص ٨٠٦ رقم ١٢٩٧

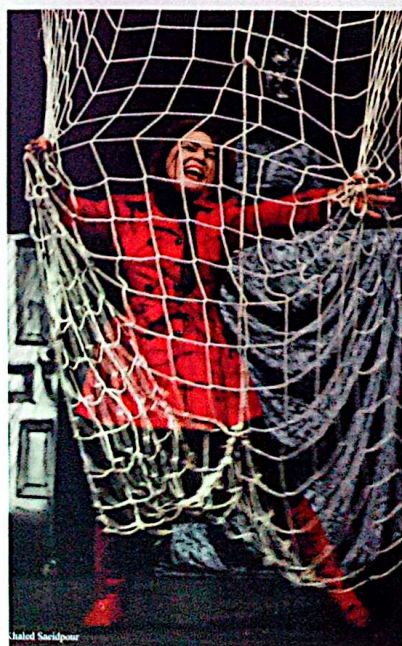
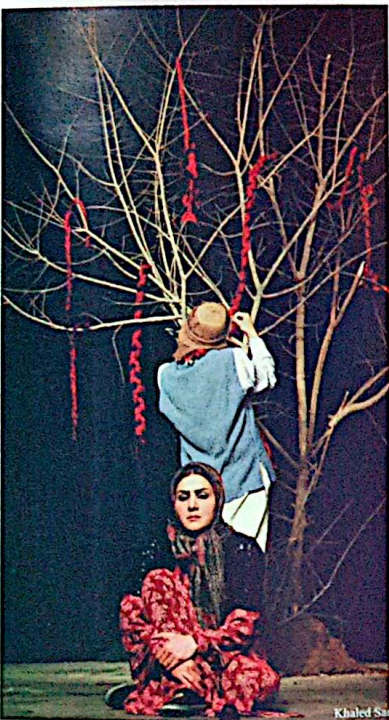
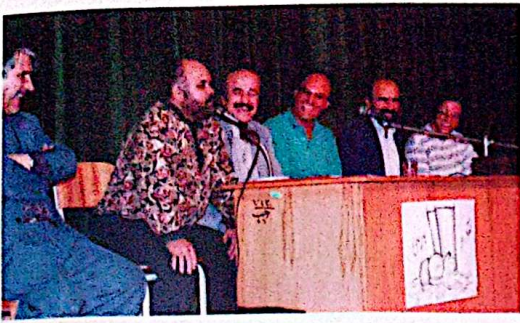

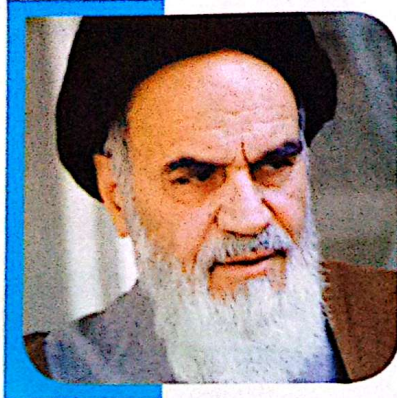
ازادہ کل فرہنگ و انسائیکلوپیدی کردستان
با همکاری استادزای کردستان و فرمانداری و پره شہرستان سنو
ازادہ کل سنو علی ندائی اہل سنو. اجسہ ندائی کردستان
شہزادی انسانی شہر و شہزادی سنو و گران سنو.

15 International Kurdish Theatre Festival of Saggez

بازر دهمین جشنواره بین المللی تئاتر کردی سقز
۷الی ۱۱ آذرماه ۱۳۹۷

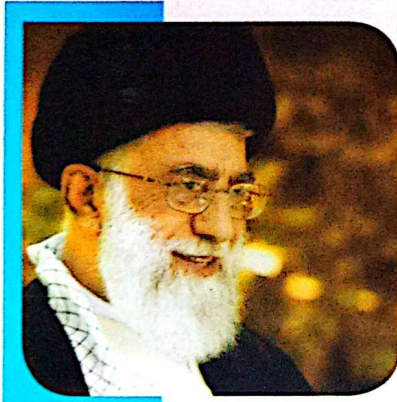

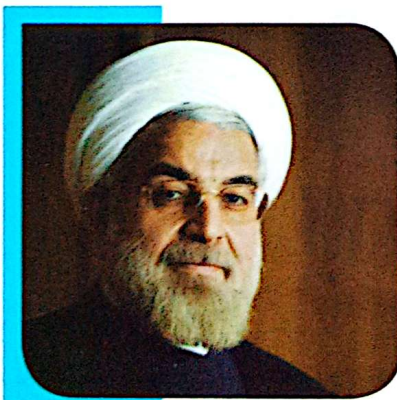
حضرت آیت الله خمینی

هنر در عرفان اسلامی ترسیم روشن عدالت،
شرافت، انصاف و تجسم تلخکامی گرسنگان
مغضوب قدرت و پول است.

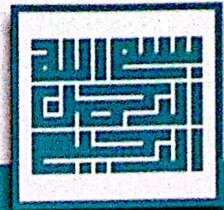
حضرت آیت الله خامنه‌ای

تئاتر در جمهوری اسلامی ایران، اصالت
والای خود را، در بیان دردها و بازگویی قصه‌ی
مظلومیت بشریت دربند می‌بیند.

حجت الاسلام حسن روحانی

دولت در حوزه فرهنگ باید سیاستگذار
باشد و نظارت و حمایت کند و اولین حمایتش
هم باید شفافیت در مقررات و ایجاد فضای
امن در جامعه باشد اما باید کار را به صاحبان
اصلی و اصحاب هنر واگذار کنیم و دولت از
آنها حمایت کند.

نیگا

تایپه‌تنامه

پانزدهمین فستیوال شانوی کوردی سهقز
و پانزدهمین جشنواره تئاتر کردی سقز
۷ آذر ماه ۱۳۹۷ تا ۱۱ اسفند ماه ۱۳۹۷

مدیر مسئول

جلال قلعه‌شاخانی

سردبیر

زاهد آرمی

هیئت تحریریه

عادل کریمی

پرویز احمدی

زاهد آرمی

طراح بولتن

فواد حامدی

حروف چینی و ویراستاری

کیانوش محمدی

لیلا عزیزپور

فواد حامدی

عکاس

خالد سعیدپور

چاپ

چاپ پنجره سقز

زاھد ئارمى

دەستى ئوبسەران

● سەروتار

گەرچى گرانى و ئاوسانى ئابوورى ولات كارىگەربىيەكى نەرتى فرەى لە بەرھەمھىنانى ھونەرى شانۇ و جالاكىيەكانى تىرى بىۋارى ھونەر دانائە، كەچى شانۇكارانى ناۋچە كوردىشىنەكان جارىكى دى لە پىنناۋ گەشە و نەشەى شانۇى كوردىدا كۆ بوونەتەۋە ھەتا ھەمىسانەۋە بىسەلمىنن خەمخۇربىيان بۆ ھونەرى كوردى زۆر زىانەرە لەۋەى تەنگىزە و قەيراسە جۇراۋجۇرەكان دل و دەستيان سارد بكانەۋە و جۇكيان پى دابدا.

جيا لەو بارە نابارە ئابوورىيە گشتىگىرەى ولات، ۋەك فاكتەرىكى گرېنگ و كارىگەر لە ھەر دوو بىۋارى بەرھەمھىنانى ھونەرى و پىشۋازى بەردەنگ لە پىشكەش كوردى بەرھەمى ھونەرى، كۆمەلى خالى ورد و درشتى دىكە و تايىت بە خودى فستىۋال، خولى پارادەى فستىۋالى شانۇى كوردى سەقەر لە خولەكانى پىش خۇى جيا دەكاتەۋە كە لە سەر ۋەستان و شىكارى زۆر ھەلەدەگىرن؛ بەلام لىرەدا لە بەر كورتى دەرەفت تەنيا سوۋكە نامازەيەكيان پىتەكەين و لىكۆلىنەۋە و رافە كوردىيان دادەنن بۆ دەرەفتىكى گونجاوتر و كەسانى تر. يەك لەو جياۋازيانەى ئەم خولەى فستىۋال كە رەنگە جياۋازىيەكانى تىرىش بە چەشنى لە چەشەنەكان پەيوەست بن بەۋەۋە و بىكرى ۋەك جياۋازى دايك ھەژمارى بىكەين، دەگەرپتەۋە بۆ دانانى بەرپۆتەبەر(دەبىرى) فستىۋال. بەرپرسى گشتى ئىدارە كوللى فەرھەنگ و ھونەرى ئىرشادى ئىسلامى كوردستان بەرپىز جەلال قەلەشاخانى دواى ماۋەيەكى كەم لە دەست بە كار بوونى، لە رپۆرەسمى كۆتايى خولى چوارەدى فستىۋالدا بە شىۋەيەكى چاۋەرۋان نەكراۋ، بەرپىز دوكتۇر قوتبەدىنى سادقى، ۋەك بەرپۆتەبەرى خولى پارادەى فستىۋال دىبارى كرد و درگاي ھەمۋو بىاس و ھەۋلىكى پەيوەندى دار بەم مەسەلەى داخست. بۆ ئەۋەى بىسەلمىنن پىچەۋانەى بەرپرسانى پىش خۇى لە ئىدارە كولل، بە

بەرنامە و پىرۋگراممىكى تۆكمەۋە ھانۋەۋە نەركى بەرپرسى ۋەرگرتەۋە و سوۋرىشە بۆ جىبەجى كوردى بەرنامەكانى، كەلك لە ھەمۋو بىسپۇران و ئىمكانانەكان ۋەرگىرن. گەرچى ئەم بىرپارە لە لايەن ھەندى لە شانۇكارانى سەقەۋە رپۆتەۋەى نارەزايى بوۋەۋە، بەلام جوار ھۆكارى؛ كوت و پىرى بىرپارەكە، شىۋىتى راگەياندىن و كانى راگەياندىنى بىرپارەكە، ھەر ۋەھا پىنگەى كارىزمايى دوكتۇر سادقى ۋەك كەسىكى پىسپۇر و بە نەرمۋونى بىۋارى شانۇ كە لە خولى بەكەمىشەۋە سىتەرى بە سەر فستىۋالەۋە بوۋە و لە بارودۇخە ھەستىارەكاندا بە ھانا و ھاۋارىيەۋە ھانۋەۋە، بوۋ بە ھۆى ئەۋەى ھەۋلەكانى ھەلۋەشاندەۋەى ئەم بىرپارە بە ھىچ نەگا.

دوۋەمىن جياۋازىي دەگەرپتەۋە سەر شىۋەى بەرپۆتەبەردىنى فستىۋال؛ بەۋ ماناي لەم خولەدا پىچەۋانەى ھەمۋو خولەكانى پىشتر فۇرمى (كىبەركى)ى نىۋان بەشداران و دىبارى كوردى پلەى بەشە جياۋازەكان و دواتر دابەشكردى خەلات بە سەر شانۇكاراندا لە لايەن لىزەنى داۋەرەنەۋە گۇراۋە. لەم فۇرمە تازەدا داۋەرەكان لە ژىر ناۋى كارناسدا دواى شىۋەى بەرھەمە شانۇبىيەكان، دوو بەرھەمى سەرگەۋتوۋ دىبارى دەكەن بۆ ۋەرگرتى پىشۋانى مالىيە لە كارە ھەلپۇرەۋەكانى فستىۋال بە مەبەستى نواندىنى بەرھەمەكەيان لە شارە كوردەكان و بەشدارى بۆ فستىۋالى نىۋەتەۋەىيى شانۇى فەجر؛ ھەر ۋەھا دىبارى كردن و ناساندى تۋانا تازەكانى بىۋارى شانۇى كوردى. گەرچى جارى زوۋە، بە چاك و خراپ، لەسەر سەرگەۋتن و سەرەكەۋتنى ئەم فۇرمە لە بەرپۆتەبەردى بىرپار بەدىن، بەلام بە پىنى رپۆرەى ئەۋ بەرھەمانەى رەۋانەى نوۋسىنگەى ھەمىشەيى فستىۋال كراۋن (۶۹-شانۇنامە)، پىتەچى ھونەرمنەندانى شانۇكار لەگەل ئەم فۇرمى بەرپۆتە بىردنەشدا زۆر كىشەيان نەبى و ھۆگرىيان بە شانۇى كوردىيەۋە پەيوەندى بە خەلات و دىبارى فستىۋالەۋە نەبى.

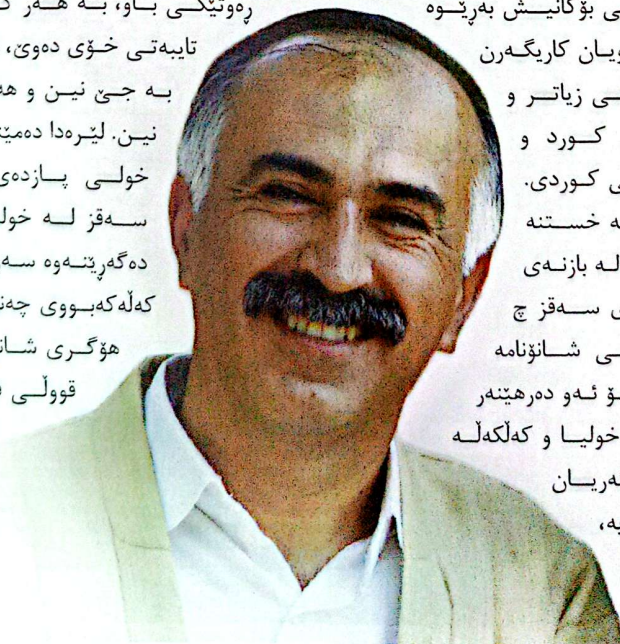

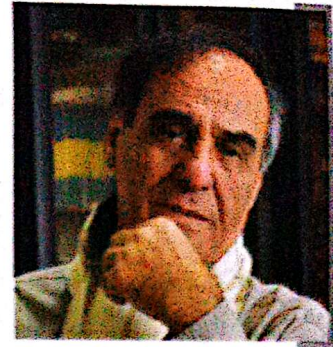
شانۆیی ناوچه کوردنشینه‌کانی ئێران، به چ هیوایه‌که‌وه ده‌ست بده‌نه ده‌قی شانۆنامه وەرگیردراوه‌کان؟ به‌رده‌نگی کوردی هۆگری شانۆ، له چ ڕێگایه‌که‌وه له‌گه‌ڵ ده‌ستکەوت و نه‌زموونه هونه‌ری، فکری، فۆرمی و... شانۆی جیهانی ناشنا بێی؟ کام دامه‌زراوه و ناوه‌ندێ خاوه‌ندارتی و پشتگیری وەرگیران و نواندنی شانۆنامه ده‌کات و تا چ‌ه‌ند هه‌ندەر ده‌ی؟ جواره‌مین جیاوازیی فستیوالی نه‌مسال ده‌گه‌رتیه‌وه بۆ زیادکردنی زاراوه‌ی «نیونه‌ته‌وه‌یی» له‌ سه‌ر ناوێشانی فستیوال. به‌جۆری که‌ ناوێشانی فستیوالی له «فستیوالی شانۆی کوردی سقز» ده‌وێ بۆ «فستیوالی نیونه‌ته‌وه‌یی شانۆی کوردی سقز». دیاره به‌ پێی زیادبوونی وشه‌کان و گه‌وره‌بوونی ناوێشانه‌که، ده‌لاله‌ته‌کان و قه‌باره‌ی فستیواله‌که‌ش گه‌وره‌تر بووه‌ته‌وه بۆ ناستیکی جیهانی. ئه‌مه‌ش گه‌رجی دڵ پێی خۆشه‌ به‌لام هه‌ر به‌ ده‌م خۆشه؛ ئه‌گینا به‌ کام ژێرخان و ئیمکاناته‌وه؟ له‌ راستیدا زیادکردنی ئهم زاراوه‌ی «نیونه‌ته‌وه‌یی» یه‌ له‌ سه‌ر فستیوالی شانۆی کوردی جگه‌ له‌ بارگرانی بۆ فستیوال، رووبه‌رووی پارادۆکسیکی قوولیشمان ده‌کاته‌وه. فستیوالێک چۆن ده‌توانێ به‌ پێی وشه‌ی «کوردی» له‌ یه‌ک کاتدا هه‌م نه‌ته‌وه‌یه‌کی تایه‌تی وه‌ک کورد بگه‌رتیه‌وه هه‌م هه‌موو نه‌ته‌وه‌کانی تری جیهانی‌ش؟ ئهم ناوێشانه‌ تازهی فستیوال تا چ‌ه‌ند له‌گه‌ڵ فه‌لسه‌فه و ستراتیژی دروستبوونی شانۆی کوردی یه‌ک ده‌گه‌رتیه‌وه؟ گریمان مه‌به‌ست له‌م ناوێشانه‌ تازهی فستیوال ڕێخۆشکه‌ری و هه‌راوکردنه‌وه‌ی فه‌رمی جوگرافیای به‌شاری شانۆکاران بێت، تا ڕاده‌ی هه‌موو کوردانی په‌راوه‌ری دنیا؟ ناخۆ له‌و حاله‌دا به‌وه تۆمه‌تبارمان ناکه‌ن شوناسی کوردانی ولاتانی دیکه‌مان خستوته‌وه ژێر سیبه‌ری شوناسی گه‌لانی سه‌رده‌ستیان؟

ئاکام، هه‌ر وه‌ک چۆن ده‌زانین رووبه‌رووبوونه‌وه و گۆڕینی په‌وتیکی باو، به‌ هه‌ر که‌س ناکرێ و بوێری و وه‌ری تایه‌تی خۆی ده‌وێ، ده‌زانین هه‌موو گۆرانکاریه‌کان به‌ جێ نین و هه‌موو شته‌ باوه‌کانیش بێ جێ نین. لی‌ره‌دا ده‌مییته‌وه به‌رسین ئه‌و جیاوازیانه‌ی خولی بازده‌ی فستیوالی شانۆی کوردی سقز له‌ خوله‌کانی دیکه‌ جیا ده‌کاته‌وه، ده‌گه‌رتیه‌وه سه‌ر چی؟ نایا هه‌لقولاوی خواستی که‌له‌که‌بووی چ‌ه‌ند ساله‌ی جه‌ماوه‌ری چالاک و هۆگری شانۆی کوردیه‌ و خه‌سارناسیه‌کی قوولی فره‌ په‌هه‌ندی کارناسانه‌ی له‌ پشته‌ یان پێویستی و ناچاریی بوونه‌ته‌ هۆی جیاوازییه‌کانی؟

جیاوازیی سییه‌م ده‌گه‌رتیه‌وه بۆ په‌هه‌ندی ده‌قی شانۆنامه‌کان. یه‌کێ له‌ خاله‌کانی بانگه‌وازی ئهم خوله‌ی فستیوالی شانۆی کوردی سقز، ته‌رخان کرابوو بۆ ئه‌وه‌ی که‌ له‌م خوله‌دا ده‌قی وەرگیردراو، وەرناگیرێ. لی‌ره‌دا له‌ سه‌ر ئه‌و ده‌نگۆیه نارۆین که‌ گوايه‌ یه‌که‌دوانی له‌ ده‌قی شانۆ به‌شاره‌کان له‌م خوله‌دا نووسراوه‌ی فارسی، شانۆنامه‌نووسانی کورد و دواتر به‌ کوردی کراون؛ جاییان له‌ لایه‌ن نووسه‌رانیانه‌وه یان که‌سانی دیکه‌وه. به‌لام هه‌ر وه‌ک هه‌مووان ئه‌زانن شانۆ وه‌ک فۆرمیکی هه‌ره‌ کۆنی شارستانییه‌تی مێرو، نافرتنراوی ئیمه‌ئ کورد نییه‌ هیچ، به‌لکه‌وو تازده‌ش له‌ نه‌ته‌وه‌کانی دیکه‌مان وەرگرتوو و هیشتا له‌ دۆخیکی ده‌له‌مه‌یی و نه‌گه‌سه‌واده‌ی، چون پاشخانیکی ئه‌وتۆمان له‌ سه‌ری نییه‌، به‌تایبه‌ت له‌ بواری نووسیندا، جا چ وه‌ک شانۆنامه، تیۆر، په‌خنه‌ و... هه‌ر چ‌ه‌ند ڕیتی تێناچێ ئه‌مه‌ به‌ مانای ده‌سه‌ردار بوون له‌ وەرگیرانی بابته‌ی سه‌بارت به‌ شانۆ و ده‌قی شانۆنامه‌ی بیانی بێت؛ چون یه‌کێ له‌ سه‌ره‌کێترین و گه‌نگه‌ترین فاکته‌ره‌کانی دروستبوون و پێشکه‌وتنی هه‌موو شارستانییه‌ته‌کانی مێرووی کۆن و تازده‌، که‌لک وەرگرتن له‌ ئه‌زموون و ده‌ستکه‌وته‌کانی گه‌لانی تر بووه‌ له‌ ڕێگای وەرگیرانه‌وه. ئه‌گه‌ر فستیوالی شانۆی کوردی سقز له‌ خولی ١٩٩٠ بۆ یه‌که‌م جار و دواهه‌مین جار به‌شیکی تایه‌ت به «کێیه‌رکی شانۆنامه‌نووسی» کرده‌وه بۆ دیاری کردن و ناساندنی شانۆنامه کوردیه‌ سه‌ره‌که‌وتوووه‌کان و دواتر به‌ هه‌ر هۆیه‌که‌وه درێژای نه‌دا؛ به‌ خۆشیه‌وه ناوه‌ندی به‌شی کوردستان ناسی زانکۆی ئازادی سنه، ئازا هاته ده‌ست و خاوه‌نداریه‌تی شانۆنامه‌ی کوردی له‌ ئه‌ستۆگرت و هه‌تا ئیستاش سێ کۆمه‌له‌ شانۆنامه‌ی کوردی له‌ ژێر ناوی «پۆژمیری شارێک» دا له‌ شانۆنامه‌نووسان بلاو کردووته‌وه. به‌ خۆشیه‌کی زۆرتیره‌وه ئه‌مسال یه‌که‌مین فستیوالی شانۆنامه نووسی بۆکانیش به‌ڕێوه

چوو. بێگومان ئه‌مانه هه‌موویان کاریگه‌رن له‌ هاندان و دڵخۆشکردنی زیاتر و باشتری شانۆنامه‌نووسانی کورد و نووسینی شانۆنامه به‌ زبانی کوردی. ئیتر ماوه‌ته‌وه به‌رسین به‌ خسته ده‌روه‌ی ده‌قی وەرگیردراو، له‌ بازنه‌ی فستیوالی شانۆی کوردی سقز چ دڵخۆشیه‌ک بۆ وەرگیرانی شانۆنامه بیانییه‌کان ده‌مییته‌وه؟ ناخۆ ئه‌و ده‌ره‌ینه‌ و ده‌ورگیرانه‌ی یه‌کێ له‌ خولیا و که‌لکه‌له‌ گه‌وره‌کانی ژبانی هونه‌ریان به‌شاریی ئهم فستیواله‌یه، وه‌ک مه‌زنترین رووداوی

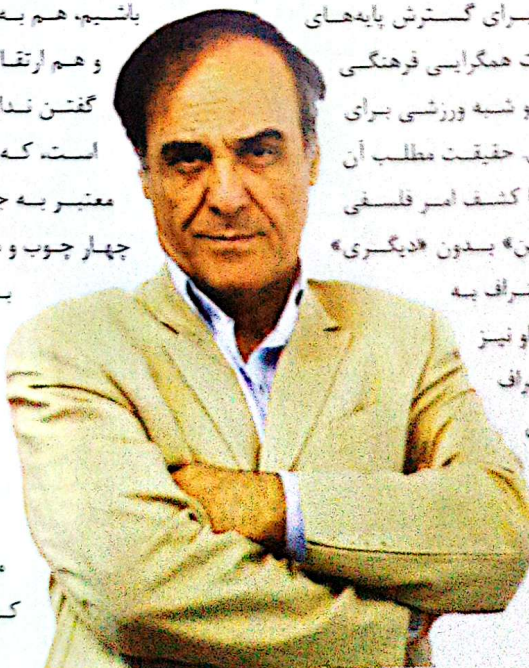
دوکتور قوتبه دین سادقی

پانزدهمین جشنواره بین‌المللی هنری فستیوال

از اینروست که در هیچ جای جهان جشنواره‌ای نماند که چهار چوب «مسابقه» و تعریف «رقابت» دیگر وجود ندارد و برای همه‌ی گروه‌های شرکت کننده این حرکت و اقتدار کافی است که به جشنواره‌ای معتبر راه یافته‌اند و با دیگر گروه‌های نمایشی و فرهنگ‌های متفاوت به تبادل اندیشه تجربه هنری و تعامل فرهنگی برآمده‌اند.

برای رسیدن به این سطح برتر و دستیابی به این تعریف جدید در فرهنگ نمایش جهانی لازم بود همسنگ با دیگر ارزش‌های اجتماعی، هنری و فرهنگی کردستان این روش نیز به کار گرفته شود تا جشنواره بیشتر از پیش، هنری شود و ارتقای کیفی پیدا کند در این روند به جای «دوران» نیز، که هر بار در پشت درهای بسته حکم به برتری افراد و گروه‌ها می‌دادند، اینک تصمیم بر این است کارشناسی خبره به جشنواره دعوت شوند تا در پایان هر کار نمایشی، ارزش‌های فکری و خلاقیت‌های شکی نمایش را به نقد و تحلیل بنشینند و صرفاً از بعد آموزشی، گروه و نمایش سیر نظر را هدایت کنند. به عبارت دیگر قرار است «معرفت» و «آموزش» به جای «حکم» و «داوری» بنشینند. تا هم از «جاده طلبی و پیرانگر» افراد تشنه «پیروزی بر دیگری» کم کرده باشیم، هم به خلافت هنری همگان احترام بگذاریم و هم ارتقا سطح تکنیک و بیان هنری تامین شود گفتن ندارد با نظر و تشخیص همین کارشناسان است، که در پایان جشنواره یک، دو یا چند اثر معتبر به جشنواره فجر معرفی می‌شوند تا بر آن چهار چوب و میدان نیز توان و خلاقیت سازنده خود را به نمایش بگذارند.

نگفته پیداست این دو ویژگی می‌تواند روح دوستی، برادری و فرهنگی همه‌ی هنرمندان را به دور از «تک‌روی» و جدا از روحیه‌ی تنگ نظرانه «رقابت» گسترش دهد و به دوستی و مهر و فرهنگ مشترک همه‌ی هنرمندان کرد احترام بگذارد.

پانزدهمین جشنواره‌ی بین‌المللی نتاثر کردی سفر که افتخار دبیری آن با نگارنده‌ی این سطور است، دو ویژگی خاص دارد که جشنواره تا پیش از این با آن آشنایی نداشت: نخست آن که تمرکز اصلی جشنواره بر تولید و اجرای نمایش‌هایی است که متون آنها صرفاً تالیفی، برآمده از شرایط فرهنگی، تاریخی و اجتماعی کردستان باشد یعنی آثاری که مستقیم و غیر مستقیم از جامعه‌ی کرد، زندگانی کرد، مسایل کرد و کلاً انسان کرد سخن در میان آورد. به عبارتی دیگر ما به این باور رسیدیم بهتر است به جای انتخاب و اجرای آثار ترجمه‌ای و خارجی، خود دست به تولید درباره «خود» بزنیم، و مسایل، مشکلات، رنج‌ها و شادی‌های خودمان را خود به صحنه ببریم، تا هم در جهت گسترش زیبایی شناسی هنر معاصر کرد گامی برداریم و در راه اثبات فرهنگ و هویت خود به زبانی هنری برآمده باشیم، و هم شرایط اجتماعی، مشکلات روحی و بحران‌های معاصر خود را به شیوه‌ای فکری و هنری شناسایی، مطرح و تحلیل کرده باشیم.

نکته دوم آن است که قاطعانه روح «رقابتی» و نگاه «مسابقه‌ای» را از برنامه‌ی جشنواره حذف کردیم. زیرا برآنیم جشنواره مکانی فرهنگی، هنری و معنوی برای گسترش پایه‌های دوستی، توسعه روح آشتی و اثبات همگرایی فرهنگی است، نه بر پای میخانه‌ی پرستیز و شبه ورزشی برای پیروزی جسمانی یکی بر دیگری. حقیقت مطلب آن است از ربع آخر قرن بیستم با کشف امر فلسفی «دیگری هم وجود دارد» و «من» بدون «دیگری» اعتبار و جایگاه ندارم و تا من اعتراف به «بودن» و «وجود دیگری» نکنم، او نیز به «بودن» و «وجود من» اعتراف نخواهد کرد، همه‌ی جشنواره‌های نتاثر به عرصه‌ای بزرگ برای دوستی، آشتی، دیدن دیگری و اعتراف به هویت و فرهنگ دیگری تبدیل شده است.

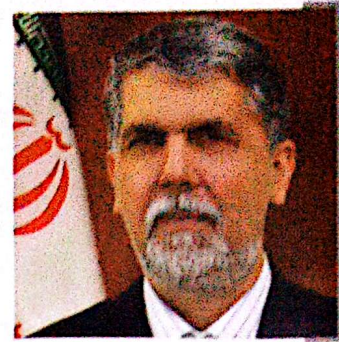
محمد مجتبی حسینی

معاون هنری وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

هنر در ذات خود امری قدسی است که انسان تنها و حیرت‌زده را به یکی شدن با روح جهان و پیوند با ارزش‌های ماندگار و معنوی فرا می‌خواند؛ تا او را از اندیشه هولناک تنهایی رهایی بخشد و با جان و جهان یکی کند. به این دلیل هنر با زیباشناسی خاص خود، همواره سر آن دارد تا نوستالژی «تعادل محض» و زیبایی مطلق «بهشت» رانده شده از آن را دوباره، پیدا و بازسازی کند. بنابراین جوهر اصلی هنر را می‌توان این تلاش دوباره به سوی معنویت مطلق گمشده، تعریف کرد. بجز این امر روحی، هنر اما ابعاد ملموس دیگری دارد که بدون آنها نمی‌تواند همه‌ی توان، ظرفیت و ارتباط خود را نشان دهد. از این رو هنر نمایش در طول تاریخ همواره از چهار جنبه متفاوت، قدرت ارتباط با مخاطبان را نشان داده است و همیشه به یاری این چهار جنبه است که توانسته جایگاهی ارزنده در حیات اجتماعی مردم، اثبات هویت ملت‌ها، تبیین ارزش‌های معنوی و بیان امر قدسی مردمان یک سرزمین به دست آورد.

اولین وجه جذاب هنر بی‌شک وجه سرگرم‌کنندگی آن است. چون هنر نمایش باید بتواند با جذابیت خاص خود مفری برای گریز از مشکلات روزمره و فشارهای ریزودرشت فراهم آورد. دوم وجه آن توسعه احساسات و یادآوری عواطف ارزشمند انسانی برای درک جهان و مردمان دیگر است. وجه سوم را می‌توان وجه اندیشمند هنر نمایش نامید. زیرا نمایش به یاری افکار، اندیشه‌ها و فلسفه‌ای که می‌پروراند همواره مخاطبان را آگاه، تحلیلگر و اندیشمند می‌خواهد. وجه چهارم نیز بی‌شک وجه زیباشناسی آن خواهد بود. زیرا نمایش به سبب ابداع در شکل‌ها و خلق روش‌های هنری همواره راهی زیباشناسانه و نوین بر انسان و جهان می‌گشاید.

بنابراین بجز «بیان امر قدسی» و خلق زیباشناسی دوباره آن «بهشت گمشده» بدون چهار جنبه‌ای که نام بردیم هنر نمایش هرگز در بیان مسائل، بحران‌ها، معضلات، رنج‌ها و آرزوهای یک ملت و یک دوران موفق نخواهد بود. تردید ندارم جشنواره تئاتر کردی سقز که یکی از وزین‌ترین و مردمی‌ترین جشنواره‌هاست و بر پایه‌های اصالت و خلاقیت استوار است، در پانزدهمین دوره خود می‌تواند امسال نیز همچون گذشته هنری، فرهنگی، پر بار و مردمی عمل کند و پایگاهی باشد برای توسعه تخیل هنری، مطرح کردن اندیشه سازنده، گسترش روح برادری و همدلی همه هنرمندان با مردمان خود.

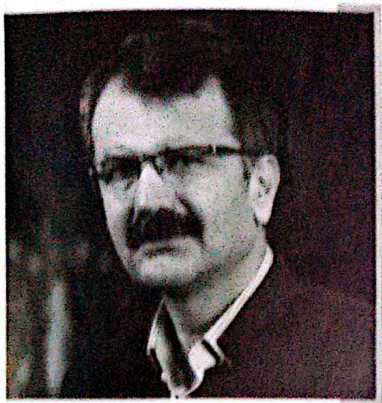
سید عباس صالحی

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی

دست‌کم دوهزار و پانصد سال است که هنر نمایش در جهان یکی از بیان‌های نیرومند فرهنگی، هم برای طرح دغدغه‌های زمینی و اجتماعی، و هم برای مطرح کردن پرسش‌های روحی و معنوی انسان به شمار می‌آید؛ و توانسته است در جای خود موحد آثار بسیار ارزشمندی شود که بیگمان هنوز جزو سرمایه‌های معنوی و آثار ملی کشورهای بزرگ و معتبر باقی بماند و هنوز هم در سطحی وسیع از جهان گسترده و پویا به کار آید. در سرزمین ما که کشور راستی و حقیقت و ارزش‌های ماندگار معنوی است، هنر نمایش - چه در شکل آئین‌های کهن مذهبی و چه به صورت شیوه‌های نوین هنری - دمی از حقیقت و مردم و راستی دور نموده است، و همواره زبان و پایگاهی بوده است برای نشر معنویت، تبیین عدالت اجتماعی، ستایش آزادی، دفاع از کرامت انسانی و درمیان گذاشتن دلشوره‌های بزرگ فلسفی.

از اینرو هنر نمایش نه صرفاً از جنبه تفریحی و سرگرم‌کنندگی، بلکه از بعد فکری و ارتباط روحی آن با جامعه بوده است که حیات و موجودیت خود را اعلام داشته است. بنابراین امروزه نمایشی را می‌توان خلاق، آموزنده و مفید دانست، که از مردم، فرهنگ مردم، مشکلات مردم و آرمان‌های مردم جدا تصور نشود. تردید ندارم جشنواره تئاتر کردی سقز در ارتباط با این تعاریف پایه‌ای و دغدغه‌های مثبت فرهنگی است که پا به عرصه حیات گذاشته، مداومت پیدا کرده و به زندگانی خود ادامه می‌دهد.

برپایه پانزدهمین جشنواره تئاتر کردی سقز را به همه هنرمندان، مسئولان، دست‌اندرکاران و مخاطبان این رویداد بزرگ فرهنگی کردستان تبریک و تهنیت می‌گویم و برای همگی از ایزد منان آرزوی توفیق و سربلندی دارم.

محسن بیگلی

نماینده مردم شریف سقز و بانه
و رئیس مجمع نمایندگان کردستان

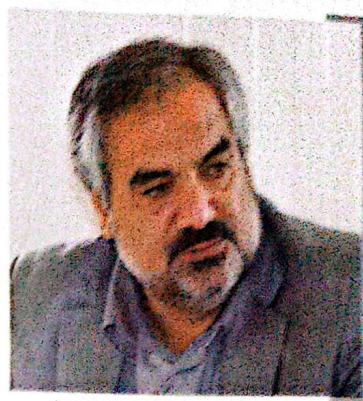
پانزدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر سقز فراتر از مرزها را به
نظاره ایستاده است.

پشتوانه‌ی اعتلای فرهنگی و هنری جامعه ما همان ارزشهای
اسلامی ایرانی است که معیار اصالت و فرهنگ اجتماع ماست
و دیر زمانی است که نام بردن از فرهنگ و هنر، ناخودآگاه
جشنواره‌ی تئاتر کردی سقز را در اذهان متبادر می‌سازد.

جشنواره‌ای که با همت و تلاش عوامل آن، دارای سبک و سیاق
و قدمتی ارزشمند بوده و تجربه و موفقیت دوره‌های پیش،
نوید بخش برگزاری جشنواره‌ای متمایز با رنگ و بو و ماهیتی
بین‌المللی، افتخاری برای مردم کردستان محسوب می‌شود.
بسط و گسترش و تعامل فرهنگی از پنجره جشنواره بین‌المللی
تئاتر کردی سقز فراتر از مرزهاست، حضور هنرمندان کشورمان
در کنار سایر کشورها فرصتی است برای نمایش و ارائه فرهنگ
ناب دیار هنرمندان.

امید است هنرمندان عزیز و ارجمند بار دیگر، افتخاری ماندگار
در کارنامه‌ی هنری شهرستان به یادگار بگذارند.

قرار گرفتن جشنواره بین‌المللی تئاتر کوردی سقز در فهرست
جشنواره‌های سالیانه وزارت ارشاد نشان از جایگاه و اعتبار ملی
آن بوده و اینجانب ضمن تشکر و قدردانی از تمامی عزیزان علی
الخصوص هنرمندان و هنردوستانی که در برگزاری جشنواره
پانزدهم قبول زحمت فرموده‌اند؛ از خداوند متعال برای تمامی
هموطنان عزیزمان سلامتی و بهروزی مسئلت می‌نمایم.

برهمن مرادنیا

استادار کردستان

برگزاری پانزدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر کوردی
سقز فرصتی مغتنم و ارزنده برای معرفی گنجینه‌های
عظیم فرهنگی و هنری استان کردستان و همچنین
شناساندن هنرمندان و جوانان پر شور این دیار به
سراسر ایران اسلامی و دیگر مجامع هنری منطقه
و جهان بوده و لازم است دست‌اندرکاران و مدیران
حوزه فرهنگی در تعامل سازنده با هنرمندان و بزرگان
عرصه‌ی تئاتر زمینه‌های اعتلا و رشد این هنر انسانی
را در استان فراهم و در جهت نهادینه کردن آن تلاش
مضاعف نمایند. امیدوارم در سایه عنایت حضرت حق و
تلاش و پشتکار مدیران و هنرمندان توانمند کردستانی
این جشنواره همواره همچون درختی تنومند و پر ثمر
در عمق جان عاشقان هنر و مردم کردستان ریشه
دواند و به یک نماد و نشانه‌ی خاص برای کردستان
همیشه سربلند و پرافتخار تبدیل شود.

جلال قلعه‌شاخانی

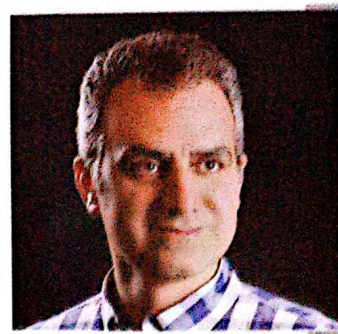
مدیرکل فرهنگ و ارشاد استان کردستان

کهن دیار کردستان به پشتوانه‌ی غنای عمیق و درخشش ستاره‌های آسمان فرهنگ و ادب و هنرش از دیرباز یکی از استان‌های تأثیرگذار حوزه‌ی فرهنگ و هنر، خصوصاً هنر وزین و مردمی تئاتر بوده و همواره در میان نخبگان، هنرمندان و آحاد جامعه از اعتبار ویژه و ارزش والایی برخوردار بوده است.

از جمله اقدامات مهم و زیربنایی حوزه‌ی فرهنگ و هنر کردستان جشنواره‌ی تئاتر کردی سقز است که سالیان سال است با شناخت عمیق و هنرمندانه از فرهنگ، آداب و رسوم، آیین‌ها، ادبیات شفاهی، عاشقانه‌ها و حماسه‌های مردم سرافراز کرد، چراغی فروزان بر صحنه‌های باشکوه تئاتر روشن کرده که بی‌گمان به اعتلا و اشاعه‌ی فرهنگ و هنر کردستان و ایران اسلامی می‌انجامد.

در این دوره از جشنواره سعی شده جشنواره بر پایه اصول و معیارهای علمی پیش برود. انتخاب استاد دکتر قطب‌الدین صادقی به عنوان دبیر جشنواره شاهد و گواه بر این مدعا است و امیدوارم در دوره‌های آتی نیز ادامه این مسیر را نظاره‌گر باشیم.

اینجانب ضمن تقدیر و تشکر از زحمات ارزنده و بی‌شائبه‌ی دکتر قطب‌الدین صادقی، استاندار محترم، معاونت محترم هنری وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، مدیرکل محترم هنرهای نمایشی، نماینده محترم مردم شریف سقز و بانه، فرماندار فهیم و فرهنگی سقز، شهردار محترم، اعضای شورای اسلامی سقز و سایر ارگان‌ها و ادارات حامی جشنواره، هنرمندان فهیم و خلاق عرصه‌ی تئاتر شهرستان سقز و استقبال گسترده‌ی تماشاگران فهیم شهرستان فرهنگی سقز در طول این پانزده دوره که نقش مهم و مثبتی در ثبت این رویداد کلان فرهنگی داشته‌اند از خداوند منان توفیق روز افزون در راه صیانت و پاسداری از فرهنگ ایران اسلامی و تقویت و معرفی فرهنگ بومی و منطقه‌ای را خواهانم.

شهرام کرمی

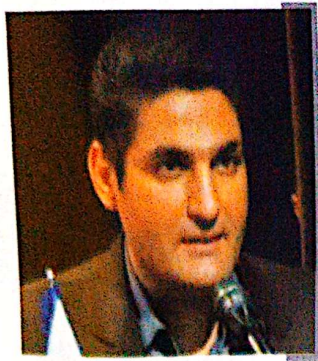
مدیرکل هنرهای نمایشی ایران

از شاخصه‌های سرزمین کهن ایران در میان جوامع جهانی، سرمایه گرانسنگ و ارجمند فرهنگ، رسوم، آیین‌ها و تنوع دلنشین زبان‌ها و گویش‌های اقوام مختلف است. فرهنگ هر سرزمین را اگر اساس استقرار شئون رفتاری و جلوه‌گاه ظهور و بروز تظاهرات معنوی جامعه بدانیم بی‌گمان زبان با تمام قابلیت‌ها و امکاناتش یکی از اصلی‌ترین شاخصه‌های فرهنگ هر سرزمین خواهد بود.

پایش زبان‌ها، گویش‌ها و لهجه‌های مختلف یک سرزمین به اشکال مختلف زمینه‌ساز رنگارنگی و تالکو فرهنگ و غنای ادبیات و هنر آن است. این پایش به هر شکل و شیوه که باشد قابل احترام و ارزنده است. چه نیک‌تر که این پایش به مدد هنر تئاتر و نمایش به شکلی عمیق، بر بستری از رخداد و کلام باشد تا در قلب و ذهن مردمان دیار مانا گردد و منشأ تعالی.

جشنواره تئاتر کردی، گامی است در پی پایش و پاسداشت غنی و ارجمند زبان و فرهنگ کردی.

این همت و کوشش را از صمیم قلب ارج نهاده و برای تمامی دست‌اندرکاران، هنرمندان، حامیان و به ویژه مردمان شریف کرد پیروزی و سربلندی آرزو دارم.

چیا صالحی بابامیری

شهردار سقز

جشنواره تئاتر کوردی فرصتی برای معرفی ظرفیت‌ها و توانمندی‌های جوانان.

بدون شک هنر تئاتر به عنوان زنده‌ترین و پویاترین هنر می‌تواند نقشی سازنده و موثر در انتقال مفاهیم اجتماعی و کمک به باورپذیری و فرهنگ سازی داشته باشد.

برون رفت از مسائل و مشکلات اجتماعی در جوامع توسعه یافته علاوه بر راهکارهای اجرایی، قطعاً از طریق فعالیت‌های فرهنگی و هنری امکان پذیر است. هنر عرصه فراخ فرهنگ سازی و تئاتر در دسترس‌ترین کلاس آموزش غیر مستقیم مفاهیم فرهنگی و اجتماعی است.

متولیان و مسئولان امور فرهنگ و هنر و حتی هنرمندان و هنروران باید به این جشنواره به عنوان فرصتی ارزنده نگاه کرده و این رخداد مهم را مجالی برای ارائه دستاوردهای جوانان این خطه و معرفی ظرفیت‌ها و توانمندی‌های استان و شهرستان سقز بدانند.

ثبت پانزدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر کوردی سقز در تقویم سالیانه وزارت ارشاد و فرهنگ اسلامی و معرفی آن بعنوان ۱۰ جشنواره برتر کشور مدیون بانیان، فعالان و به ویژه هنرمندان و مرهون خدمات مدیران هنری و دست اندرکاران برگزاری جشنواره تئاتر کوردی است که وظیفه خود می‌دانم از عموم آن عزیزان صمیمانه تقدیر و تشکر نموده و از خداوند متعال موفقیت همگان و توفیقات روزافزون جامعه هنری استان کردستان خصوصاً هنرمندان توانمند شهر فرهنگی سقز را خواستارم.

کامیل کریمیان

فرماندار ویژه شهرستان سقز
رئیس ستاد شهرستانی پانزدهمین دوره
جشنواره بین‌المللی تئاتر کوردی سقز

تئاتر به عنوان یکی از قدیمی‌ترین هنرها، ریشه در اصالت و فرهنگ دارد. استان کردستان به عنوان مردمی اصیل، فرهنگی و هنر دوست در کلام مقام معظم رهبری به عنوان استان هنر و فرهنگ مزین شده است و شهرستان سقز با قدمت چند هزار ساله و با مردمانی فرهنگی به حق پایتخت تئاتر کوردی جهان نامگذاری و این هنر به برند شهرستان تبدیل شده است.

امروز بر خود می‌بالیم که شاهد حرکت عظیم فرهنگی و عزم جدی هنرمندان و مسئولان برای برپایی دوره‌ای دیگر از رخداد تئاتر کوردی در این سرزمین فرهنگی هستیم و جای بسی خوشحالی و خرسندی است که بار دیگر شاهد برگزاری رویداد فرهنگی و هنری در این مرز و بوم دیر کهن هستیم؛ رویدادی که در دولت تدبیر و امید به دلیل عمق توجه دولتمردان به موضوع فرهنگ، دوباره رونق و اوج گرفت.

در برگزاری این رخداد، همدلی هنرمندان، عزم وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تدبیر استانداری کردستان، تلاش اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان کردستان، حمایت شورای شهر و شهرداری، همت دبیر جشنواره آقای دکتر قطب الدین صادقی، و دیگر عوامل برگزاری و حامیان را می‌ستایم و به ویژه از معاونت وزارت فرهنگ و ارشاد و اداره کل هنرهای نمایشی آقای شهرام کریمی برای قرار گرفتن جشنواره تئاتر کوردی در فهرست جشنواره‌های مورد حمایت وزارتخانه سپاسگزارم.

امید است؛ دبیرخانه جشنواره با تدابیر لازم در راستای تقویت نمایش‌نامه‌نویسی به زبان کوردی، اجرای کارهای پذیرفته شده در طول سال در استان‌های گردنشین و ارزیابی جدی سالانه این رویداد، بیش از پیش فعال باشند.

دهسته‌ی هه‌لبژاردنی سه‌ره‌تایی

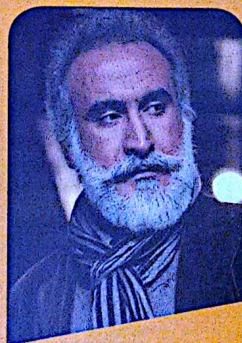
جه‌عفه‌ر نور محه‌ممه‌دی

له‌دایکبووی ۱۳۴۷ نیلام

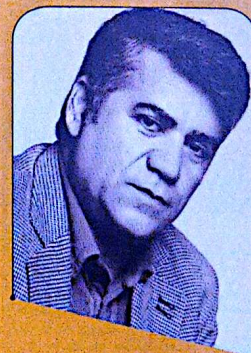
داریووش ره‌فعه‌تی

له‌دایکبووی ۱۳۵۷ سه‌قز

حه‌میدره‌زا نه‌عیمی

له‌دایکبووی ۱۳۵۳ سه‌ریتل زه‌هاو

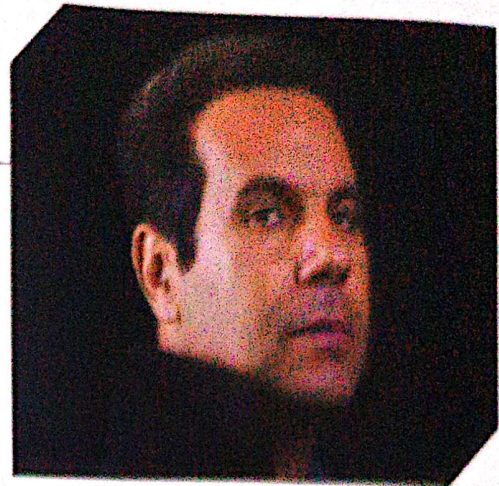
ساییر دل‌بینا

له‌دایکبووی ۱۳۴۷ سنه

رفیق نوسره‌تی

له‌دایکبووی ۱۳۵۸ سه‌قز

جەعفەر نور محمد مەدی

لە دایکبووی ١٣٤٧ ئیلام

کارناسی دەورگێری و دەرھێنەری
نووسەری: کوچ خون (برا کوشی)، عمو جنگلبان و حکایت جنگل (کو دکاته) باغ پرستاره، تولدی
دیگر، طبقه چهارم، سیرک بزرگ، رقص آتش و ..
دەرھێنەری: عمو جنگلبان و حکایت جنگل، باغ پرستاره، جشن بازنشستگی، تولدی دیگر، طبقه
چهارم، سیرک بزرگ، رقص آتش، سیمرغ، مرگ یزدگرد، تناک، پرده برداری
دەورگێری: کوچ خون، دلکھا، سیزو نه بانسی مرده است، هملت، نیرنگهای اسکاین
بەشداری: جشنواره تئاتر استانی، جشنواره تئاتر منطقه ای، جشنواره تئاتر سراسری فجر، جشنواره
تئاتر کودک و نوجوان (سراسری)، فستیوالی شانۆی کوردی سه‌قز

جعفر نور محمدی

متولد ١٣٤٧ ایلام

فارغ التحصیل بازیگری کارگردانی نمایش
نویسنده نمایشنامه‌های: کوچ خون (برا کوشی)، عمو جنگلبان و حکایت جنگل (کو دکاته) باغ پرستاره
تولدی دیگر، طبقه چهارم، سیرک بزرگ، رقص آتش
کارگردانی نمایش‌های: عمو جنگلبان و حکایت جنگل، باغ پرستاره، جشن بازنشستگی، تولدی دیگر، طبقه
چهارم، سیرک بزرگ، رقص آتش، سیمرغ (به نویسندگی دکتر قطب الدین صادقی، مرگ یزدگرد، تناک،
پرده برداری
بازی در نمایش‌های: کوچ خون، دلکھا، سی زو نه بانسی مرده است، هملت، نیرنگهای اسکاین
عضو در جشنواره‌های: جشنواره تئاتر استانی، جشنواره تئاتر منطقه ای، جشنواره تئاتر سراسری (فجر)،
جشنواره تئاتر کودک و نوجوان (سراسری)، جشنواره تئاتر کردی.

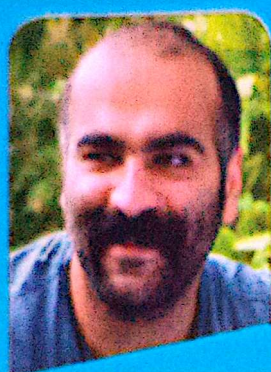

دسته‌ی کارنسانی فستیوال

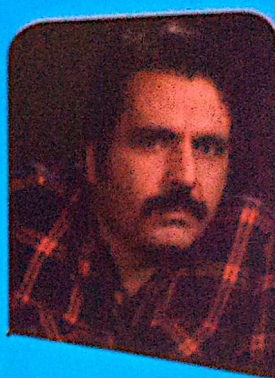
ناسیح کاصگاری

له‌دایک‌بووی ۱۳۵۳ سنه

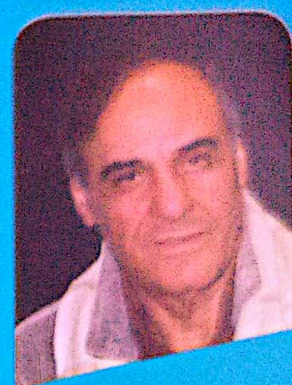
ره‌زا ره‌شاده‌ت

له‌دایک‌بووی ۱۳۷۰ بوکان

باقر سرووش

له‌دایک‌بووی ۱۳۵۷ بشار

شوکت‌ۆر قوتبه‌دین سادقی

له‌دایک‌بووی ۱۳۳۱ سنه

پیشکده‌ش کار کۆری کارناسی

سامان سه‌بدلیپیراهیمی

له‌دایک‌بووی ۱۳۶۳ سنه‌لەر

سامان سید یونس اهری
(سامان سید یونس)

(پیشگام کارگری کارناسی)

له‌دایک یووی ۱۳۹۳ سەقز

بەرئوبەری فێرگەدی سەر بە خۆی هونەرە ئێزانێیەکانی مەم

مەستەری دەرھێنەری

کارناسی دەورگیزی

دەورگێران لە ئێزانێکانی: سایەدی سەفید، مانیفست، این بە

ان در، آواز قو، افرا، ایستگاه ویکتوریا، سرشت انسانی.

جزیره ی بر دگان، آ سید کاظم و ...

دەرھێنانی ئێزانێکانی: غلەت شەکوو و شەکوو، خاطرات زرد،

بوزینە، کەرگەدەن، ژوگر، پاکیزە، دەرۆ بەر درگا و ...

دەورگێران لە فیلمەکانی: تابستان سرد، باد، ادم اهني و ...

دەرھێنانی کورنە فیلمەکانی: زندگی بنفش، محاصره، شاید

و ...

بەشدار بۆو لە فستیوالی زانستگای، بارێزگای، ناستی

نیران و لێو لێووەیی

مەتولد ۱۳۶۳ سەقز

مدیر مسئول آموزشگاه آزاد هنرهای نمایشی میم

کارشناسی ارشد کارگردانی

کارشناسی بازیگری

بازی در نمایش‌های: سایەدی سەفید، مانیفست، این

بە ان در، آواز قو، افرا، ایستگاه ویکتوریا، سرشت

انسانی، جزیره ی بر دگان، آ سید کاظم و ...

کارگردانی نمایش‌های: غلەت شەکوو و شەکوو،

خاطرات زرد، بوزینە، کەرگەدەن، ژوگر، پاکیزە،

دەرۆ بەر درگا و ...

بازی در فیلم‌های: تابستان سرد، باد، ادم اهني

و ...

کارگردانی فیلم‌های کوتاه: زندگی بنفش، محاصره،

شاید و ...

حضور در جشنواره‌های دانشگاهی، استانی، ملی

و بین‌المللی

گرووپه شانۆییه کانی به شدار له خولی
پازدهه مین فستیوالی شانۆی کوردی سه قز

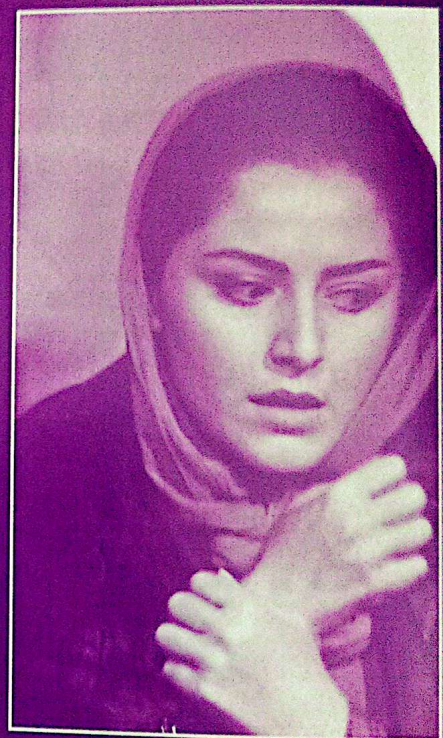
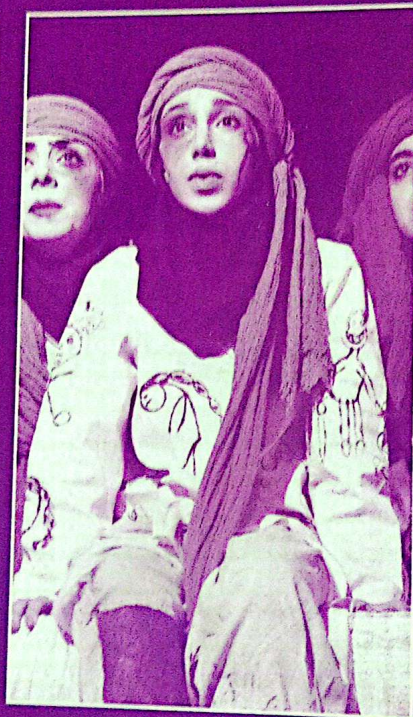
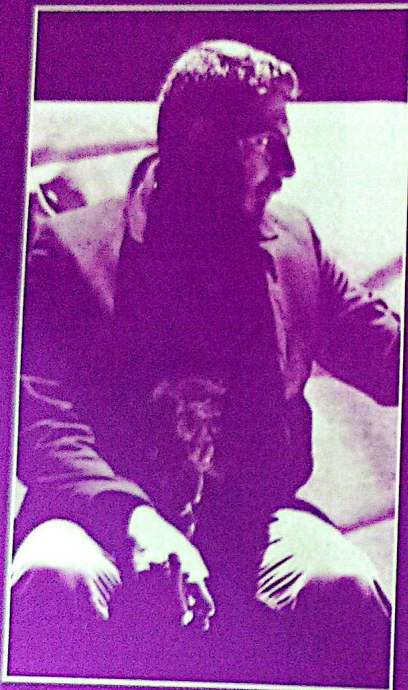

Figure 1

WILEY

● ۱۰۰٪

شانۆی به‌رده‌قاره‌مان

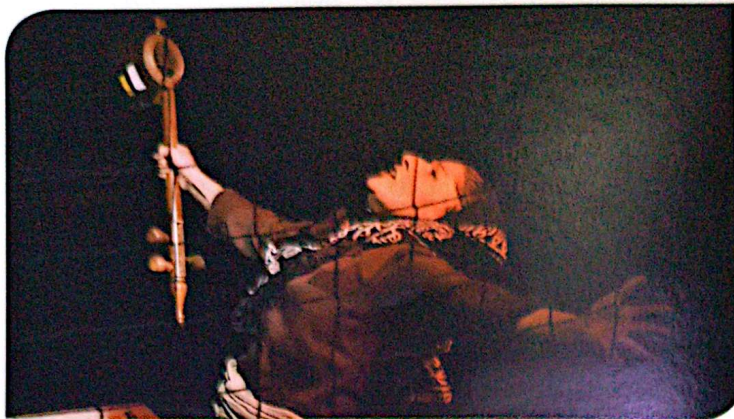
سه‌قز

کوردی چیرۆک

چیرۆکی شکست هێنای سبای شیخ محمودی به‌رزنجی له‌ دهره‌قاره‌مان یازمان له‌ شەری دزی سبای ئینگلیس دا، که هێکاری ئسکۆی سبای شیخ خه‌پانه‌تی سه‌روک خێلکی عه‌شیره‌تی هه‌مه‌وه‌ند به‌ ناوی «مشیر هه‌مه‌وه‌ند» بوو که...

خلاصه‌ داستان

داستان شکست سپاه شیخ محمود برزنجی در جنگ عه‌ریه‌ندی یازمان» در مقابل ارتش انگلیس می باشد. پراختن به‌ علل شکست سپاه شیخ که همانا خیانت «مشیر هه‌مه‌وه‌ند» یکی از سران عه‌شیره‌ی هه‌مه‌وه‌ند بود که...

کمال نوجوان (کارگردان)

متولد ١٣٥٣ سه‌قز. بازیگر نمایش‌های: برینی هزار ناواز، خه‌پی به‌یاز، دیزی پاشا و کارگردان نمایش‌های: سنجوی به‌هه‌شتی، بازی مرگ، یک شب یک غریبه، خار و دل و خرس بوده‌است. و کارگردانی نمایشنامه‌خوانی‌های: برای روی زمین، من آنجا نیستم، صحنه‌هایی از زندگی پدرم.

که‌مال نه‌وجه‌وان (ده‌هینه‌ر)

له‌دایلبووی ١٣٥٣ سه‌قز. ده‌ورگێری شانۆگه‌لی برینی هزار ناواز، خه‌پی به‌یاز، دیزی پاشا. ده‌هینه‌ری شانۆگه‌لی، سنجوی به‌هه‌شتی، بازی مرگ، یک شب یک غریبه، خار و دل و خرسی له‌ نه‌ستۆبووه. ده‌هینه‌ری: بۆ روی زمین، من آنجا نیستم، صحنه‌هایی از زندگی پدرم.

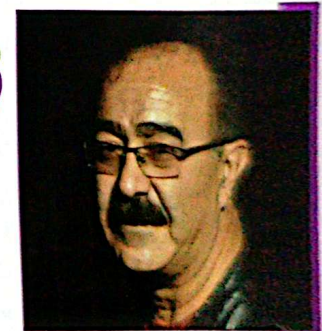

رضا رستمی (نویسنده)

نگارش نمایش نامه‌های: سه‌یده‌وان، هاملیتی خۆمالی، سنجوی به‌هه‌شتی، ئاو و ئاگر. ترجمه‌ی آثاری از قبیل: ئه‌دی و نا، حه‌قیقه‌ته‌کانی ماسی مردوو.

ره‌زا رۆسته‌می (نویسنده)

نووسینی شانۆنامه‌گه‌لی: سه‌یده‌وان، هاملیتی خۆمالی، سنجوی به‌هه‌شتی، ئاو و ئاگر. وه‌رگێرانی به‌رمه‌گه‌لیک وه‌کوو: ئه‌دی و نا، حه‌قیقه‌ته‌کانی ماسی مردوو.

(ئه‌ندامانی شانۆ)

- نووسینه‌وه‌ی شانۆنامه: ره‌زا رۆسته‌می
- ده‌هینه‌ر: که‌مال نه‌وجه‌وان
- یاریده‌ری ده‌هینه‌ر: سادق زارعی
- ده‌ورگێران: شه‌ریفه‌ شیریان، عێرفان عه‌لایی، محه‌مه‌د کاجکولی، ئه‌دیپ حه‌سه‌ن پووور
- ڕووناکی: شه‌هرام موغینی
- مۆسیقا: پارسا خدری
- دیزاینی ئافیش و برووشور: وریا شاکری

(عوامل نمایش)

- یازنویسی نمایشنامه: رضا رستمی
- کارگردان: کمال نوجوان
- دستیار کارگردان: سادق زارعی
- بازیگر: شه‌ریفه‌ شیریان، عرفان عه‌لایی، محمد کاجکولی، ادیب حسن پور
- نورپرداز: شه‌هرام موغینی
- مۆسیقی: پارسا خدری
- طراح آفیش و برووشور: وریا شاکری

شانۆی شارەدوور

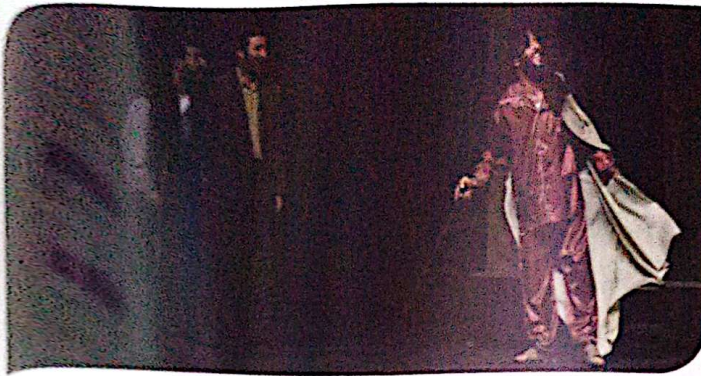
بیجار

کۆرتهی چیرۆک

هه‌ڕه‌، گه‌ڕه‌گه‌ی بوو که نه‌گه‌ڕه‌ی گه‌ڕه‌گه‌ی که نه‌گه‌ی له‌ باوکه‌ به‌ نه‌گه‌ڕه‌گه‌ی خۆیه‌وه‌ فێر بووه‌. به‌ وازواری کۆره‌ لاوتیک به‌ ناوی کاکو به‌ره‌و شاری دوور ده‌گه‌وه‌ ره‌نگا بو. -

خلاصه‌ داستانی

هه‌ڕه‌، ده‌ختری که عروسک گه‌ردان دهره‌گه‌رد است و این کار را از پسر گه‌م گه‌شته‌ی خود آموخته‌ است. با وسوسه‌ی مرد جوانی بنام کاکو راهی شارەدوور می‌شوند تا در. -

غلامرضا همتیان (نویسنده و کارگردان)

متولد ۱۳۴۷ بیجار

کارشناسی هنرهای نمایشی از دانشکده‌ی هنرهای نمایشی دانشگاه تهران

شروع فعالیت‌های نمایشی از حدود سال ۱۳۶۰ در جشنواره‌های مختلف

نویسندگی: گجستگاه، سناریو، محله‌ی مردخونه، پیراهن سیاه، بختک، دورگردون، نه‌وانگه‌ل

کارگردانی: گجستگاه، سناریو، محله‌ی مردخونه، پیراهن هزار یوسف، دورگردون، آرش، تولدت مبارک

طراحی صحنه: سزینه‌ها، تولدت مبارک

غولام‌ره‌زا هیمه‌تیان (نویسره و دهره‌هتیه‌ره)

له‌نایکه‌بووی ۱۳۴۷ بیجار

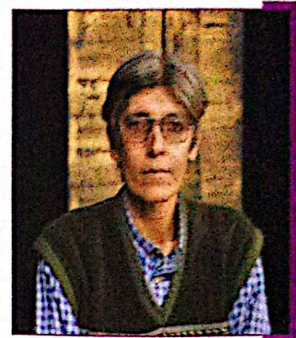
کارناسی هونه‌ره‌ نمایشیه‌کان له‌ زانکۆی هونه‌ره‌ جوانه‌کانی زانکۆی تاران

ده‌ستپێکی چالاکی هونه‌ری ۱۳۷۰ به‌شداری له‌ فستیواله‌ جزاوجیره‌کاندا

نوسین: گجستگاه، سناریو، محله‌ی مردخونه، پیراهن سیاه، بختک، دورگردون، نه‌وانگه‌ل

دهره‌هتیه‌ره‌: گجستگاه، سناریو، محله‌ی مردخونه، پیراهن هزار یوسف، دورگردون، آرش، تولدت مبارک

دیوانی شانۆ: سزینه‌ها، تولدت مبارک

(نه‌ندامانی شانۆ)

• نویسنده: غولام‌ره‌زا هیمه‌تیان

• دهره‌هتیه‌ره‌: غولام‌ره‌زا هیمه‌تیان

• دورگه‌تاران:

• کامران جهباری، حوسه‌ین موسوی، شایسته‌ی فرماتی قه‌ره‌

• به‌یمان جهباری، محممه‌د وده‌ته‌ن خا‌ه‌، عه‌لی‌ره‌زا خۆری

• نوو‌ره‌: یاسر هاشم‌زاده

• دامه‌زراندنی دیکۆر: عه‌لی‌ ته‌سه‌ره‌ فیه‌ره‌وللاه‌ی

(عوامل نمایش)

• نویسنده: غلامرضا همتیان

• کارگردان: غلامرضا همتیان

• بازیگران:

• کامران جهباری، حسین موسوی، شایسته‌ی فرمانی فرد،

• به‌یمان جهباری، محمد وطن‌خواه، علیرضا خضری

• نورپرداز: یاسر هاشم‌زاده

• اجرای دکور: علی اصغر فیض‌اللهی

شانۆى ھەنارى

سنه

كۈرتەي چىرۆك

میوه، همناری کچی خوی ده کوژی و نیستاله ژیر
به تی سیداره دایه و ..

خلاصہ داستان

میوه، ههناری دختر خودش به قتل می رساند و حالا در زیر طناب دار قرار دارد...

افشین خدري (کارگردان)

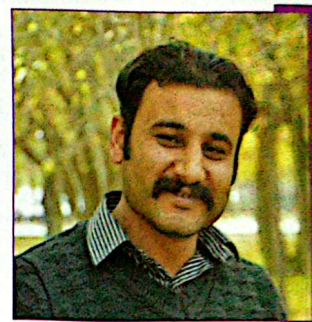
متولد ۱۳۱۳، کارشناس کارگردانی، آغاز فعالیت هنری از سال ۱۳۷۰ و فعالیت هنری حرفه‌ای از سال ۱۳۷۷، نویسندگی و کارگردانی نمایش رادیویی، و بازیگری در نمایش‌های؛ سپرده به خاک، محوری، رؤیاهای شهر من چرت می‌زنند، بی‌ای مرگ زیبا، دیدار، معشوقه‌ی دایانا، مرگ و دوشیزه، سیاه سپروز، زندگی سگی، این يك سنگ نیست، باد که می‌نویسد، دنیل در طول تاریخ، بزدل‌ها، ضحیه‌ی سرخ، بازی صندلی‌ها، کلاغ‌پر و...

نویسنده و کارگردان نمایش‌های خوابگاه شماره ۱۳، ماهان، داسی از سادیسیم برای زن، آپارتمان، هواوری کؤبانی، کوردها تروریست نیستند و...

وی در بیشتر آثار فوق کارگردان، بازیگر و مسئولیت‌هایی از دستکاری کارگردان تا طراحی صحنه را به عهده داشته است.

ٲهفشين خدرى (دهرهينه ر)

له دایکېووی ۱۳۶۲، کارناسی دهرهتینان، ۱۳۷۰ چالاکۍ
هونه‌ری و ۱۳۷۷ چالاکۍ پېروشنالۍ ده‌سټپن‌کرد،
نووسه‌ری و دهرهتینانی شانۆی رادیوۍسی و ده‌ورگټیری
شانۆگه‌لی: «سپرده به خاک، محوری، رویاهای شهر من
چرت می‌زنند، بیا ای مرگ زیبا، دیدار، معشوقه‌ی
دایانان، مرگ و دوشیزه، سپاه سیه‌روژ، زندگی سگی،
این یک سگ نیست، باد که می‌نویسد، دوئل در طول
تاریخ، بزدل‌ها، ضحیه‌ی سرخ، بازی صندلی، کلاغ‌پر
و... نووسه‌ری و دهرهتینانی شانۆگه‌لی: هواړی کوډبانۍ
خوابگاه شماره ۱۲، ماکانۍ لاسی از سادیسیم برای زن،
آپارتمان، کوردها تنگ و...
به‌ریزی له هندی ۱۳۷۰، سهره‌وه دهرهتینه‌ر-
ده‌ورگټر بووه و به‌ریزی له دهرهتینه‌ره‌وه
تا دپزبانۍ شانۆ له

سیمین چایچی (نویسنده)

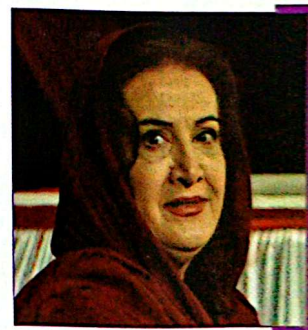
متولد ۱۳۲۰ سنندج، حضور در دنیای هنر را با ادبیات به ویژه شعر آغاز کرد و در دوران دبیرستان تئاتر را تجربه نمود، وی تاکنون آثار متعددی را در زمینه شعر کوردی و فارسی، ترانه‌سرایی و به ویژه نمایشنامه‌های عروسی خلق نموده است.

از آثار نمایشی وی می‌توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱. چاپ متون نمایشی شاری ناشستی و خال‌لَوَکه و شاری مشکان
۲. کارگردانی و اجرای نمایش موزیکال جوجه‌لَزه‌رده در فستیوال جهانی تئاتر کوردی هه‌ولێز (اربیل)
۳. نَکَم: ۴. نمایش تیتل و بیل

سیمین چای (چای سبز)

له دایک بووی ۱۳۳۰، سده یازدهم میلادی، سهرتا به
شیمهروه هاته گوره بانی هونهوه. له ژوانی کانی دا
چالاکی بواری شانۆی دهست یی گرده و تا ئیسته له
بواری شیمه و شانۆنامه دا چهند بهره می خولقاندوه.
بهرهمه کانی بواری شانۆ بریتین له:
۱: چاپی دوو دهقی شانۆیی شاری ناشتی و خال خالۆکه و
شای مشکان
۲: ده رهیتمان و نواندنن شانۆی مووزیکالی جووجه له زهرده له
فستیوالی جیهانی تاتاری مندالان له هه ولیر.
۳: نۆکی ۴: شانۆی تیتل و بیل

■ (ئەندامانى شانۆ)

- نووسەر: سيمين چايچى
- دەرھيئەتەر: ئەفشىن خدرى
- دەۋرگىتران:
- ئازىن حاجىمىزايى، ھەستى تىشەگەران، رۇژىن
- فەيزوللا بەگى، تارا فەتاحى، ئەشكان كەمانگەر، ئومىد
- فاتحى، مازىار ئەحمەدى
- ھاۋكارى بېرىۋەيەر: ئەمىن سەنجرەبەگى
- دىزايىنى شائۇ و يارىدەرى دەرھيئەتەر: مېھران موكارى
- پروناكى: مازىار ئەحمەدى
- گرېم: ئەزىن غەبدوللازادە
- دانانى مووسىقا: بەزدان ئاغاۋەيسە، موبىن غەتابى

❏ (عوامل نمایش)

- نویسنده: سیمین چایچی
کارگردان: افشین خدری
بازیگران:
آذین حاجی میرزایی، هستی تیشه‌گران، روزین فیض
الله بیگی، تارا فتاحی، اشکان کمانگر، امید فاتحی
مازیار احمدی
عوامل: امین سنجری بیگی
طراح صحنه و دستیار کارگردان: مهران مکاری
نور: مازیار احمدی
طراح گریم و ماسک: اژین عبداللہ زاده
آهنگساز: یزدان آغاویسه، مبین عطایی

سایمانی

پسې له کسټیک (سولهې) نه کات که به هوکړې جیالوړوه نو د روډواله له لاینه خلکو ته به مسرې هاتوه، که توه ته نه خوځنده د مروونی. هانا یو پزیشکي نه خوځنده که نهک د لویو له کات له ډاډه نگی سالاري نه خوځنده که دا شانویه پتیکهش پکې نه نو سینی (سولهې) ه وېس له ..

دانشیار در مورد شخصی (سلیم) است که به علت، آن ماجراجویی که از جانب مردم بر سرش آمده و سر از تیمارستان درآورده است، از یکی از روانپزشکان درخواست می‌کند که در مراسم سالانه تیمارستان نمایشی را با نویسندگی سلیم به اجرا درآورند که ...

اژین محمدنوری (کارگردان)

متولد ۱۹۸۱ سلیمانیه

فاغ‌التحصیل آموزشدهی هنرهای زیبای سلیمیه
بازیگر و کارگردان بیش از ۲۰ اثر نمایشی و شرکت
در چندین جشنواره‌ی داخلی و خارجی.

ياسين قادر برزنجی (نویسنده)

متولد ۱۹۵۶ سلیمانیه

می‌باشد.

■ (ئەندامانى شانۆ)

- اسپانسر: ابوبکر محمد
مدیر برنامه: غفور عبداللہ
نویسنده: یاسین قادر
کارگردان: اژین حمه‌نوری
بازیگران: اژین حمه‌نوری، سالار ماہیر
موسیقی: امید کمال
نور: بیگرد حمه‌سلیم
بروشور: نالان ہادی
روابط عمومی: حمه‌سوار عزیز
طراح لباس: نرگز رشید
گریم: روشنا احمد
دستیار: امیرہ عزیز
سیٹنسر: ثہبوبہ کر محمہمہ
بہرپژوہری بہرہم: غفور عبدوللا
نوسر: یاسین قادر
دہرہنسر: نثرین حمه‌نوری
دہر گپران: نثرین حمه‌نوری، سالار ماہیر
موسیقہ: نومیڈ کمال
پروانکی: بیگرد حمه‌سلیم
بروشور: نالان ہادی
راگہ یاندن: حمه‌سوار عزیز
دیزانی جل و بہرگ: بیگرد رشید
گریم: روشنا احمد
یارمہ تیدم: ثہمیرہ عزیز

شانۆی هه‌موومان باشین

بانه

کورته‌ی چیرۆک

باوهر به مهرگ، مهرگه

خلاصه داستان

باوهر مهرگ، خود مهرگ است.

سامان میهران، فرزاد حسن میرزایی (کارگردان)

اجرای بیست و پنج نمایش در طول بیست سال فعالیت
شرکت در هفت دوره جشنواره تئاتر کردی
شرکت در پنج دوره جشنواره تئاتر استانی کردستان
شرکت در بیست و ششمین جشنواره بین‌المللی تئاتر فجر
شرکت در دو دوره جشنواره تئاتر منطقه‌ای جنوب
شرکت در ورکشاپ مشترک ایران و فرانسه تحت عنوان زبان شهر
برگزاری چهار دوره ورکشاپ بازیگری
اجرای چهار پرفرمنس و ...

سامان میهران، فرزاد حسن میرزایی (دrehner)

بیست و پنج شانۆ له ماوه‌ی بیست سالدا
به‌شدار له هه‌وت خولی فستیوالی شانۆی کوردی
به‌شدار له پینج خولی فستیوالی شانۆی پارێزگایی
کوردستان
به‌شدار له بیست و شهمین فستیوالی نۆنه‌تووبی فه‌جر
به‌شدار له وۆرکشاپ هاو‌به‌شی ئێران و فه‌راسه له‌ژێر
ناوی زمانی شار
به‌رتوهرینی چوار خول وۆرکشایی ده‌ورگنری
نۆاندنی چوار پورفهرمنس و ...

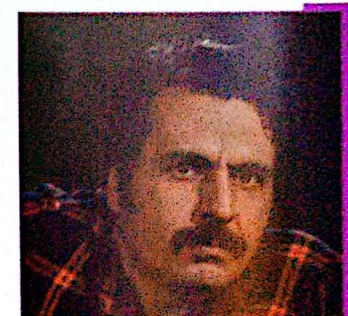

باقر سروش (نویسنده)

متولد ۱۳۵۷ بيجار
کارشناس ادبیات نمایشی، دانشکده هنرهای زیبا دانشگاه تهران
کارشناسی ارشد کارگردانی، دانشگاه هنر دانشکده سینما تئاتر
نویسنده‌ی نمایشنامه‌های: آهسته صدایم کن، میان این روزها نشسته‌ام، برزیلیا، زمستان، سر حدات لیر، رویای نیمه شب تابستان، درای کانتی، پستو، ابراتور نوع چهارم و هه‌موومان باشین
کارگردانی: عشق آباد، ملودی ورشو، حال همه ما خوب است، میان این روزها نشسته‌ام، زمستان، ابراتور نوع چهارم بازیگری: گیسو بران داغ، فرشته‌ای لای پرونده پرسنلی، عشق آباد، دلم می‌خواد بمیرم، ماه در مرداب، مرگ در ساعت سگ، ناگهان هذا حبیب الله، حال همه ما خوب است و ...

باقر سروش (نویسنده)

له دایکۆوی ۱۳۵۷ بيجار
کارشناسی نهمیاتی نمایشی زانکۆی هونهره جوانه‌کانی زانستگا تاران / ماستهری دهره‌نهری زانکۆی سینما تئاتری زانستگا هونهر
نۆوسهری شانۆنامه‌کانی: برزیلیا، آهسته صدایم کن، میان این روزها نشسته‌ام، پستو، زمستان، سرحدات لیر، رویای نیمه شب تابستان، درای کانتی ابراتور نوع چهارم و هه‌موومان باشین
دهره‌نهری: عشق آباد، ملودی ورشو، حال همه ما خوب است، میان این روزها نشسته‌ام، زمستان، ان‌ها، ابراتور نوع چهارم
ده‌ورگنری: گیسو بران داغ، فرشته‌ای لای پرونده پرسنلی، عشق آباد، دلم می‌خواد بمیرم، ماه در مرداب، مرگ در ساعت سگ، ناگهان هذا حبیب الله، حال همه ما خوب است و ...

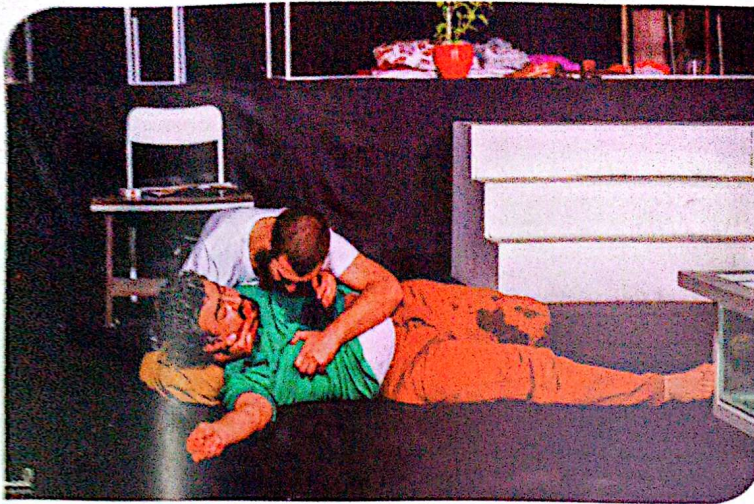

(نهمانی شانۆ)

- نویسنده: باقر سروش
- دهره‌نهر: سامان میهران، فرزاد حسن میرزایی
- ده‌ورگنران: علی مه‌حمودیان، ژینا که‌بابی، میدیا محهمه‌ده‌پوور
- نایلا که‌بابی
- موسیقا: سۆران نه‌حمه‌دی، کاوان عه‌بدووللایار
- ده‌سته‌ی به‌رتوهر: ناواره سه‌عیدنژادش، نۆمید زارعی، ساریه نه‌بازهری، سه‌هه‌پ یووسقی، عیماد سه‌فده‌ری، ناربا نه‌حمه‌دی

(عوامل نمایش)

- نویسنده: باقر سروش
- کارگردان: سامان میهران، فرزاد حسن میرزایی
- بازیگران: علی محمودیان، ژینا که‌بابی، میدیا محمد
- پور، آیلا که‌بابی
- موسیقی: سوران احمدی، کاوان عبدالله یار
- عوامل: آواره سعید نژاد، امید زارعی، ساریه آبادری، سه‌هه‌پ یوسقی، عماد صفدری، آریا احمدی

شانۆی بەردەرگای جەهەنەم

سلیمانی

کورتە ی چیرۆک

خێزاتیەک دایک و باوکێک لە رووداوی ھاتوچوودا لە دەست داو، لای خائێن، بەردەرگای بە ھۆی بێر و خولبای جیاوازیو لە مشتومردان. ناخەری ژنیکی نەناساوا پا دەنێتە ماکە و ھەموو شتێ بە تەواوی تێک دەدات.

خلاصە داستان

خانوادەی در تصادف پدر و مادرشان را از دست داده‌اند و تحت سرپرستی دایی خود قرار دارند. ھوارە یخاڵەر افکار و آرزوھای مختلفشان در حال جدل و جدال ھستند. عاقبت خانوادە با ورود زنی ناشناس بە محیط خانە از ھم می‌باشد ...

محمد مصطفی فرج (کارگردان)

متولد ۱۹۸۶ سلیمانی

دیپلم کارگردانی

بازیگری: دەستی جلیتر رەش، بەفری رەش، دەبارت، چاو دەکەیتەو لە جەستە سەحراوە رۆ، سەیرکە ناوتەکەت خۆلی مردووی لێنیشتوو، کارگردانی: وشکەسالی و درۆ، خواحافیز تا ئازائەم کە، بێرەجیتەو وەک ئەوێ ھەرنەبووبیت، بەردەرگای جەهەنەم

مشاور کارگردان در نمایش «میتزوی با»

سرپرستی اطلاع‌رسانی در نمایش «مارا ساد»

محەمەد مستەفا فەرەج (دەرھێنەر)

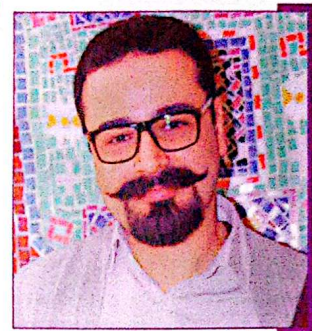
لەدایکبووی ۱۹۸۶ سلیمانی

پروانامە: دیپلۆمی ھونەری دەرھێنان

دەرگێتری: دەستی جلیتر رەش، بەفری رەش، دەبارت، چاو دەکەیتەو لە جەستە سەحراوە رۆ، سەیرکە ناوتەکەت خۆلی مردووی لێنیشتوو، دەرھێنەری: وشکەسالی و درۆ، خواحافیز تا ئازائەم کە، بێرەجیتەو وەک ئەوێ ھەرنەبووبیت، بەردەرگای جەهەنەم

یاریدەدەری ئەکتەر لە شانۆیی «میتزوی با»

سەرپرستبازی راگەیاندن بۆ شانۆیی «مارا ساد»

کاروان عبدالله صوفی (نوێستە)

متولد ۱۹۸۱ سلیمانی

فارغ‌التحصیل کارگردانی آموزشکده هنرهای زیبای

سلیمانی

نوێستەگی و کارگردانی: (زە، نەماز، ۱۶)

کاروان عەبدوللا سوڤی (نووسەر)

لەدایکبووی ۱۹۸۱ سلیمانی

دەرچووی بەیمانگای ھونەرە جوانەکانە بەشی دەرھێنان

دووسەر و دەرھێنەری: زە، نەماز، ۱۶

(ئەندامانی شانۆ)

- دەرھێنەر: محەمەد مستەفا فەرەج
- نووسەر: کاروان عەبدوللا سوڤی
- بەرێوەبەری شانۆ: دێرین حامید
- پرووناکی: ناری وشیا
- راگەیاندن: چرا خان ئاسو، دێرین حامید
- دەرگێتران: رزگار باھیر، زەریا سامی، ساوان خالید، سۆزیار یاسین، میران ئازاد، ئازا سلیمان
- دیزاینی شانۆ: محەمەد مستەفا فەرەج
- مۆنشی شانۆ: دیدار بکر، ئازاد مەمەند

(عوامل نمایش)

- کارگردان: محمد مصطفی فرج
- نویسنده: کاروان عبدالله صوفی
- مدیر اجرا: دیرین حامد
- نور: آری وشیا
- اطلاع‌رسانی: چراخان آسو، دیرین حامد
- بازیگران: رزگار باهیر، زریا سامی، ساوان خالید، سوزان یاسین، میران آزاد، آرا سلیمان
- طراح صحنه: محمد مصطفی فرج
- منشی صحنه: دیدار بکر، آزاد ممند

© 2004 Blackwell Publishing Ltd

حالا به داستان

غیر مسلم باوجود اس لئے کہ مسیح (ع) نے ولایت کوردستان میں زندہ مراد و فرزند ارادان برای استقلال میهنی می شود. بهلول نامک (بهلول نامی مسیح) هم جهت استقلال و کسبی گرانی بنا بهلول شده و او را بهلول می شود. اما او -

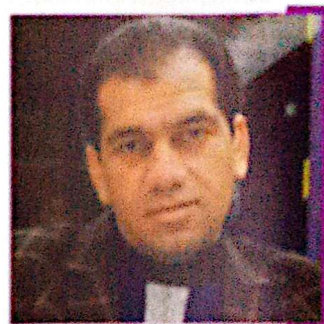

 جەمەدیرەزا ئەحمەدی کوردستانی
 (دو هەتەر)

۱۳۸۹ خرداد ماه

1994年12月

۱۰۰۰ گیسوی راندهائی شمشیر حسن جمرات غیر رانده: مسعود
 رانده شمشیر باقریه حسن: قاضیه نام گور مسعود: مسعودی

[illegible][illegible]

سایبر نیک به خت (نویسنده)

[illegible]

Journal of Management Education 32(1)

1. *Staphylococcus aureus* 1/1000

صباح سواری، چیل سنگ، صبح میانی، فرستای لای
بر صبحه بر سبلی، غنچه، زیارتی، چشمتی از آن او بود،
چند روایتی از سفری نایب شد، رسوایی جمعی،
گفته‌ها، پاسری، دانست بار و گویو له زانو سفرم
بیند، دانده کاسی گهر میل، پانگیه کان
بر غصه جاب گویو کان با دانست بار و گویو له زانو
سفرم بیند، پاسری، گفته‌ها، دانده کاسی گهر میل،
پانگیه کان

دوم گنبد : به که درى راهها : (به باد) گمانها

۳۳ (عوامل نمایش)

- ۱۰ گلزم دل، حمیدرضا احمدی کردستانی
 ۱۱ نویسنده: صابر نیلغوت
 ۱۲ داستان گلزم دل: آیدا وارسیگان
 ۱۳ بازیگران: زاهد رسی، فردیس قادری، اسعد قربدی، وریا
 ۱۴ طالبی، سیوان سیدی، نازاد مرادی، محمد قسبی،
 ۱۵ گموان بولودی، گوردون بوسان، سمیه رحیمی، مرکان
 ۱۶ استیغایی، پروین اخمدی، بهداد استیغایی، غریبا
 ۱۷ یزدانیان، امیرضا سیدی
 ۱۸ فرایع: محمد حمید مرادوسی
 ۱۹ موسیقی: آکو قادری
 ۲۰ تدوین: بهداد استیغایی

کورتەى چیرۆک

نەم شانۆیە چیرۆکی ژنە دوکتۆرێکە کە بە ھۆی خۆراگرەنبوونی لە ھەمبەر کێشەکانی کۆمەڵگاکەى وەکوو شەڕ، ئەنفال، قەلاچۆکردنى منداڵانى بچى تاوان و دەپىست نەھانتى دەرمان کردنى ھەندى لە نەخۆشەکانى بریارى خۆکۆزى ئەدات و ..

خلاصە داستان

این نمایش داستان زن پزشک یست کە بە واسطەى عدم تحمل مشکلات جامعەى پیرامون مانەد جنگ، انفال، کشتار کودکان بى گناه، و همچنین احساس ناتوانى در درمان بعضى از بیماران خود تصمیم بە خودکشی مى گیرد و...

مازیار قبادى (کارگردان)

متولد ۱۳۵۲ تهران

شروع فعالیت حرفه ای تئاتر از سال ۱۳۶۹ با شرکت در کلاس‌های آزاد آموزش بازیگری دانشکده هنرهای زیبا دانشگاه تهران و شروع بازی حرفه‌ای از همان سال با بازی در نمایش (غزل در حریر) به کارگردانی امیر دژاکام کار خود را آغاز نموده است. همچنین با بازی در نمایش‌های: قطار، شهرزاد پانکیه‌کان و همچنین شرکت در جشنواره‌های استانی، منطقه‌ای و فجر و نیز موفق به کسب رتبه‌های مختلف بازیگری شده است.

مازیار قوبادى (دەرھێنەر)

لەدایکبووی ۱۳۵۲ تاران

دەستیپێکی چالاکیی پڕۆفەشنالی شانۆ لە ساڵی ۱۳۶۹ بە بەشداری لە پۆلە گشتییەکانی فێرکاریی دەورگێری زانستگەى ھونەرە جوانەکانی زانکۆی تاران و دەورگێرانی پڕۆفەشنال ھەر لەو سالەدا بە دەورگێری لە شانۆی (غزل در حریر) بە دەرھێنەری ئەمیر دژاکام دەست پێ کردوو. ھەر وەھا دەورگێران لە شانۆگەلی: قطار، شەھزاد و پانکیەکان و بەشداری لە فستیوالگەلی پارێزگایى و ناوچەیی و (فجر) و بە دەستھێنانی چەنھا خەلات لە بواری دەورگێری دا.

فرشید گویلى (نویسنده)

متولد ۱۳۵۴ اسنندج

کارشناس هنرهای تجسمی دانش آموخته‌ی هنرستان هنرهای زیبا، عضو افتخاری سندیکای هنرمندان هه‌ولێر (اربیل)، بازی در بیش از ۵۰ نمایش صحنه‌ای، بازی در بیش از ۲۰ فیلم کوتاه، بلند و مجموعه‌ی تلویزیونی، نگارش بیش از ۲۰ نمایشنامه، حضور در جشنواره‌های مختلف نمایشی استانی، منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی، تئاتر، حضور در جشنواره‌های مختلف فیلم استانی، منطقه‌ای، ملی و بین‌المللی تئاتر و کسب جوایز بازیگری و کارگردانی.

فەرشید گەوێلى (نووسەر)

لەدایکبووی ۱۳۵۴، سنە

کارناسی (هنرهای تجسمی)، فێرکاری ھونەرستانی ھونەرە جوانەکان، ئەندامی میوانی سەندیکای ھونەرمەندانى ھەولێر، دەورگێران لە پتر لە ۵۰ شانۆ، دەورگێران لە پتر لە ۲۰ فیلمی کورت، درێژ و زنجیرە درامای تەلەوزیڤن، دەرھێنەری پتر لە ۲۰ شانۆ، نووسینی پتر لە ۲۰ شانۆنامە، نووسینی چەند فیلمنامەى کورت و درێژ و زنجیرەدرامای تەلەوزیڤن، بەشداری لە فستیوالە جۆراوجۆرەکانی شانۆ لە ناستی پارێزگایى، ناوچەیی، ئێران، نێونەتەودیی. بەرپزی لە چەندین فستیوال خەلاتی دەورگێری و دەرھێنەریی وەرگرتوو.

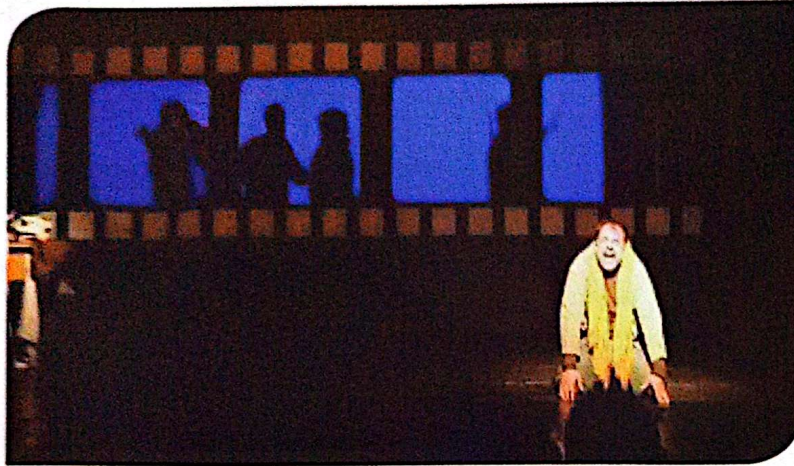
(ئەندامانی شانۆ)

- نووسەر: فەرشید گەوێلى
- دەرھێنەر: مازیار قوبادی
- یارمەتی دەری دەرھێنەر: سەباح گەوێلى
- دەورگێر: حەسەن تەرەقی، پژوان خوددامی
- رووناکی: حەمید قەوامی
- موسیقا: رامین شیرزادی
- دیزاینی شانۆ: حەسەن تەرەقی
- دیزاینی جل و بەرگ و راوتزکاری دەرھێنەر: لادن کەلوەندی
- دیزاینی برووشور و بۆستەر: پێگە فرووھەری
- مۆنشی شانۆ: مائیدە کابولی
- بەرپۆشەری شانۆ: رووزبێھ قوبادی
- جێبەجێکاری شانۆ: جەمشید کەلوەندی

(عوامل نمایش)

- نویسنده: فرشید گویلى
- کارگردان: مازیار قبادی
- دستیار کارگردان: صباح گویلى
- بازیگران: حسن ترقی، رضوان خدامی
- طراح نور: حمید قوامی
- موسیقی: رامین شیرزادی
- طراح دکور: حسن ترقی
- طراح لباس و مشاور کارگردان: لادن کلوندی
- طراح آفیش و بروشور: پگاه فروهری
- منشی صحنه: مائده کابولی
- مدیر صحنه: روزبه قبادی
- اجرای دکور: جمشید کلوندی

شانۆی مالیک له بێ دهنگی

ههولیر

کورتهی چیرۆک

فتوگرافی به هۆی روومال و دیکۆمێنتاری کردنی بهره‌کانی شهر، ماوه‌یه‌کی درێژ له خێزانه‌کی دوور ده‌که‌وتیه‌وه، ئەمەش ده‌بیته‌ هۆی تووڕه‌ کردنی هاوژینه‌کی و وه‌ک که‌ڕولایێک له‌ ماله‌که‌یدا مان ده‌گریت

خلاصه داستان

عکاسی به سبب تهیهی گزارش و مستند سازی عکس و فیلم‌های جبهه‌ی جنگ، زمانی طولانی از خانواده‌ش دور می‌ماند، همین امر سبب عصبانیت همسرش می‌شود و در گوشه‌ای قهر می‌کند.

کرمانج مصطفی رثوف (بازنویسی و کارگردانی)

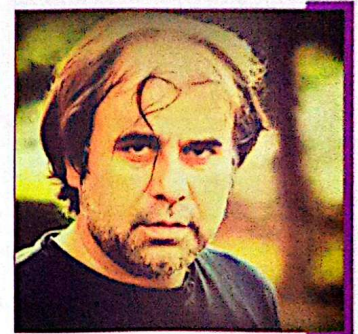
متولد ۱۹۷۲ هولیر (اربیل)

فارغ التحصیل کاردانی هنر نمایش از آموزشکده‌ی هنرهای زیبای هولیر (اربیل). فارغ التحصیل کارشناسی از دانشگاه صلاح‌الدین.

کرمانج مسته‌فا ره‌ووف (نووسینه‌وه و ده‌ره‌یتنه‌ری)

له دایکبووی ۱۹۷۲ هه‌ولیر

دبلۆمی هونه‌ری شانۆی په‌یمانگه‌ی هونه‌ره‌ جوانه‌کانی هه‌ولیر، کارناسی شانۆ له زانستگای سه‌لاحه‌دین

■ (ئه‌ندامانی شانۆ)

- نووسینه‌وه و ده‌ره‌یتنه‌ری: کرمانج مسته‌فا ره‌ووف
- یاریده‌ده‌ری ده‌ره‌یتنه‌ری: یوسف عوسمان
- ده‌ورگێ: له‌یلا مه‌جیدی، کرمانج مسته‌فا ره‌ووف
- فۆرم‌ساز: دانیال ئیمام زه‌نبیلی، ئاکام مسته‌فاخانی، پارسا خدری،
- فهردین بانه‌نژاد، محهممه‌د مه‌رزهبان، نیما فهره‌جی
- مۆسیقا: یوونس عوسمان
- پرووناکی: مه‌هدی حه‌سه‌ن

■ (عوامل نمایش)

- بازنویسی و کارگردانی: کرمانج مصطفی رثوف
- دستیار کارگردان: یوسف عثمان
- بازیگر: لیلا مجیدی، کرمانج مصطفی رثوف
- فرم‌ساز: دانیال امام‌زنبیلی، آکام مصطفی‌خانی، پارسا خدری،
- فردین بانه‌نژاد، محمد مرزبان، نیما فرجی
- موسیقی: یونس عثمان
- نور: مه‌دی حسن

شانۆی کچه سه تلییه کان

مه پیهان

کورتی جیروک

حهوت کهمس هاوړی له گهل بهک، بۆ راپهړاندی ئه رکښ ده که ونه رځ، له سهه پښتنای (ره شو) بۆ وینه کښان له شانی رۆژاوی رووباره که دا ماشینه که یان راده گرن و داده به زن، ئن بۆ هه لگرتنی بانډی زاپاسی دورینه که ده گه رته وه بۆ ناو ماشینه که که چی وهک بیتزی لوله ی ده مانجه یی، به لښ هه به راست لوله ی ده مانجه یی به سهه لاسه ریه وده و نیستا ..

خلاصه داستان

هفت نفر به اتفاق هم، برای انجام ماموریتی راهی مسیری می شوند. به پیشنهاد (ره شو) کار رودخانه ای غربی برای گرفتن عکس یادگاری ماشین را نگه می دارند. زن به دنبال باطری زاپاس دوربین برمی گردد نوی ماشین که انگار لوله ی یک هفت تیر، دقیقاً یک هفت تیر روی شقیقه اش است و اکنون ...

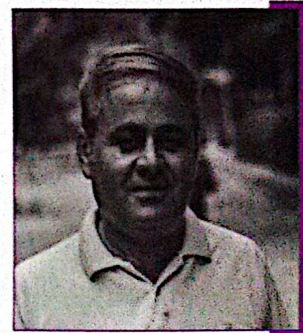

فاتیح بادپهروا (دهرهینه)

فاتح بادپروا (کارگردان)

یاد باد باتان و نامان جاودان، دوستان و یاران حقیقی دور و نزدیک، نیستی نا سلامی دیگر و جستجوچی دیگر را ببینید، کاک احمد مهربان و رفیق اندیشمند و دانشمند را بشناسید و کاک خالد خاکی صادق، دوباره به جستجوچی آمدن که زحمات تمام هنرمندان سفر در رشته و تیر آن دیده می شود و دست مرزبان به برگزین کشتی امروز و خدا قوت به دلسوزان دوره های قبل در عهد دوره های جشنواره ی با عناوین مختلف حضور داشت حضور در جشنواره تئاتر کردی سفر افتخاری استاد امسال هم نصیب گروه تئاتر باران شد فاتح خدیو هستیم با سالها تجربه اندوزی و کسب عناوین و افتخارات استانی و کشوری، اما همچنان در پی آموختن

یادتان سهوز و ناوتان هه زمان، رفیقان و هاوړنیلی ساله دوور و نژیکه کان، له لاسان نیس هه تا سالتیکی دیکه و فستیوالیکی دیکه بینن. کاکه نه مچمدی میته دیان و رفیقی بیرمخندم عه بدولای راشدی و کاکه خالیدی به ئه رووم هه مدیس ها نووه وه بۆ فستیوالی که هه موو هه به مدالی سهفر به پهره گرتن و سهه که ونیه وه زه مهربان کښاوه. دهست خوښی ده که له بهر تو به رانی نه م خوله و مالدوونه یوون نیزم به دلسوزلی خولای پښوو. له هه موو خوله کانی فستیوالا به شپوه ی جوړاوجوړ به شدار یووم، به شدار یی گروه یی باران له فستیوالی شانۆی کوردی نه م سالتیکه سهه به رزیه. فاتحی بادپهروا به سالتیک نه زم سوون و وه گرتنی گهل ناو و نیشته وه له ناست پارتنر گاو ولاندا، به لام هښتا هه به شوین فیروونه وه.

تریفه که ریمیان (نووسه)

تریفه کریمیان (نویسنده)

متولد ۱۳۶۲ سقر کارشناس ادبیات نمایشی دانشگاه سوره تهران نویسنده ی نمایشنامه های (ره شدانه وی سی، ختوی سیمه، عیشا، سهامیک بۆ گه رته وه ی بوو که گن پاکیزه، تارا و- نویسنده منتخب جشنواره های نمایشنامه نویسی ترکیه (دیاریکر)، اربیل، سلیمانیه، منتخب جدید تئاتر کردی سقر

له دایکوی ۱۳۶۲ سقر کارنالی نه مبیاتی نمایشی زانستگای سوورده ی تاران نووسنی: ره شدانه وه ی سی، خانووی سیمه، عیشا، سهامیک بۆ گه رته وه ی بوو که کان، پاکیزه، تارا و- نووسه ی هه لیزه ردرای فستیواله شانۆنه نووسیه کانی دیاره کری ترکیه، هه ولتر، سلیمانی، هه لیزه ردرای چهند خولی فستیوالی شانۆی کوردی سقر

(نه نامانی شانۆ)

(عوامل نمایش)

- نووسه: تریفه که ریمیان
- دههینه: فاتح بادپهروا
- دوه رگیران: محهممه نالتوونی، که ژال راستین
- کامران وهایی، موختار قادری، کاوان قادری
- دیزاینی پووستیر و برووشور: شیوا نه سه دی
- دیزاینی شانۆ: دانا فته چی
- دهسته ی بهر تو به ره: فهزاد نه خکه ر
- مونشی شانۆ و رووناکی: فاطمه خدی

- نویسنده: تریفه کریمیان
- کارگردان: فاتح بادپروا
- بازیگران: محمدالتونی، کژال راستین
- کامران وهایی، مختار قادری، کاوان قادری
- طراح پوستر و بروشور: شیوا اسدی
- طراح صحنه: دانا فتحی
- عوامل اجرایی: فرزاد اخگر
- منشی صحنه و نورپرداز: فاطمه خدی

شانۆی بازی زاکان

کرمانشان

کورتە ی چیرۆک

مشکانی ولاتی (نامادا) بۆ درێژه‌دان به زمان، پێوستیان به یەڵگرتن لەگەڵ لایەنێکی به هێزه. هەر بۆیه‌ش (خانومشکه) کۆرەگە ی (گەرزە مشک) نه‌تۆشه ولاتی (شاران) بۆ نه‌وه‌ی داوا له (مه‌له‌گە ی مشکان) بکا له‌گەڵیان بەک بگه‌وه‌ی و یارمه‌تییان بدات. مه‌له‌گە داواکه‌یان په‌سه‌ند ده‌کا و ...

خلاصه داستان

موشه‌های سرزمین «امادا» برای ادامه‌ی زندگی نیازمند اتحاد با طرفی قدرتمند می‌باشند، به همین دلیل (خانم موشه) پسرش (گه‌رزەمشک) را به سرزمین (شاران) می‌فرستد برای اینکه از (پادشاه موشه‌ها) بخواهد که با آنان متحد شود و آنها را یاری دهد. ملکه خواسته آنها را قبول می‌کند و ...

نیلوفر قه‌لعه‌شاخانی (ده‌هینەر) نیلوفر قه‌لعه‌شاخانی (کارگردان)

متولد ١٣٤١ کرمانشاه

کارشناس ادبیات نمایشی و کارشناس ارشد فلسفه‌ی غرب، شروع فعالیت از سال ١٣٦٩ بازیگری در نمایش‌های: داخداران، جووویی مینرا، شور ایساران، عروسی و مرگ، به شب مه‌ساب، کتیه‌ها، در زوزه‌ی سگان، چون سیوی تشنه، گور سنگی، بزار، ساز او باران، قلتشن‌ها، سیرک، شب به خیر جناب کنت و در میانه‌ی نبرد. و کارگردانی نمایش‌های: چریکه‌ی وارن، طلسم‌شدگان، کمدی سیاه، زندگی یک هنرمند، خانم کفشدوز، شگفتانگیز، پستوخانه، خانه‌ی برنارد آلیا.

له دایکبوی ١٣٤١ کرمانشان

کارناسی نه‌دیمیانی شانۆ و ماسته‌ری فلسفه‌ی رۆژاویه، چالاک‌ی بۆاری شانۆی له ١٣٦٩ ده‌ست‌پێ کردووه. ده‌ورگیران له شانۆگه‌لی: داخداران، جووویی مینرا، شور ایساران، عروسی و مرگ، به شب مه‌تاب، کتیه‌ها، در زوزه‌ی سگان، چون سیوی تشنه، گور سنگی، بزار، ساز او باران، قلتشن‌ها، سیرک، شب به خیر جناب کنت و در میانه‌ی نبرد. ده‌هینانی شانۆگه‌لی: چریکه‌ی وارن، طلسم‌شدگان، کمدی سیاه، زندگی یک هنرمند، خانم کفشدوز، شگفتانگیز، پستوخانه، خانه‌ی برنارد آلیا.

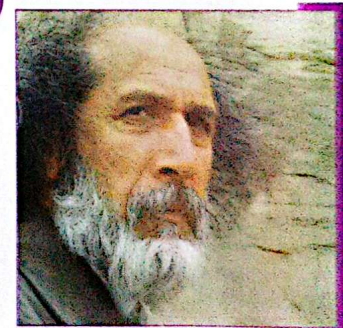
هه‌واس پلوك (نووسه‌ر) هه‌واس پلوك (نووسنده)

متولد ١٣٣٢ کرمانشاه

آغاز فعالیت‌های هنری در زمینه‌ی بازیگری و نویسندگی سال ١٣٤٩، شرکت در بیش از ٨٠ اثر نمایشی در مقام بازیگری و کارگردانی، نویسندگی ٤٥ نمایشنامه که بیشتر آنها به زبان کردی و لهجه‌ی کرمانشاهی می‌باشد. گردآوری ٣٠٧ آهین نمایشی در یک مجموعه (اماده چاپ) شرکت در جشنواره‌های مختلف داخلی و همچنین سومین جشنواره تئاتر آمد ترکیه

له‌دایکبوی ١٣٣٢، کرمانشان

سهره‌تای چالاک‌ی هونه‌ری له بۆاری ده‌ورگیران و نووسین‌دا بۆ ١٣٤٩ به‌شداری له پتر له ٨٠ به‌هه‌می شانۆی به ناوی ده‌ورگیر و ده‌هینەر. نووسینی ٤٥ شانۆنامه که زۆربه‌یان به زمانی کوردی و زارواوی کرمانشانین کۆکردنه‌وه‌ی ٣٠٧ نه‌ریتی شانۆی له کۆمه‌له کتیبێلندا (ناماده چاپ) به‌شداری له فستیواله جۆراوجۆره‌کانی ناوخۆ و سێبه‌مین فستیوالی دیاربه‌کری کوردستانی تورکیا

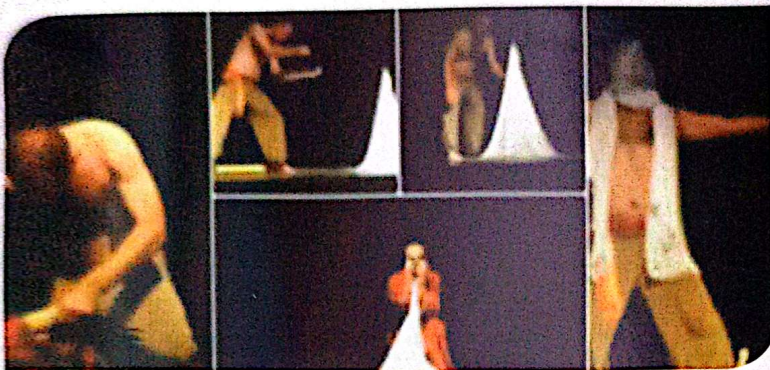

(نه‌ندامانی شانۆ)

- نووسه‌ر و دراماتور: هه‌واس پلوك
- ده‌هینەر: نیلوفر قه‌لعه‌شاخانی
- ده‌ورگیران: نیلوفر قه‌لعه‌شاخانی، نه‌رعه‌وان نه‌رعه‌وانی، نسا عه‌زیزی، نارمین دزفولی‌زاده، مریم نه‌ب‌سووری، محهمه‌دجواد کهانیان، نادر سیاه‌مه‌ری، سه‌حجاده محهمه‌دی، هه‌واس پلوك، مه‌هووش محهمه‌دی، نه‌فسانه جه‌غه‌ری
- پروناکی: حه‌سین نادری
- دیرانی جل‌وبه‌رگ: شه‌هین نه‌ش‌ره‌ف
- دیرانی شانۆ: پارسا پلوك
- دامه‌زراندنی دیکۆر: محهمه‌دجواد کهانیان
- گریم: سه‌حجاده محهمه‌دی، فاته‌مه شه‌یدی

(عوامل نمایش)

- نووسنده و دراماتور: هواس پلوك
- کارگردان: نیلوفر قه‌لعه‌شاخانی
- بازیگران: نیلوفر قه‌لعه‌شاخانی، ارغوان ارغوانی، نسا عه‌زیزی، نارمین دزفولی‌زاده، مریم تیموری، محمد جواد کهانیان، نادر سیاه‌کبری، سجاد محمادی، هواس پلوك، مه‌نوش محمادی، افسانه جعفری
- طراح نور: حسین نادری
- طراح و دوخت لباس: شهین اشرف
- طراح صحنه: پارسا پلوك
- ساخت دکور: محمد جواد کهانیان
- طراح و اجرای گریم: سجاد محمادی، فاطمه شیدانی

شانۆی رۆحین بی‌جەه

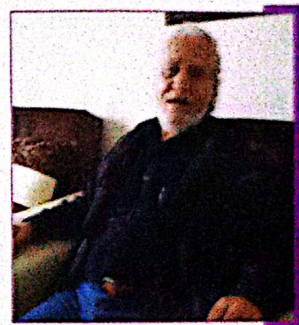
دهوك

دکتر قاسم بیاتلی (کارگردان)

فارغ التحصیل دوره کارشناسی از دانشکده هنرهای زیبای بغداد و
دکترا از کشور ایتالیا، بازیگری و کارگردانی در کشورهای آسیایی
و اروپایی.
تالیف ۱۱ کتاب در حوزهی تئاتر.

قاسم بهیاتلی (دهرهینه)

دوکتۆز قاسم بهیاتلی سه‌ره‌تا کۆلیژی هونه‌ره جوانه‌کانی
به‌غداي ته‌واو کردووه و دواتریش دوکتۆرای له ئیتالیا
وه‌رگرتووه. ده‌ورگێری له ولاته ئاسیایی و نه‌وروپییه‌کان.
۱۱ کتییی سه‌بارت به شانۆ نووسیه.

■ (ئه‌ندامانی شانۆ)

- ده‌رهینه‌ر و نووسه‌ر: قاسم بهیاتلی
- ده‌ورگێران: فه‌خره‌دین ته‌ها نه‌بی
- دیزاینی شانۆ: هه‌رمان هاشم حامید
- پرووناکی: رێزان محهممه‌د
- مۆسیقا: رێزان محهممه‌د

■ (عوامل نمایش)

- کارگردان و نویسنده: قاسم بیاتلی
- بازیگران: فخرالدین طاهان بی
- طراحی صحنه: هرمان هاشم حامید
- نور: ریزان محمد
- موسیقی: ریزان محمد

شانۆی کۆلێهره‌کان

تاران

کورتەى چیرۆک

شەه‌وه و دوو کۆلێهری کورد له ڕێگایه‌کی کۆیستاییدا گیران کردووه. کۆلێهری یه‌که‌مین خۆتێدکاره و بۆ یارمه‌تی ئابووری بێه‌ماله‌که‌ی وازی له زانستگا هێناوه؛ ئه‌وێتریشیان قوتابیه‌کی مێرمنداله و له جیانی دهرس و قوتابخانه، ڕێگای کۆیستای گرتووته به‌ر بۆ یارمه‌تی دانی بێه‌ماله نه‌داره‌که‌ی. هه‌ڵاکی و تاریکی نایه‌ له‌مێهر، به‌لام سستی و خاوی یه‌کیان ده‌بێته ه‌ۆی ڕاپه‌ڕینی ئه‌وێتریان

خلاصه داستان

دو کولبر کرد شبانه در معبری کوهستانی گیر افتاده‌اند. کولبر اول دانشجویی است که برای کمک به خانواده نیازمندش درس و دانشگاه را رها کرده است؛ و دیگری دانش آموز نوجوانی است که به جای درس و کلاس، راه کوهستان را برگزیده است تا او نیز به یاری خانواده درمندش بشنابد. خستگی و تاریکی مانعی ایجاد نمیکنند، اما تعلل یکی، دیگری را به طغیان وا می‌دارد.

دکتر قطب‌الدین صادقی (نویسنده و کارگردان)

متولد ۱۳۳۱ سنندج

فوق لیسانس و دکترای تئاتر از دانشگاه سوربن فرانسه
عضو فرهنگستان زبان و ادب فارسی، شورای واژه‌گزینی
عضو فرهنگستان هنر، کمیته هنرهای نمایشی (تا سال ۱۳۸۸)
تدریس در بیشتر دانشگاه‌های هنری دانشگاه‌ها از جمله
پردیس هنرهای زیبا، دانشگاه تهران، دانشکده ارتباطات
دانشگاه شهید بهشتی، دانشگاه سوره اصفهان، دانشگاه سوره
تهران، دانشکده هنر و معماری دانشگاه آزاد اسلامی تهران و...
نگارش بیش از ۲۰۰ مقاله پژوهشی و انتقادی در نشریات علمی،
هنری، فرهنگی و پژوهشی
تألیف ۵۰ نمایشنامه از جمله هفت قبیله‌ی گمشده، میر نوروزی،
چنور، یادگار زریران، سحوری، دخمه شیرین، مویه جم
کارگردانی بیش از ۵۶ اثر نمایشی از جمله هملت، نیرنگ‌های
اسکاین، مکبث، پیکره‌های بازیافته، سرود مترسک پرتقالی، قابیل،
عزیز شنگال، سیی مند و...
ترجمه ۱۸ اثر از جمله ترانه‌های درخواستی، جنگ در طبقه‌ی
سوم، مرگ دانتون، «آزاکس» و...
دبیر مجموعه ۱۰۰جلدی «تئاتر معاصر جهان» که تا کنون ۷۸
جلد آن در نشر قطره چاپ و منتشر شده است.

دوکتور قوتبه‌دین صادقی (نویسره و دهره‌هێنهر)

له‌دایک‌بووی ۱۳۳۱، سنه

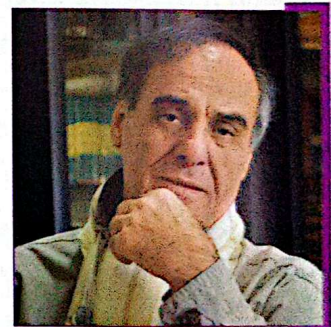
ماستر و دوکتورای شانۆ له زانکۆی سوربۆنی فرانسه
ئەندامی فرهنگستان زبان و ادب فارسی، ئەنجومەنی وشەرژان
ئەندامی «فرهنگستان هنر»، کۆمیتەی هونەرە شانۆییەکان (تا
سالی ۱۳۸۸)

وانه‌پێژ له کۆلیژی هونهری زۆریه‌ی زانکۆکان؛ وه‌کوو، «پردیس
هنرهای زیبا»، زانکۆی تاران، کۆلیژی ئیترنلسی زانکۆی
«شهیدبهشتی»، زانکۆی «سوره»ی ئه‌سفهان، زانکۆی «سوره»ی
تاران، کالیجی هونەر و بیناسازی زانکۆی ئازادی ئیسلامی تاران
و...

نووێنی پتر له ۲۰۰ وتاری توێژینه‌وه‌یی و ره‌خه‌یی له گۆفاره
زانستی، هونهری، كه‌لتووری و توێژینه‌وه‌یه‌كاندا.
نووێنی ۵۰ شانۆنامه، وه‌كوو: هفت قبیله‌ی گمشده، میر نوروزی،
چنور، یادگار زریران، سحوری، دخمه‌ی شیرین، مویه جم له
به‌رهمه نووسراوه‌كانی نه‌ون.

ده‌ره‌هێنهری زۆرتر له ۵۶ به‌رهمه‌ی شانۆی، وه‌كوو: هملت،
نیرنگهای اسکاین، مکبث، پیکره‌های بازیافته، سرود مترسک
پرتقالی، قابیل، عزیز شنگال، سیی‌مهند و...
وه‌گێرانی ۱۸ به‌رهم، وه‌كوو: ترانه‌های درخواستی، جنگ در
طبقه‌ی سوم، مرگ دانتون، آزاکس و...

به‌پۆیه‌ری کۆمه‌له‌ی ۱۰۰ به‌رگی (تئاتر معاصر جهان) که تا
ئێسته ۷۸ به‌رگی له‌ دەرگای «قطره» له چاپ‌دراوه.

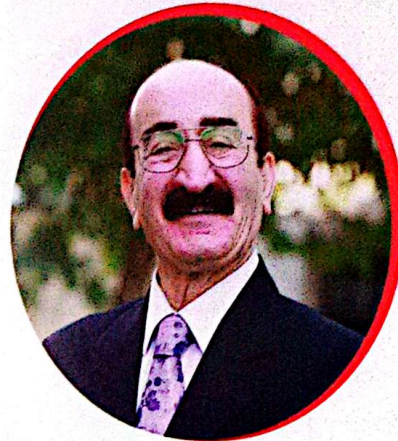

■ (ئەندامانی شانۆ)

- نووسهر و دهره‌هێنهر: دوکتور قوتبه‌دین صادقی
- ده‌ره‌گێران: فهرشید گه‌ویلی، نارتین ئەمجدی، یاور
- ئاقایی، رامیار داوودی، علی هاشمی، سه‌باح گه‌ویلی،
- عه‌لیه‌زا یه‌زدان‌په‌نا، ئەمیرره‌زا سه‌عیدی
- دیزانی شانۆ: حه‌سەن تهره‌قی
- ڕووناکی و ڕۆنه: حه‌مید قه‌وامی
- یارمه‌تی‌ده‌ری دهره‌هێنهر: رامیار داوودی، علی هاشمی
- به‌پۆیه‌ری نوێدن: شیرین معازی
- به‌پۆیه‌ری شانۆ: پێگاهه‌ فرووه‌هری
- مونشی شانۆ: نایدا گه‌ویلی

■ (عوامل نمایش)

- نویسنده و کارگردان: دکتر قطب‌الدین صادقی
- بازیگران: فرشید گویلی، آرتین امجدی، یاور آقایی،
- رامیار داودی، علی هاشمی، صباح گویلی، علیرضا
- یزدان‌پناه، امیررضا سعیدی
- طراح صحنه: حسن ترقی
- نور و تصویر: حمید قوامی
- دستیار کارگردان: رامیار داودی، علی هاشمی
- مدیر اجرا: شیرین معازی
- مدیر صحنه: پگاه فرووه‌ری
- منشی صحنه: آیدا گویلی

شانۆ تەرازووی وىژدانە

■ نەحمەد سالار

(نووسەر، دەرھێنەر، ئەکتەر (سلیمانی)

هەر بە ئاوردانە و دەیه کی سەرپێشی بۆ شانۆ یۆنانییە دیریتە کان، ئەو راستییەمان بۆ دەرە کەوێ کە لەو دەمەوێ هەتا ئەمڕۆ واتا پتر لە دوو هەزار و چوارسەد سال، بابەتەکانی یان ئەو گرێبانە لەخۆی دەگرێ، دەبێتە مایە ترس و بیم و ئەوق بوون لە ناستی ترسانکی و بزوتنەری، ئەک لەشوی و تەنھا کۆمەلگایەک، بەلکۆو لەگشت قورنەیه کی ئەم سەرزمینە و سەرانسەری کۆمەلگاکان.

ئەگەر بابەتی شانۆیی (ئۆدی پادشا) ی ((سۆفۆکلیس)) وەک نموونە وەرگیرین هەست بەو پەڕی زیندوویی و گەرموگۆری بابەتە کە کۆلەگرتووی و هەمانی پتووبە، ئەو تەخەلکی شاری (سیه) عەوالی وەرانی ئەو پرسیارە، دەبێ لەپای چیدا بچ خواوەند ئەو شارە نوغرووی نەفرەت کردووە، ئاشووب و دەردی رەشە رشانووە و ... ئاکام بۆیان سار دەبێتەو، بەهۆی تاوانە گەورەکانی (ئۆدی) ئەو خواوەندی تۆرە کردووە و غەزەبی لەو شارە گرتووە، کە (ئۆدی) باوکی خۆی کوشتووە و دایکی خۆی مەرە کردووە و چوار مندالی لیبووە، بۆیە پاش ئاشکرا بوونی دایکی خۆی دەکوژی و (ئۆدی) چاوانی هەلە کۆلی و سزای بیوتتە دەچێژی و بەو ئاکامە تراژیدیە، تاي تەرازووی ناھاوتایە کە هاوتا دەبێتەو، بەو سزا و ئازارە سەختە پاکزبوونەوێ دەبەخشی، ئەمە ئەو کارەساتە جەرگەرە بوو کە هەر دوو هەستی ترس و بەزەیی دەهژیت و زامە سەختە کە هەموان سارپێر دەبێ، وائە ویزدان ناھی پێدا دیتەو و ئارام دەبێ.

هەر لەسەرەتاو و تا هەنووکە، هەتا تەمەنی شانۆش هەلکشی ئەو پتر پەيوەستی ئەو پەيامە هەمیشەییە دەبیت، کە کۆشش کردنە بۆ نەهیشتنی نەنگی و ناتەواوییەکان، نەنگی و ناھاوتایی بەپێی داب و نەری و رێ و رەسمە کۆمەلایەتیەکان، چ زادە شەریعەتە ئاسمانییەکان، یان یاساکانی رۆژگارەکان بێ، بۆیە هەر ترازان و دەرچوونی لەچوارچێوەی کارە راھاتوو کە یان یاساکە ئەو لادانە لەراستەپێ کۆمەلگاکە و بەهەمان شێوە سەرپێچییە لە دادپەروری و هەق پەرورەری، بۆیە لەسەر دۆخی ئەو رۆوباری ژبانە گشت لادانی مایە نەنگی و شوورەیی و خراپەکارییە، هەر لەو روانگە شانۆییە شەو، نابێ بەهیچ کلۆچی هەق بەناھەق بدرێ.

بەخۆراییی نەگو و تراو (شانۆ ژبانە) و ((شیکسپیر)) واتەنی: ئەم جیهانە شانۆییەکی بەرینە و هەر یەکەمان رۆلی کارەکتەریک دەنویتن، بەلام گرنگ ئەوێە لەو کاری ئاوەرووکردنەوێدا دەستبەرداری ئەو نەبین، کە لەو مەملاتییە دروست و نادروستەدا، یان ئەو لایەنە هەقە و دژە کەشی ناھەق، دەبێ کێهان بیاتەو.

هەتا کێشە سەرەکیەکی کە بنەماو بنچینە دروست بوونی گەمە کەبە بیاتەو.

ئەو کێشە گەوھەریانەش، لە ناستی تاکە کەسیدا پەنگ ناخواتەو بەلکۆو هەتا هێلی فرمانە کە بشکێ بازە کە فراوانتر دەبێ و گەورە دەبێ.

● موفیدہ مزہر
نورسہ

نور و سحر

میلیه گان گنشینر نهوونی، شایو سرهخو و ناخومی و هادام دهسه
شایو نهان سرهخو نهمن و لهباری دارایی و ناوور سرهخو پشنگ ده
لایه نیک بهستن، هم گرفته هیده به نایست بو شوخی نوونی
شایو سرهخو ناخومی و سالون و شوینی نوانی سرهخو
هر چن بچووک کار بگری باشی له سر پشنگوونی، شایو هیده

■ هەر وەک ئەوان ئێستای ئێمه‌مان زاراوه‌ی ((ئێوانه‌وه‌یه‌ی)) له‌ به‌ر فێستوله‌ی
سۆنای گوردی زمان گراوه‌ به‌ رای به‌رێکیان وانه‌ی فێستوله‌یه‌ی و نه‌مه‌
ناوه‌ ناوه‌، ئا جێیه‌یه‌ که‌ ده‌گه‌ر به‌وه‌؟

به رای من وازی «گوردی» له سهر فیستوولی شانوی گوردی ری به
 نینه نهوه بی بوونی ناذا گهر چی بووونی جیوار له سهر وازی نهوه
 هه به نه گهر نه به سنووری سیاسی و هه له کالی وک به بهمانی به
 بی نهوه بگری به رای من نه گهر له ئورو به و نامر نه نهوه به
 به زمانی کوردی به به سهر هه نه نه نهوه بی به به کوو به
 کوردی به له ولانهوه نه نه نهوه بی به رای من ههانی به سنوور بووه به
 له باری زمان و به به باری ناوهر وک و هه بوو به نه نهوه به

■ گزینشی شغلی بہ نوبہ برقی فنیوال (انڈسٹری کی برقی) دھونس ج چورہ کار بگر بیہ کی لہ سمر فنیوالی شغلی بگری سمر ہیبی؟

جوانترین برپاره، له‌وانه‌یه زوړ کسې له‌غږیل لارښوونو، غږی، پښتور
په‌هونه‌ر ناست‌غږیو، وگرانه‌ی، پښتور، ره‌غږه و پوز‌غږه و نه‌غږی
کردنی دپاره و چنده‌بارې به‌هغه‌کل له‌څه‌څوې څښتوالی وکولای
شه‌لات وری خوش‌کچه‌په‌تواندنی‌مانس و پښتور‌ک‌و‌تور

■ کاریگریه کانی فستوالی شانوی کوردی سەفر لە سەر رەوێی شانوی کوردی بە نایبەت شانوی رۆژەلات چۆن هەڵدەسەنگێت؟

هەر جالاکیه کی فەرهمنگی و هونری بیشک کارنامه‌ی له‌سەر ناکی
ناو کۆمەڵ نه‌بێت. هه‌لس و کەوتی نا که‌کانی کۆمه‌لگه‌ که‌م و زۆر به‌ پێی
بارو و خ و کات و سات له‌ به‌رهمه‌ هونریه‌ کاندایه‌ رنگ نه‌داوه‌ به‌لام
چونکه‌ به‌ وردی تێبینی و شیکردنه‌وه‌ و نایکاری له‌ سەر نه‌م بایه‌
نه‌کراوه‌ یان من نه‌م دیوه‌ پرێاردان به‌ دلناییه‌وه‌ کارنگی جه‌ونه‌ به‌
بروای من هه‌موو سالی چاوه‌ڕێیی فێستیوای شانۆی کوردی خۆی
له‌ خۆیا نه‌بێته‌ هۆی جالاکێ و تازە گه‌ری و داخه‌ن و به‌رهمه‌شێان
و جهم و جۆلی تازە و گه‌راسی خۆتیکێ نوێ و گه‌رم به‌ ده‌ماره‌کانی
هونری نه‌م به‌شێ و لاتا. نه‌گه‌ر نه‌م فێستۆاله‌ نه‌وا به‌ رای من
نووسه‌رای ده‌قی شانۆی کوردی زۆر له‌مێ که‌ نێسانا هه‌یه‌ که‌مه‌ر
نه‌بوون. دڵخۆشیک نه‌نوو بوو له‌وه‌ی به‌دی هه‌نگه‌ری نه‌م به‌رهمانه‌
کاره‌کانیان له‌ سەر ته‌ختی شانۆدا بێتن و بیرو و را و هه‌ز و بۆجۆنه‌ کلێان
نآلوگۆڕ بکه‌ن شانۆی کوردی سه‌قز به‌ هه‌موو که‌م و کورنی و زامه‌کانی
له‌شه‌وه‌، ده‌سه‌کو و تیکێ بیرو و زه‌ و بونی جێی دڵخۆشی لایه‌نگه‌ری شانۆیه‌.

■ گوناگونترین ناریشه و بره‌سده‌کافی بره‌سدهم هیتانی شانو له‌م
بارودوخ‌دی روزه‌ل‌اتدا ک‌ام‌ان‌؟

ھونەرلىك سەرەخچە ئېنىق توۋشى ئاستەنگى جۆرە جۆر ئېيتىش ھەم شائىرىيەت كۆرۈش بەندەخەھەم لىدە دەردە ئېيتىش نىيەت دەسلەپ ۋە ھۆكۈمەت ئېنىق يارمەتسىمە ۋە پالېستىن بىن بۇ ھونەر بەندە ئېيتىش ھونەرلىك كەم بەندە ئېيتىش ئاستەخۇۋى لەگىل زامان ۋە بىر ۋە ھەزرى ئەنەۋە يەكدا ھەيدە بەندە خەھە شائىرىيەت كۆرۈش ھەم ۋە سالىك كىتەش ئابۋورى ھەيدە كىتەش رىكە ئېيتقان ۋە رىكە ئېيتەندە ھەيدە ئەم كىتەنە ھەم ۋە جارىك دۈۋىت ۋە جەن بىت ئېيتىش دەسلەپ ۋە ھۆكۈمەت ئېنىق رىخەشكەر بىن بۇ رۈۋاۋە ھونەرلىك

نووسینی: عادل گهریمی

زور چار مروف له بی دمه لاتیدا پنا بو پساوخته ده
دهیات، کابرایک به دزیکدا، یارمه تی بو دوو خیشکی بی
دایک و باب دمنیری، قهقهه پارانه وی دزیک دمه گیری و
به نیمانداری خویه وه نه یکه پینینه لای خودا، مروفه کی
ناو سی نیپوود هه لگری دزوزی چارمه رنه کری
جیهانی مروفایه تین، به لام و توویری دوو فرشته ده که
پرسار که لیکي خاو و به پیکه نینه وه له مروفی دهریو کی
کویره وهر دهران، نه مانه له بیر کردنه وی گرفته کی ژغه
گرفته لیک که مروفی ژیردمست له چارمه ر کرچه
بی دمه لاتنه و له وتباه کی وهماوینا خوی و کیشه کی
نده کات.

جاولہی لمش و نوانندی دور گیرہ کان هست و مست و
خولیاں بہ جوانی نیشان دہدا، بہ لام بہو ناگاہہ دم گین
کہ جوانی ناسی دم بی لہ سر زرخیز کی فعلی
و ناگاہند و شیکار لہ کیشہ کلنی مرؤف دایم زیت
جوانی ناسی جڑہ دم چونیک بیت لہ ناباراری

دهم ولی بؤ نواندهدهی ريسا و دهر وون

چو لڙ ٿي پيڙوڌ، له هر ڪامدا مشت مڙڪ ڀروو ڏها، ڌڙ
هه لڱري پڻا ٿو پستي و ڦهه هه لڱري ٿاين، ڪه سيڪ ته ڦه
له خوي ده ڪاٽ و پڙيسيني ٻي ٻا، دوو خوشڪي ٻي ڏايڪ و
ٻاٻ و دوو غريشته بهريڪ ڪه وڻسي رڻساڪاڻي ده سٽڪري
مڙوڦ و ويسه سهرو تايه ڪاڻي مڙوڦ ڪه له سهروهي ٽهم
دو ڪه دوو غريشته به شيويه ڪي جواني ناسانه ڌڙ واريه ڪاڻ
دلده ٿي ٿن.

لنڊن ۾ ٻالهيڪي گرنگ ڊيٽه گزري، چئون جواني ناسي
 ڊچيٽه خزمت راگرتي سيستمه وه؟ چ سيستمهڪي
 وائلي پيٽيلن سيستمهڪي ڪومه لايه تي، سياسي و...
 همگيت خزمت به راگرتي سيستمه سهردهم زورتر
 ناگايه و خودي سيتميش همل لندا نهو رههنده نانگا
 پرمي ٻڪل ڪوتروسي هزارن نوٽدر ايووهه، به لام له
 ڪوتايي هر نتيرو ددا ڊيٽه وه خاني رتسايه ڪي دهسڪري
 مرڻيان ٻالهيڪي ٿاينتي.

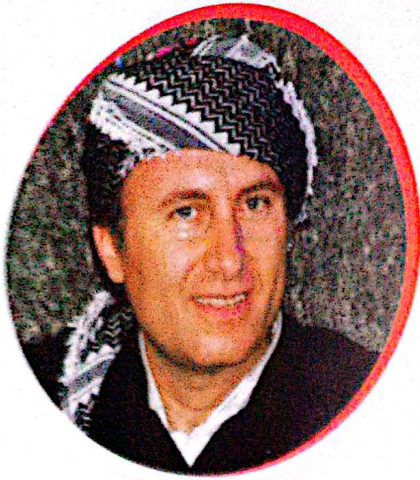
جۆڭگىلى تاتۇلنى پىرس بۇرۇۋېتىپتە، لە شۇ يەردە
رومىي رۇسسىيەدە لە گىل پىرساڭدا نەزەركە. لە بەستى
يىلىدا ھۆكۈرى ئىلورى، كۆمەلەيتى و كەلتورى و

لووسپلیا ۱۰۰۰ سوار غازی

له رووی فزرمهوه هم شینوازه کارکرده
خواستن و وهگرته له هونه
شینوه کاری به فزرمکی هونه که
بنی دوتریت کلاز، له کلازا

• فریدون حامدی

نویسنده، کارگردان و بازیگر

و شاخص‌هایی که علاوه بر زبان و لباس گویای کوردی بودن نمایشمان باشد نیاز به تحقیق، مطالعه و پژوهش جدی دارد. همین اتفاق برای نمایش ملی افتاد استبدی همچون دکترا صادقی برای معرفی نمایش ملی ایرانی زحمات فراوانی کشیده و آثار فاخری خلق کرده است.

■ مهمترین مشکلات و موانع تولید تئاتر در استان شما کدامند؟
یکی از بزرگترین عوامل تولید نمایش در استان جشنواره زدگی گروه‌هاست. اگر فستیوالی در استان یا در سطح ملی برگزار شود بی‌شک نمایش‌های تولیدی در استان بسیار تنگ و انگشت شمار خواهد بود. کمترین حمایتی از تولید آثار نمایشی و بویژه اجرای‌های عمومی نمی‌شود. تولید نمایش مستقر مکان مناسب تمرین و آماده سازی و متعاقب آن سالن تخریب و مناسب نمایش برای مخاطبین است. در استانی که سالی‌های آن اجاره داده شده است و مکان مناسبی برای تمرین گروه‌های مستعد ثبت شده در سطح استان وجود ندارد، چگونه می‌توان توقع داشت نمایشی خلق و اجرا شود؟ سالن‌هاست که کمترین اعتباری برای حمایت از تولید و اجرای نمایش در استان وجود ندارد یا اگر هم مساعدتی صورت می‌گیرد صرف برگزاری پرطمطراق جشنواره‌ها می‌شود و اصل کار که حمایت از تولید نمایش کیفی است از این حمایت‌ها محروم می‌ماند.

■ نقش پژوهش را در تولید تئاتر چگونه ارزیابی می‌کنید و محدودیت‌های آن کدامند؟

بررسی منابع، تحقیق و واکاوی و پژوهش امری لازم و غیر قابل انکار است. برای رسیدن به مؤلفه‌های تئاتر کوردی راهی غیر فعالیت پژوهشی و کار تجربی کردن نداریم. خوشبختانه ضرورت تعداد دانشجویان و فارغ التحصیلان کورد در منطقه رو به افزایش است و می‌تواند تحصیل کردگان هنرهای نمایشی، مرصع‌ها و دانشکده‌های هنر در مناطق کوردنشین با تعریف سر فصل‌های پژوهشی راه را برای رسیدن به تعریفی جامع از نمایش کوردی در تمام زمینه‌های متن، اجرا و طراحی‌های مختلف هموار سازند.

■ نقش محور بندی فراخوان‌های جشنواره‌های تئاتر کوردی سقز جهت ایجاد انگیزه در هنرمندان به منظور پژوهش در نمایش

■ تأثیرات جشنواره تئاتر کوردی سقز را بر تئاتر کوردی به ویژه تئاتر بخش‌های کوردنشین ایران چگونه ارزیابی می‌کنید؟
بی‌شک جشنواره‌های تئاتر کوردی سقز در تولید و اجرای نمایش‌های کوردی، تأثیر قابل توجه و غیرقابل انکار دارد. نمی‌توان گفت پیش از برگزاری این جشنواره، نمایش کوردی یا به زبان کوردی نداشتیم، چون تک و توك در برخی شهرستان‌ها از جمله سقز، مریوان و سنندج کارهایی برای اجرای عموم اجرا می‌شده، اما با برگزاری جشنواره و تداوم آن در سال‌های بعد، این فعالیت‌ها سمت و سوی بیشتری یافت و گروه‌های متعددی به تولید و ارائه‌ی آثار نمایش خود به زبان کوردی و به صورت هدفمند روی آوردند. این مهم زمانی نمود بیشتری پیدا کرد که کوردهای نیلام، کرمانشاه، قوچان، شیروان، ارومیه و بیجار نیز با اشتیاق نمایش‌هایشان را به جشنواره فرستادند و در شهرهای خود برای مخاطبان اجرا کردند. پس نمی‌توان از لحاظ کمی تأثیر جشنواره را بر نمایش کوردی در کوردستان ایران کتمان کرد، اما از لحاظ کیفی آن چنان که شایسته و بایسته است پیشرفت چشمگیری پس از گذشت ۱۵ دوره برگزاری جشنواره شاهد نبوده‌ایم، که آن هم معلول دلایلی است که بیشتر به آن خواهیم پرداخت.

■ ملتی خود را دارای تئاتر می‌داند و از آن حمایت می‌کند که آمل، گاستی‌ها و ظرفیت‌های فرهنگی خود را در آن ببیند. از منظر شما تئاتر کوردی تا چه اندازه در این راستا حرکت کرده است؟

به نظر بنده یکی از فاکتورهای اصلی اینکه نمایش را کوردی بدانیم همین انعکاس مسائل فردی، اجتماعی و فرهنگی ملت کورد در متن و اجرای نمایش است.

هر چند نمایش هنری واردانی است، اما این قابلیت را دارد که ایزاری برای ایده‌ها، افکار، طرح‌ها، و شیوه‌های ویژه‌ی ما کوردها باشد. اگر ما فقط به دنبال ذات و نفس هنر نمایشیم اصراری بر این موضوع نیست مادامی که عنوان نمایش کوردی را مطرح می‌کنیم، باید تماشاچی کورد ما مسائل، کشمکش‌ها، شادی‌ها، و غم‌هایش را بعنوان یک انسان کورد در نمایشی که به دیدن آن نشسته است ببیند. هنرمندان بزرگی مانند استاد هادی ضیاءالدینی و فردین صادق ایوبی در هنر مجسمه سازی و نقاشی به این مهم دست یافته‌اند. با نگاهی به آثار این هنرمندان به راحتی به ملیت آنان پی می‌بریم. یافتن آلمان‌ها

و رنگ و بوی کوردی داشته باشند، بایستی پذیرفته شوند و چه زیبا خواهد بود که مسائل، آرزوها و رویاهای ما ملت کورد در منتهی جهانی با ساختاری قدرتمند متجلی شود.

■ در این دوره (پانزدهم) پیشوند «بین‌المللی» به عنوان (جشنواره تئاتر کوردی مسقط) افزوده شده است. آیا واقع جشنواره‌ی و این عنوان تازه با هم سنجیت دارند؟ آنچه واقعیت دارد این است که ما همه یک اقلیم (په‌کنه‌نه‌وه) اما به کار بردن واژه‌ی بین‌المللی برای این جشنواره در حالیکه از حضور گروه‌های کورد ترکیه و سوریه محرومیم کمی بزرگتر و خارج از قواره‌ی جشنواره‌ای است که تنها چند گروه از هزیم کوردستان حضور دارند.

■ تغییر رویه‌ی برگزاری جشنواره (در این دوره) از رقابتی به غیر رقابتی چه تأثیری را در پی خواهد داشت؟ انسان ذاتاً تعالی طلب بوده و هنرمند برای پیشرفت و برتری داشتن نسبت به دیگران همواره در تلاش است. جشنواره‌های رقابتی هم انگیزه‌ای قوی برای مطرح شدن و برنده شدن در زمینه‌های مختلف هنر نمایش است. اینکه چقدر هنرمندان ما با انصاف باشند و داوری درستی از کارشان در مقایسه با سایر رقبا داشته باشند و از آن مهمتر داوران قضاوتی هنری و عادلانه داشته باشند، همواره در اختتامیه‌های جشنواره‌ها تنش آفرین بوده است. اما اگر جشنواره را نمایشی بزرگ از مجموعه کارها و فعالیت‌های هنری هنرمندان استان و منطقه بدانیم، غیر رقابتی بودن همایش هنری بیشتر با ذات هنر و هنرمند سازگار است چون این شیوه برگزاری امسال برای اولین بار است که تجربه می‌شود نمی‌توان ارزیابی خاصی از آن داشت یا آن را با حالت پیشین مقایسه کرد اما آنچه که مسلم است جشنواره محلی است که بایستی سلاقی مختلف با شیوه و سبک‌های متنوع و با تعامل سازنده برآمده‌اند، فرهنگ گفتگو جهت رسیدن به درک متقابل در کنار یکدیگر قرار گیرند. در این همایش هنری اگر انتخاب و معرفی گروه‌های برتر جشنواره فجر با رأی اکثریت صاحب‌نظران و بدور از هر گونه تعصب و جانب‌گیری خاصی باشد، بسیار ارزشمند خواهد بود. در این همایش هنری اگر انتخاب‌های نهایی که گروه‌های منتخب معرفی شوند به جشنواره‌ی فجر می‌باشد با رأی اکثریت صاحب‌نظران و بدور از تعصب و جانب‌داری خاصی باشد بسیار ارزشمند خواهد بود، و ای کاش داوران اصلی یعنی مردم فهیم و هنر دوست مسقط بتوانند در جشنواره‌ای که عنوان غیر رقابتی دارد، کار منتخب خود را برگزینند.

فرهنگی خود و نهایتاً بهره‌گیری از آنها در پروسه تولید تئاتر را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

پسندیده عنوان شخصی که در چهارده دوره‌ی گذشته‌ی جشنواره، حضوری فعال و مداوم داشته‌ام همواره با یک تیپ مشخص فراخوان روبه‌رو بوده‌ام اینکه بخشی از جشنواره به موضوع و یا یک ویژگی فرهنگی خاصی اختصاص داده شود و برای تولید اینگونه آثار، در انتخاب کارها امتیازی قائل شوند می‌توانست در دوره‌های مختلف، منجر به خلق آثاری شود که بتوان در جمع‌رندی و ارزیابی آن به شاخصه‌های فرهنگی و هنری نمایش کوردی دست یافت اما نه تنها چنین اتفاقی نیفتاد بلکه ما با مشکلات دیگری در این زمینه هم مواجه شدیم. چون از برگزاری سالانه‌ی جشنواره، به دلایل متعدد اطمینان وجود ندارد هنرمندان علاقمند ما نمی‌توانند برنامه‌ریزی مناسبی برای کار داشته باشند.

تعطیلی سه ساله‌ی جشنواره و تأثیرگذار بودن سلیقه‌ها و نظرات شخصی سیاست‌گذاران و مسئولین اجرایی ارشاد استان، ناشی از خلاء سیاست حمایت از برگزاری مداوم و سالیانه‌ی جشنواره است. در وهله‌ی دوم هیئت انتخاب‌کننده‌ی آثار جشنواره یا همان داوران بازبین جشنواره‌اند که در موارد فراوانی طی دوره‌های گذشته دیده شده که خیلی پاییند فراخوان جشنواره و اولویت‌های مندرج در آن نبوده و گاهی مسیر جشنواره را به سمت و سویی دیگر منحرف می‌کردند.

تفسیر و برداشت‌های مختلف از فراخوان و تنوع آیتم‌ها و محورهای آن برای جشنواره‌ای موضوعی با موضوع و شاخصه‌ی «کوردی بودن» طی دوره‌های گذشته همین مشکل آفرین بوده است. به جرات می‌توانم بگویم به استثنای انگشت شمار گروه‌های شناخته شده در زمینه‌ی نمایش کوردی، هنرمندان ما تنها به اینکه زبان نمایش کوردی باشد بسنده کرده‌اند و معیارهای انتخاب نیز چه در سطح بازبینی و چه در سطح رقابتی جشنواره در همین راستا بوده است.

■ جشنواره در این دوره از پذیرش متون ترجمه شده خودداری کرده است. در حالی که ترجمه عنصری اساسی در مبادله و ارتباط با دیگرست که می‌توان از طریق آن به فهم متقابل فرهنگی دست یافت و در عین حال متفاوت باقی ماند. این تغییر رویه را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

بی‌شک ترجمه‌ی آثار معتبر داخلی و خارجی به زبان کوردی باعث غنای گنجینه‌ی متون نمایشی، خواهد شد. کار کردن بر روی متن‌های مشهوری که دارای پیشنهاد موفق و اجراهایی ارزشمند بوده و ساختار و چهار چوب محکم و علمی دارند هم به هنرمندان گروه اجرایی کمک خواهد کرد که توان و انرژی خود را فارغ از متن صرف اجرای درست آن بنمایند هم تماشایی، با آثار برتر و فاخر ملی و خارجی آشنا خواهد شد اما در رابطه با حضور این چنین متن‌هایی در جشنواره بسیار متعصبانه معتقدم که تنها در صورتی که این متون آدایه شده

رحمان هوشیاری
نویسنده و کارگردان

■ تأثیرات جشنواره تئاتر کوردی سفر را بر تئاتر کوردی به ویژه تئاتر بحث های کورد نشین ایران چگونه ارزیابی می کنید؟
به لحاظ فنی و تکنیکی باید بگویم که متأسفانه تأثیر چشم گیری که قابل ذکر باشد را نداشته است. منظوری این است که جشنواره نتوانسته است محل عرضه و تولید تئاترهای باشد که دست آوردهای ویژه ای به لحاظ فنی و تکنیکی داشته باشند، البته این امر بیشتر به خود هنرمندان برمی گردد و سهم جشنواره در این مورد بسیار اندک است چون در هر صورت جشنواره پذیرای تولیدات هنرمندان بوده است و خود هنرمندان باید سعی کنند تا آثار فاضلی را تولید و در جشنواره به نمایش بگذارند. هر چند جشنواره با راهکارهایی می تواند این ضعف را تا حدودی بر طرف کند مثلاً با تولیدات سفارشی یا حمایت ویژه از آثار و تولیدات خلاقانه و یا استفاده از اساتید راهنما و ارائه مشاوره برای ارتقای سطح فنی و تکنیکی نمایش های راه یافته به جشنواره و دیگر راهکارهای موثر. البته این مسئله را هم باید در نظر بگیریم که جشنواره هنوز و بعد از ۱۴ دوره برگزاری، به تعریف جامع و روشنی از مفهوم تئاتر کوردی نرسیده است و نتوانسته باعث تولید و یا زمینه ساز اجرای نمایش هایی باشد که شاخص های مفهوم تئاتر کوردی را به تمام و کمال داشته باشد. ما هنوز برای تعریف و توضیح مفهوم تئاتر کوردی و کلاسه بندی آن کار آکادمیک و علمی درخور انجام ندادیم. ما نمی دانیم آیا مراد از تئاتر کوردی رسیدن به تئاتر ملی کوردهاست، مانند تئاتر ملی فرانسه، تئاتر ملی بریتانیا، تئاتر ملی ژاپن، تئاتر ملی چین و غیره یا تئاتری که از دریچه ذهنی و جهان بینی یک فرد کورد تولید و عرضه می گردد، است؟ بنابراین و از این منظر به طور کلی جشنواره به لحاظ آن تأثیرگذاری مورد نظر، موفق نبوده است. اما به لحاظ کمی و رشد تولیدات تئاتری به زبان کوردی تأثیرات حتی می توان گفت شگرفی داشته است. چرا شگرف؟ چون جشنواره باعث تولید و اجرای تئاتر به زبان کوردی در شهرها و مناطقی شده است که تا قبل از آن هرگز مسبوک به سابقه نبوده است. علاوه بر این هنرمندان و نویسندگان بسیاری در طول این سال ها نمایشنامه های زیادی را برای عرضه و یا به تأثیر از جشنواره تولید کرده اند که جای بسی خوشحالی است. همچنین باعث ایجاد انگیزه و میل و رغبت در هنرمندان بسیاری شده است که به تولید و اجرای تئاتر کوردی رو بیاورند در حالیکه تا قبل از این اتفاق شاید کمترین دغدغه را در این باره داشته اند.

■ ملتی خود را دارای تئاتر می داند و از آن حمایت می کند که آمال، کاستی ها و ظرفیت های فرهنگی خود را در آن ببیند. از منظر شما تئاتر کوردی تا چه اندازه در این راستا حرکت کرده است؟
بله تئاتر زمانی با اقبال جامعه روبرو می گردد که آینه اجتماع باشد و نخستین شرط لازم برای رسیدن به چنین تئاتری داشتن هنرمند با دانش، جسور و متعهد به آرمان های جامعه خودش است تا تصویر کامل و جامعی از اجتماع را به همگان باز نمایاند. تئاتر کوردی متأسفانه در این راه با ضعف

و مشکل عمده روبرو می باشد: نخست آنکه مطالعه، تحقیق و پژوهش هنرمندان ما آنچنان که باید و شاید جدی گرفته نشده است. کاستی های بسیاری در این زمینه مواجه هستیم. دیگر اینکه هنرمندان ورزش ما به لحاظ بسیاری ملاحظات سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی عمل و اندیشه را ندارند و مجال بیان و پرداختن به بسیاری از موضوعات ولو با دیدگاه نقادانه را نمی یابند. اما خوشبختانه و با تمام این مشکلات موانع باهم شاهد آثار جسورانه ای بوده ایم که جشنواره توانسته است را برای اجرای چنین آثاری فراهم بکند.

■ جشنواره تئاتر کوردی سفر چه اندازه زمینه ساز شکل گیری تئاتر تحت عنوان (تئاتر کوردی)، با مختصات زیبایی شناسانه خود بوده است؟
انکار ناپذیر است که جشنواره سفر توانست در عمومیت بخشیدن به مفهوم تئاتر کوردی نقش بسیار مهمی داشته باشد و این مهم فنی و بسیار خوب است. یعنی جشنواره باعث شد که نگاه ها به تئاتر کوردی جدی تر شود و باعث صورت گرفتن بحث های علمی در بین فرهیختگان و صاحب نظران و هنرمندان تئاتر شد و حتی موجب تولید محتوای تئاتر کوردی در قالب کتاب و مقالات و نوشته های متعددی نیز گردید. مسائل منجر شد به اینکه تئاتر کوردی، فقط اجرای تئاتر با زبان کوردی نیست بلکه به عنوان یک نگره و یک مفهوم قابل بسط و توسعه مطرح گردید و این بسیار امیدوار کننده است. اما اینکه زیبایی شناسی و مفاهیم قابل طرح در مفهوم تئاتر کوردی به چه میزان در نمایش های عرضه شده در ادوار جشنواره رنگ و لعاب داشته است و تا چه اندازه زمینه ساز شکل گیری تئاتری تحت عنوان تئاتر کوردی است، قاعدتاً در ابتدا محیر یک کار تحقیقی و پژوهشی و بررسی نمونه های نمایش های شرکت کنندگان این سال های برگزاری جشنواره است. ولی آنچه که در برآوردها و مشاهد اولیه خود را می نمایاند این واقعیت تلخ است که تأثیر چشم گیری نداشته است. البته این به معنای آن نیست که دیدگاه ها و زیبایی شناسی هنرمند کورد در خصوص تئاتر کوردی تغییر نکرده است، بلکه به لحاظ اجرایی آنچه که روی صحنه اتفاق می افتد عرض می کنم که تغییرات محسوس صورت نگرفته است. برای روشن شدن بحث و جلوگیری از سوء تفاهات بی دستان را به این نکته جلب می کنم که مثلاً بیننده آثار شرکت کنندگان در ۱۵ سال پیش را با آثار شرکت کنندگان در آخرین دوره جشنواره مقایسه کند به لحاظ ماهیتی و آنچه که تلقی ما از مفهوم تئاتر کوردی است، هیچ تغییری را مشاهده نمی کند مگر کیفیت های فنی و تکنیکی به لحاظ بازیگری یا کارگردانی و یا غیره. در هر صورت خوشبختانه همان که عرض کردم به لحاظ تولید فکر و محتوا و بسط و تنوع بخشیدن به تئاتر کوردی گام های بسیاری برداشته شده است، اما در حیطه عمل اجرا هنوز آنچنانکه باید و شاید دستاورد مهمی نداشته ایم.

■ بسیاری از هنرمندان بر این باورند برای خلق تئاتری پیشرو و نوین بهره گیری از منابع فرهنگی امری اجتناب ناپذیر است. بنابراین ایده پژوهشکده ای در کنار جشنواره ضروری می نماید. در این حوزه چه راهکارهایی را مناسب می دانید؟
ایجاد پژوهشکده ای به منظور مطالعه، تحقیق و ارزش های مرتبط با تئاتر کوردی و پرداختن به دانش بینارشته ای برای تمام بخش های آن، به ایده آل انکار ناشدنی است. اما واقعیت آن است که دایره نمودن این مرکز مطالعاتی مستلزم بودجه و امکاناتی است که فقط در توان دولت است. قاعدتاً نهادها و دستگاه های دولتی مرتبط برای تأمین منابع مالی و اعتبار آن باید اقدام نمایند. در هر صورت ایجاد چنین پژوهشکده ای به عهده خواست و مطالبه های فرهنگی باید که مطرح گردد و امیدوارم مسئولین عرصه جدی و همتی راستین برای تحقق آن بنمایند. ولی در حال حاضر می توان به استفاده از پتانسیل های انستیتو کردستان شناسی دانشگاه کردستان سایر معاونت های پژوهشی در دیگر دانشگاه ها و ادارات و نهادهای محلی توجه کرد. همچنین افزودن بخش تحقیق و پژوهش به فراخوان جشنواره و حمایت ویژه از پژوهش های کاربردی و نیز واگذاری پروژه های تحقیقی هدفمند به پژوهشگران، می تواند راهکارهای مناسبی در حال حاضر برای بر کردن خلاهای موجود باشد.

په‌خه‌ی شانوی به‌رده‌قاره‌مان (سقز) نووسینی: عادل که‌ریمی

به‌رده‌قاره‌مان: نواندنه‌وی گیت‌ه‌وه و هه‌له‌پ‌ساردنی نه‌ندیشه
ماموستا شیرکۆ بیکه‌س، به‌شێواری تایه‌تی خۆی، شه‌ری
به‌رده‌قاره‌مان ده‌گیت‌ه‌وه. هه‌رچه‌ند بیکه‌س پاله‌وانه‌تی
و ویتاکردنی مه‌یدانی شه‌ری به‌ جوانی داریشتوه و تا
را‌ده‌یه‌ک بۆ وه‌بهره‌تانه‌وی مێژوو پێ‌یوسته، به‌لام ده‌بی له
سۆزداریی نه‌و به‌واره‌ دهر‌باز‌بیین و زانستیه‌ رافه‌یه‌که‌ین.
گیت‌ه‌وه له‌ باشترین حاله‌تدا وه‌سف. که‌ سۆزداریی که‌‌ه‌شته
نه‌وپه‌ر، بیر‌کردنه‌وه له‌ بیر نه‌چیت‌ه‌وه. گیت‌ه‌وه رووی له
را‌بردووه و بوونی وه‌ها کیشه‌یه‌ک له‌ی «تستا» دا نابینێ.
کاتی شێعه‌که‌ی شیرکۆ بیکه‌س له‌ گه‌ل شانۆکه‌دا
به‌راوه‌رده‌که‌ین، یان شێعه‌که‌ ئاستی له‌ سه‌ره‌وه‌یه،
یان شانۆکه‌ له‌ شێعه‌که‌ به‌ دوا که‌وتوو. ئه‌م به‌راوه‌رده
پرساریکی تر به‌ شوین خۆیدا دیتیت. بۆچی شێعه‌یکی
پاراو که‌ خۆی هه‌لگری ویتا و جوانی و مووسیفای
ره‌وانیه‌، بۆ ده‌بی بێ گۆران و زیادکردنی خوتنه‌وه‌ی
تازه و سه‌رده‌میانه‌ هه‌ر وه‌کوو خۆی بنوتیت‌ه‌وه. تنیا
خه‌م و که‌سه‌ر و قین له‌ نواندنی ده‌ور گێران‌دا دیاره.
ره‌وتیک که‌ هونه‌ری کوردی به‌ ئیسته‌شوه‌ گێڕه‌ده‌یه‌تی،
شانۆنامه‌که‌ دانه‌ڕێژراوه‌ته، تنیا چه‌ند پرسیار و وه‌لام به
شیوه‌ی میکانیکی لکێت‌راونه‌ته شێعه‌که‌وه. ده‌ور گیت‌یه‌که‌م
به‌هه‌ره و توانای له‌ نواندنه‌که‌ی زۆتره.

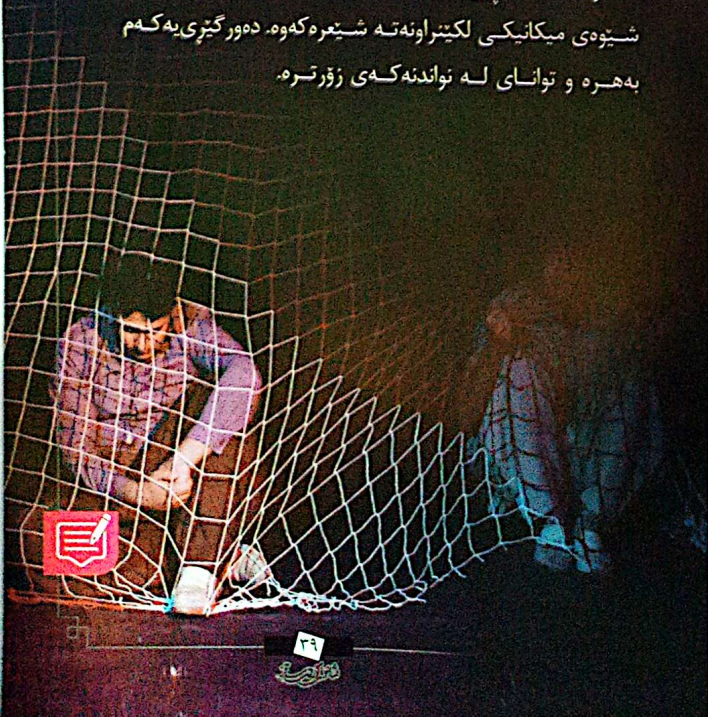
بیکه‌ی (کارگه‌ده‌های تئاتر می‌تواند شناساندن خود به‌ دیگری باشد. آیا
می‌توان جشنواره تئاتر کوردی سقز را به‌ عنوان تلاشی در این راستا
فهمید؟

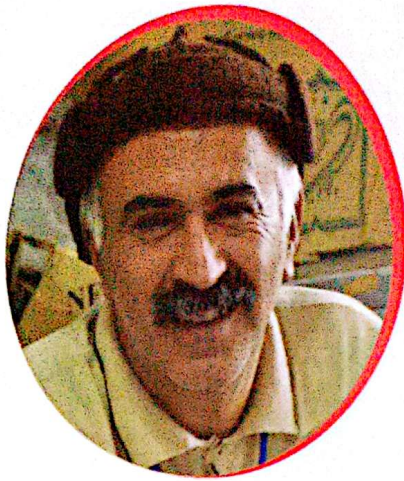
برای فعالیت کردن این کارگرد باید که بستر ارتباط با دیگران را قاعدتا
فره‌هم بنماییم. لذا جشنواره باید در فکر ایجاد و برقراری پیوند با دیگران
باشد. در حال حاضر که اثر برتر جشنواره به‌ جشنواره تئاتر فجر معرفی
می‌گردد یعنی اینکه ذری را به‌ روی خود گشوده‌ایم و بیشتر باید که تلاش شود
تعداد این مسیرهای ارتباطی با دیگران بیشتر و بیشتر شود، یعنی آثار
بیشتری از جشنواره را البته به‌ شرط ارتقای کیفیت آثار به‌ جشنواره‌های
دیگر معرفی نماییم. از مدیران جشنواره‌های داخلی و خارجی دعوت شود
تا آنها آثار را ببینند و برای شرکت در جشنواره‌های خود از آن نمایش‌ها
دعوت به‌ عمل بیاورند. همچنین بخش ویژه‌ای برای گروه‌های غیر کورد
که به‌ کوردها پرداخته‌اند در نظر گرفته شود که به‌ نظرم ایده‌ جالبی
می‌تواند باشد، مانند همان کاری که در انگلستان برای شکسپیر انجام
می‌شود، یعنی هر ساله فستیوال برگزار می‌شود و از گروه‌هایی از سراسر
دنیا که از آثار شکسپیر یا در ارتباط با شکسپیر تولید کرده‌اند برای شرکت
در آن فستیوال دعوت به‌ عمل می‌آورند.

جشنواره در این دوره از پذیرش متون ترجمه شده خودداری کرده است،
در حالی که ترجمه، عنصری اساسی در مبادله و ارتباط با دیگرانست که
می‌توان از طریق آن به‌ فهم متقابل فرهنگی دست یافت و در عین حال
متفاوت باقی ماند. این تغییر رویه را چگونه ارزیابی می‌کنید؟
ایده مناسب نبود و بدیل خلاقانه‌ای هم برای آن در نظر گرفته نشد.
حذف متون ترجمه تنها به‌ خاطر حمایت از نویسندگان بومی و یا به
جهت پرداختن فقط به‌ موضوعات کوردی و یا به‌ بهانه دغدغه دیگران
به‌ من چه؟ همگی توجیهات نامناسبی بودند. مگر در جهان کنونی و
عصر ارتباطات‌های تکنولوژی می‌توان که به‌ صورت جزیره‌ای عمل کرد و
هنرمند ملتی را وانگه کنیم که فقط به‌ تولید و بازتولید خود بپردازد؟ ما
می‌توانیم به‌ عنوان یک انسان کورد خوانش خود را مثلا از شکسپیر دانسته
باشیم و چنان ویژه باشد که فقط خوانش یک کورد باشد و با خوانش
یک مصری یا یک آمریکایی و یا یک زبانی متفاوت باشد و حتی می‌تواند
یکسان هم باشد و این مسئله هیچ منافاتی با تولید فکر و محتوای کوردی
از طریق یک نمایشنامه بومی ندارد. به‌ علاوه آنکه ما این واقعیت تلخ و
درنگ را از یاد نبریم که کتابخانه کوردی به‌ شدت فقیر است و باید از هر
طریقی و به‌ هر شکلی برای غنی کردن این کتابخانه بکوشیم و قطعا یکی
از موثرترین راهها ترجمه آثار خوب دیگران است.

در این دوره (پانزدهم) پیشوند ((بین‌المللی)) به‌ عنوان (جشنواره تئاتر
کوردی سقز) افزوده شده است. آیا واقع جشنواره و این عنوان تازه با هم
سختیت دارند؟

البته که اطلاق واژه بین‌المللی به‌ جشنواره، با این شکل از برگزاری
بیشتر یک عنوان ذهن پرکن است و فقط کارکرد تبلیغاتی و رسانه‌ای و اداری
دارد. این جشنواره اگر که با حضور کوردیهایی نه فقط از ایران و عراق و
ترکیه بلکه از سراسر جهان هم برگزار شود بازهم بین‌المللی نخواهد بود،
چون در هر صورت فقط مختص به‌ کوردهاست. زمانی می‌توان به‌ آن عنوان
بین‌المللی بخشید که به‌ جز کوردها هنرمندانی از سایر ملیت‌های دیگر
هم در آن شرکت نمایند و در جشنواره حضور داشته باشند وگرنه اجبار
سیاسی و مرزبندی جغرافیایی نمی‌تواند دلیل بین‌المللی بودن آن باشد.
انسان کورد، کورد است حالا در هر کجای این کره خاکی باشد و زندگی
کند. البته یواشکی و زیرلفظی هم منابع مالی و بودجه و نحوه برگزاری و
تقویم به‌ شدت متغییر و امکانات سخت افزاری جشنواره را فقط ذکر می
کنیم تا فقط ذکر خیری کرده باشیم از حمایت‌های مسئولین.

دستاویز قرار دادن حاشیه برای مصاحبه مرکز

■ زاهد آرمی
نویسنده، بازیگر (سفر)

بر اساس نص صریح این باورقی ادعایی، نویسنده به عمد در پی است با نادیده انگاشتن یا ناچیز قلمداد کردن زحمات و کنشگری دیگر تدوین کنندگان این کار گروهی به مخاطب القا کند که در تدوین آیین نامه؛ ایده پرداز، مغز متفکر و کنشگر کانونی بوده است از رهگذر این مرکزیت سازی، زحمات دیگرانی را که همراه و همبر با او زمانی چند ماهه را صرف نوشتن آیین نامه کرده اند نقش بر آب کند و به حاشیه براند تا از طریق این حاشیه سازی، تاریخی بزرگ از نقش و عملکردش برای خود بسازد. پیگیری های مجدانه و مصر مسئول دفتر هنرهای نمایشی سفر در خصوص برگزاری دوره یازدهم جشنواره نثار کردی در سال ۱۳۹۲ و برزخی بودن وضعیت ۲ پر مدیریت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان کردستان و شهرستان سنقر، نتیجه عملی و ملموسش آن شد که با تعیین وقت قبلی میراثی دفتر هنرهای نمایشی سفر دیداری با حضور عالی ترین مقام استانی و شهرستانی اداره ارشاد اسلامی با جمعی از تئاتری های با تجربه دوره یازدهم جشنواره صورت پذیرفت که منتج به تدوین تنظیم آیین نامه اجرایی جشنواره شد.

گونه سخن، برخلاف ادعای نویسنده، نوشته مورد بحث نه تنها هیچگونه نقشی در علیت و عاملیت وجودی و سازین آیین نامه اجرایی جشنواره نثار کردی سفر نداشته است بلکه خود معلول آن است به لحاظ تقدم و تأخر زمانی نیز نوشته ایشان حدود یک ماه بعد شروع نگارش آیین نامه و بنا به درخواست اعضای تدوین کننده آیین نامه صورت گرفته است.

فرایند تدوین اساسنامه به گونه ای مفصل و با ذکر جزئیات چه تصویر افکار عمومی و استفاده پژوهشگران این عرصه، مکتوب گردید است، که در این مجال مختصر نمی گنجد و در فرصتی مناسب با نشر آن اقدام خواهد شد.

در پایان اسامی تدوین کنندگان آیین نامه مزبور را که به کمک همگان هنوز زنده اند، به ترتیب سن در ذیل آورده می شود تا هر که را سر آن است از راستی و ناراستی ماجرا و ادعاها مطلع و مطمئن شود به عنوان اصلی ترین و معتبرترین مرجع و سند در این زمینه مورد استفاده قرار گیرد. آقایان: اسماعیل پاشایی، محمد زارع زاده صلاح محمدی، علیرضا اسماعیلی، زاهد آرمی، داریوش رفعتی، امیر دلازمی، سید سامان سیدابراهیمی و پرویز احمدی.

همزمان با برگزاری جشنواره ی دوازدهم نثار کردی سفر، کتاب «نثار کردی... بودن یا شدن» شامل مجموعه دل نوشته ها و یادداشت هایی از آقای صلاح محمدی حول جشنواره مذکور در قطع رفقی و ۱۵۲ صفحه در محل برگزاری جشنواره به معرض فروش گذاشته شد. پس از تهیه یک جلد از کتاب و تورق آن در سالن انتظار نمایش، باورقی صفحه ۱۲ توجهم را جلب کرد، به گونه ای که چند بار پشت سر هم و هر بار هم با وسواس و دقتی دوچندان آن را خواندم. باور کردنی نبود. باورقی را همان جا به چند نفر از تئاتری هایی که با هم در تلاشی چند ماهه، آیین نامه اجرایی جشنواره نثار کردی سفر را تهیه و تدوین کرده بودیم نشان دادم. دهان های بازمانده و جشم های حذقه برآمده ای شان نیز دال بر تحریف رخدادی، نزدیک به لحاظ زمانی و ملموس به سبب پافشاری بر اجرای بی کم و کاست آن در دوره های یازدهم و دوازدهم، هنوز مشمول رنگ باختگی گذر زمان نشده بود و خوشبختانه همگان هنوز تصویری روشن و شفاف از ربه کاری های نگارشش را در ذهن داشتیم.

طی دو سال و اندی که از چاپ و پخش کتاب مذکور می گذرد همواره امید داشتم یکی از دوستانی که در تهیه و تدوین آیین نامه شرکت فعال داشتند، دست به قلم شوند و در این زمینه شفاف سازی های لازم را انجام دهند؛ البته نه به منظور، پرده دری بلکه به منظور روشننگری، عبرت پذیری و حفظ حرمت دادگری در واقع نگاری. کسی در این زمینه قلمی نزد و من نیز هم؛ تا اینکه یکی از پیشکسوتان بنام و بزرگوار تئاتر شهرستان، زنده یاد خالد خاکی، که در عمل و با خلوصی قابل تحسین دغدغه مند بودن خود را جهت رشد و اعتلای تئاتر کردی به اثبات رسانده است، ناگاه صحنه زندگی را به درود گفت. من نیز که مرگ را از هر زمان به خود نزدیکتر دیدم، قلم برگزتم تا گوشه ای از تاریخ پرفراز و نشیب جشنواره نثار کردی سفر را که خود به واسطه داشتن سمت مشاور آقای داریوش رفعتی که موقع تهیه و تدوین آیین نامه مسئول دفتر هنرهای نمایشی سفر بود، روشن نمایم؛ باشد که روشن شدن راستی و حقیقت را به کار آید. در باورقی صفحه ۱۲ و در توضیح عنوان «طرح توجیهی برگزاری دهی دوم جشنواره نثار کردی» آمده است: «این مطلب بهانه ای شد برای نگارش آیین نامه اجرایی تئاتر کردی که پس از نشست هایی سه ماهه، با مجموعه ای از تئاتری های سفر، و با تغییراتی به تصویب اداره کل ارشاد کردستان رسید».

دکتر شادی شاذی شارهدورود (بهار)

نمایشنامه‌سازان

نماینده اندیشه‌ها و باورهای گوناگون است. در گذشته و دهه‌های گذشته، نمایشنامه‌سازان به گونه‌ای بودند که به واسطه‌ی نمایش، به آگاهی‌بخشی و به تغییر در افکار و باورهای مردم می‌پرداختند. در گذشته، نمایشنامه‌سازان به گونه‌ای بودند که به واسطه‌ی نمایش، به آگاهی‌بخشی و به تغییر در افکار و باورهای مردم می‌پرداختند. در گذشته، نمایشنامه‌سازان به گونه‌ای بودند که به واسطه‌ی نمایش، به آگاهی‌بخشی و به تغییر در افکار و باورهای مردم می‌پرداختند.

نماینده اندیشه‌ها و باورهای گوناگون است. در گذشته و دهه‌های گذشته، نمایشنامه‌سازان به گونه‌ای بودند که به واسطه‌ی نمایش، به آگاهی‌بخشی و به تغییر در افکار و باورهای مردم می‌پرداختند. در گذشته، نمایشنامه‌سازان به گونه‌ای بودند که به واسطه‌ی نمایش، به آگاهی‌بخشی و به تغییر در افکار و باورهای مردم می‌پرداختند.

دکتر امیر احمدی

نمایش «شارهدور» از تعدادی نمایش‌های سنتی ایرانی از جمله نقالی، تخته‌خوانی و عروس‌گردانی و ترکیب آنها جهت انتقال محتوا بهره گرفته است. همچنین با استفاده از عناصری همچون موسیقی، ماسک‌های صورتی، رقص، آواز و کلام منظوم که نقش پررنگی در نمایش‌های سنتی دارند، در ایجاد ارتباط با مخاطبین موفق عمل می‌کند. آنچه در مورد به کارگیری این عناصر در اجرای مذکور می‌توان عنوان کرد به کارگیری مصالح آهنگ، آهنگی که نشان از شناخت درست کارگردان از فرم و مخاطب زمانه خود دارد.

یکی از کارکردهای اصلی نمایش‌های سنتی به سخره گرفتن ساختارهای قدرت است که گاه‌اوقات ساختار هم از بی‌توجهی معمول این نمایش‌ها بی‌نصیب نمی‌ماند. این مسئله باعث می‌شود که این گونه‌ها، در محتوا همواره معاصر بمانند، هرچند لازم است مخاطب به شکلی عینی‌تر و ملموس‌تر معاصر بودن اثر با زمانه خود را لمس کند. در اجرای مذکور به سبب شخصیت‌پردازی که برای یکی از کارکترهای نمایش به نام «کاکو» انجام شده بود و با بهره‌گیری از مجموعه‌ای از دیالوگ‌ها، علی‌الخصوص در لحظه‌ای که او خود را به عوامل حکومت معرفی می‌کرد، معاصر سازی شکلی ملموس‌تر به خود می‌گردد افزون بر این طراحی لباس شخصیت هم باعث تقویت این مسئله شده بود. با این حال در حوزه فرم امر معاصر سازی غایب است چراکه نمایش در چارچوب همان فرم‌های سنتی باقی می‌ماند و به غیر از ترکیبی که از آنها صورت داده بود، تلاشی در جهت به روزآوری و بازآفرینی فرم دیده نمی‌شد.

■ پرویز احمدی
کارگردان، نویسنده و بازیگر

فرهنگی» ما در پی تلاش تاریخی کنشگرانش تئاتر هیچ را دارد. با این شرح که می‌توان با پیگیری بیشتر تئاتر که در همین جشنواره‌ی تئاتر کردی حاضر بوده‌اند دریافت که بیشتر این آثار در پرداختن به موضوع و محتوا از منابع انباشت فرهنگی خود همچون ادبیات فولکلور و شفاهی، آیین‌های نمایی، اسطوره‌ها و ادبیات معاصر بهره گرفته‌اند و در مواردی هم که آثاری به مدد ترجمه به جشنواره ورود پیدا کرده‌اند، تلاش‌های صورت گرفته برای نزدیک کردن متن مبدأ به فرهنگ مقصد مشهود و قابل پیگیری است. همچنین به لحاظ ساختار و فرم نیز این آمیختگی که همراه با دگرگونی بر روی نمایش است به نحوی که در بیشتر آثار فرم روایتگر با توجه به سابقه طولانی فرهنگ کردستان در داستان‌گویی و حکایت خوانی نقش تعیین‌کننده‌ای دارد. بنابراین می‌توان حدس پاسخ به سوال مطرح شده در ابتدای این نوشتار حسی استدلال نمود که تئاتر کردی می‌تواند همسر شکر از تئاتر باشد که اکنون در حال تحریرگریست و یکی از مهمترین کارکردهای آن بازنمایی صورت‌های مردم‌ساز فرهنگ ماست که بخش عمده‌ی آن در دستور زبان کردی همچون نظام الگو دهنده‌ی نخستین شکر گرفته‌اند و از منظر تئاتر نیز در چهارچوب همین زبان، ساز و کار بازنمایی و باز آفرینی می‌شود، همین مسئله می‌تواند به عنوان یکی از وجوه تمایز تئاتر کردی قلمداد گردد.

با گذشت بیش از يك قرن از شکل‌گیری نهاد تئاتر در کردستان و به طبع آن پیگیری دغدغه‌ی تاریخی کنشگران این حوزه جهت ایجاد تئاتری تحت عنوان «تئاتر کردی» این مفهوم در میان صاحب نظران محل مناقشه بوده است و همواره با این پرسش روبه‌رو بوده است که «تئاتر کردی» چه شاخصه‌ها و ویژگی‌هایی دارد که آن را از سایر حوزه‌های تئاتری متمایز میکند؟ برخی از هنرمندان بر این باورند برای پاسخ به این پرسش و واکاوی این عنوان باید از نو اقدام به تعریف و صورت‌بندی فرمی زیباشناسانه یا نوعی بوطیقا نمود، حال آنکه به نظر نگارنده هم دوره‌ی بوطیقانویسی به سرآمده (با توجه به صفبندی‌های نظام‌های فکری اخیر در برابر کلان روایت‌ها) و هم اینکه چنانچه کسی داعیه‌ی بوطیقا نویسی داشته باشد، باید ارسطو وار بر آنچه تا به حال در این حوزه صورت گرفته اقدام نماید. آنچه مسلم است، ما تئاتر را (در معنا و کارکرد نوین آن) در حدود يك قرن پیش به واسطه‌ی ترجمه دریافت کرده‌ایم. این بدان معناست که تا پیش از آن نمی‌توان رد و اثری در تاریخ فرهنگی خود از برپایی تئاتر داشته باشیم، هرچند، این امر بدین معنا هم نیست که اکنون نیز تئاتر خود را نداریم، چراکه با گذر از حرکت‌های اولیه و آمیختگی که این فرم هنری با فرهنگ مقصد (کردستان) ایجاد نمود، در طی فرایند جذب و طرد دستخوش تغییراتی (هم در فرم و هم محتوا) شد که اکنون می‌توان گفت «های

نگاهی به نمایش ههناری (سنه)

ابراهیم ابراهیمی

نویسنده، کارگردان و خبرنگار خبرگزاری هازه

شاعرانه‌ای برای خشونت

برخورد می‌کنند یا خیلی با زبان‌های عامیانه به اثرشان می‌پردازند در حالی که زبان دراماتیک يك زبان جدل آفرین است که با روح و روان مخاطب خود وارد جدل می‌شود. عدم آشنایی با زبان دراماتیک مشکلی است که به واقع ادبیات نمایش کردی را تهدید می‌کند. نمایشنامه‌نویس به واقع وقتی می‌تواند اثری دراماتیک را خلق کند که به این زبان مسلح و مسلط باشد. اینجاست که نمایش «ههناری» با وجود اینکه در خود داستان‌هایی زیبا و تأثیرگذاری را برای مخاطبش بازگو می‌کند اما فاقد ساختار دراماتیک است که به نظر من خود داستان‌های هر بخش خود می‌تواند آستن يك درام به تنهایی باشند.

اما شیوه اجرایی که کارگردان برای اثر انتخاب کرده است تا حدودی نقص‌های نمایشنامه را می‌پوشاند، کارگردان اثر را در فضایی که رگه‌هایی از اکسپرسیونیسم به چشم می‌خورد به مخاطب ارائه می‌کند. که می‌شود گفت کارگردان قصد دارد با توسل به اکسپرسیونیسم کوشیده است آن حالت خشونت و نفرت را در اثر به حد قابل قبولی برساند، نوع بیان، بازی‌هایی که با بدن و میمیک بازیگر شکل گرفته‌اند تماماً در خدمت منجر کردن مخاطب از وضعیت موجود علیه زنان است کارگردان به خوبی متن را درک کرده است و شیوه‌ای را که برای اجرای اثرش انتخاب کرده توانسته است تا حدود زیادی مخاطب را با اثرش همراه سازد و لحظات زیبایی را خلق کند. گرچه اگر برای ارائه بهتر کارش از اسلاید و پخش فیلم بصورت مستند استفاده می‌کرد شاید دیگر خلا متن احساس نمی‌شد و ما تئاتری مستند را به نظاره می‌نشستیم. بازی‌ها بسیار خوب و در جهت خدمت به ایده‌ی کارگردان به روی صحنه آمده‌اند.

نمایشنامه‌ی «ههناری» نوشته‌ی سیمین چایچی اثری است که با زبانی شاعرانه بیانگر خشونت سازمان یافته علیه زنان است خشونت‌ی که در نوع خود قابل توجه است داستان در واقع داستان زنی یا زنانی است که در جامعه‌ای به شدت مرد سالار مورد تجاوزهایی بی‌رحمانه از سوی دیگران قرار می‌گیرند، موضوعی که شاید بتوان گفت یکی از موضوعهای قابل تأمل در گوشه و کنار جهان و بالاخص کردستان است. چهار زن چهار داستان متفاوت را در دورانی مختلف زندگیشان تعریف می‌کنند که جمع این چهار زن شاید داستان يك زن باشد. از لحاظ ساختار درام می‌توان گفت که هریک از این داستان‌ها می‌توانستند يك نمایشنامه جدا از هم با ساختاری منسجم‌تر باشند چرا که داستان‌هایی که در کار برای مخاطب روایت می‌شوند به تنهایی خود يك

نمایشنامه هستند اگر چه نمایشنامه‌نویسی سعی دارد که این داستان‌ها را به هم متصل کند و از آن يك داستان واحد بسازد اما در واقع ساز و کاری را برای پیوند دادن این داستان‌ها اتخاذ نکرده است و در فواصل بین این داستان‌ها تا داستان دیگر خلأیی وجود دارد که مخاطب

را در دنبال کردن داستان دچار سرگردانی می‌کند، یعنی آنچنان که نمایشنامه‌نویس درگیر ذهن شاعرانه‌ی اثر خود شده است جنبه‌ی دراماتیک اثر و زبان درام خود را فراموش می‌کند این مشکل به اغلب نمایشنامه نویسان وارد است چون متأسفانه نمایشنامه‌نویسان ما در بسیاری از مواقع زبان دراماتیک را با دیگر گونه‌های زبانی اشتباه می‌گیرند یا خیلی شاعرانه با اثر

نگاهی به نمایش شاردوور (بهار)

ابراهیم ابراهیمی

نویسنده، کارگردان و خبرنگار خبرگزاری هاره

بازیافتن اصالت

گردن از بند زن پوش در اثر مخاطبی ورم در اجرای نمایش و حتی کشتن نمایش نمایشگران برای پایان دادن به نمایش همه گواه این مدعاست، نمایشنامه به خوبی پرداخته شده است و دارای ساختار خوبی است تکنیکی نیست بلکه در دیالوگهای و زبان دراماتیک کار هستند، در واقع آنچه در این صحنه جریان دارد دیالوگ است و تا حدی که از بازیگران و تک گوئیهای بی خود اجتناب شده است همیشه این به نمایشنامه نویسان کرد وارد بوده است که تا حدی که نویسی می شوند و بسیاری از مواقع با یکدیگر در تداوم یکدیگر بلند و فلاش بلنها در صدد پیشبرد نمایش هستند که برای مخاطب جذابیت چندانی ندارد آنچه در تداوم هر صحنه است اینست که هر چه هست باید بر روی صحنه پدید آید لحظه اتفاق بیفتد تا به ارتباط بین اثر و مخاطب برسد وارد نشود. و می توان گفت که نمایشنامه نویسی این اثر این زمینه هم موفق عمل کرده و از جنبه بصری گویا است.

اما اگر چه در اجرا یکی دو مورد رستم اثر خوب می شود ولی بازیها بسیار حساب شده دقیق و روان هستند. حین اجرا سعی شده است که فرضی هر گز به حرکت و تحلیل پیچیده از مخاطب گرفته نشود و بازیگرانی که یک ویژگی کم دینا دارند است بودند با گسترش بازی مخاطب و اثر ایجاد می کند اگر چه برای اینکه بگوئیم این اثر بر صحنای کم دینا در نظر است ادکی دور از ذهن باشد شاید اگر رستم کار تغییر بود این مسئله بهتر بود را نمایان می ساخت. در اجرای زیبا و چشم نواز شاید بودیم می توان گفت که این اثر نوید خوبی برای منظر تهر بودی چند تیر بازیگر بازی جسته و تازگی کردی بوده است

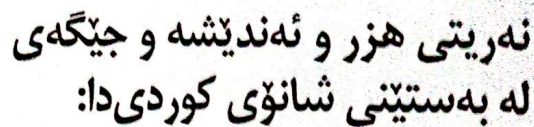
نمایش شاردوور اثر غلامرضا همتیان داستان مردمان فقیر و شادمانی است که به واسطه فقرشان در پی یافتن لغت نامه تالی برای مسیر گرفتن شگفتیهای هستند و اولین نمایشی را که باید برگزار کنند خدمتگزار پادشاهی است که اندوهگین و غمناک شده است، در واقع این وزیر اعظم است که پادشاه را به این درد دچار کرده است و هر کسی که بخواهد پادشاه را بخواباند توسط وزیر شاکم خواهد شد. آنچه در این اثر مخاطب را به خود جلب می کند فارغ از بار کمیدی آن داستان اثر است غلامرضا همتیان با الهام گرفتن از داستانها و اسطوره های عامیانه کردستان اثری را خلق کرده است که برآمده از فرهنگ و اصالت مخاطبش است و این مهم مخاطب کردستان خود را با خود همراه می کند علی اشرف درویشیان نویسنده نامی کرد در کتاب خویش تحت عنوان «متلهای فرهنگ و نمایش های کردی» به این داستانها می پردازد و حتی گاهی فراتر می رود و می نویسد که مردم ما صد سال قبل از «تولدت برشت» شیوه فاصله گذاری را کشف کرده بودند برای مثال او از نمایش های «کوسه کوسه»

و «کاکا» نام

می برد که در مناطقی از کردستان در خانه های روستایی اجرا می شدند

مردم در خانه ها جمع می شدند و در اتاق بزرگی که از وسط یا چادرهای زنانه نصف می شد و در واقع از آن به عنوان برده استفاده می شد نمایشگران به نمایش می پرداختند و اهالی خانه و مهمانان در طی نمایشها می توانستند در اجرای اثر مداخله کنند و نظر بدهند و اغلب نقش زنهارا مردها بازی می کردند سادگی اثر مخاطب را وارد آن دوران می کند و این نزدیکی و تنگنکی مخاطب و اثر را به هم پیوند می زند و استفاده

سنووره کانی زهین و هزری کوردی دیاری کردوه.
ئهوهی تا ئیسته لای نووسهر به شیکاری بهیت و لاوگ و چیرۆک
و بهسهرهات و گۆرانی و بهندوباو، وهکوو گریمانه بیچم کراوه، به
کورتی ئاماژهی پێدهکری. ئهم خالانهی خوارهوه دهکری وهکوو
ماکی نه‌رتی هزری کوردی، هه‌لبه‌ت گریمانه‌یی، لێ پێوانین.
ا: به‌ره‌نگاری و وه‌ولی مان و نه‌مان؛ به‌هۆی هه‌لکه‌وته‌ی
جووگرافیه‌وه، کوردستان شێوازیکی سه‌قامگیری ژبانی به‌خۆیه‌وه
نه‌بینیوه و تالان و کوشتن و برین و کۆچ و کاره‌ساتی به‌رده‌وام
کوردی بۆ به‌ره‌نگاری وریا راگرتوه. به‌شێوه‌یه‌ی که به‌ ئیسته‌شه‌وه
به‌شی هه‌ره‌زۆری زه‌ینی کوردی داگیر کردوه.

۲: نازادبوون له دهربرنی ههست و سۆز و خەم و قین؛ که له بهیت و حەیراندا خۆی دهنویتیتهوه. خوتندنهوهیهکی سروشتی له ژبانیکی سروشتی. ۳: روانین بۆ رابردوو، له جیاتی گه‌لآله دارپشتن بۆ داهاتوو ههردهم رابردوو به خۆشتر و له‌بارتر داده‌نین.

۴: خه‌له‌کی‌بوون؛ کورد هیچ کات خۆی وه‌کوو یه‌که‌یه‌کی یه‌کانگیر نه‌بینیوهوه. که لهم سه‌رده‌مه‌شدا به شێوه‌ی مۆدێرن چهن پاته‌ بووه‌ته‌وه.

5: دووریوون له میتافیزیک و پەرژان به ژيانی روژانه وه.

هونەری کوردی و یەک لەوان شائۆ، خالەکانی سەرەوان بە شێوی جۆراوجۆر نواندووەتەوە. گەنگە شائۆکاری کورد لە مێژوو و کەلتوو و کەلەپوور خۆی بکۆلیتەوه و پیش بە چەن پاتەبۆنەوهی خەسارەکان بگێیت. خەسار ئەو بەر بەستانەیه کە پیش بە بیجەبوونی ناسنامەیهکی یەکانگیری کوردی دەگەرن. ئەگەر پەهەندە هەلە و بێ لکەکان هەموو جاری بنۆتێتەوه، هونەری کوردی بەکانگیری بە خۆبەوه نابێت.

بە چاۋ خشاندىك بە ئەزموونى شانۋى كوردى دا- ئەو بەرھەمانەى
شانۋانامە كانيان كوردىن- نواندەۋەى ئەو نەرىتگەلە دەينىن، بى
ئەۋەى نووسەر و دەرھىنەر و دەرگىر لىنى ئاگامەندىن. ئەمە لە
كاتىك دابە پەھەندى بەرھەنگارى و خىلەكى بوون خەسارى سەرەكى
كۆمەلگەى كوردستان، ھەست و سۆزى پالەۋانەتى نووسەرى كورد
دەخاتە ئەو داۋەۋە.

ئازاد و سروشتی بوون و مله‌دان به میتافیزیک دوو ره‌هندی
پریایه‌خی هیزی کوردین که زۆر لاواز نویتراونه‌ته‌وه. هۆکاری ئەم
لاوازبوونه ئەوه‌په هونه‌رمەندانی بواری شائۆ که‌متر له که‌لتوور و
که‌له‌بوری کوردی وردده‌بنه‌وه.

پیشکش کی! پرسیار لہ نہریتی ہزری و پھرژان بہ ولامدانہ وہی
 پرسیارہ کانی پیوہوس بہم زاراووہ سہرہتای دامہ زرانندی دہزگای
 مہ عریفیی نوپیہ. ہەر شیوہ بیردکر نہوہ، لیلندانہ وہ، چالاکیہ کی
 مروقی پیوستی بہ ژیرخانیکی مہ عریفیی ہہیہ کہ لیترہدا بہ
 نہریتی ہزری ناودیری دہکہین. جیی ناماژہیہ لہ کوردستاندا
 ماموستا جہلالی حاجی زادہ لہ میژہ خوی بۆ روون کردنہ وہی
 چیہتی و رہہندہ کانی نہریتی ہزری کوردی ترخان کردوہ. بہ
 وەرگرتنی ئەم ئیدہ لہو بہرپزہوہ ہەول ئەدەم لہ سۆنگیہ کی
 ترہوہ بۆ ئەم مزارہ پروانم. ئەگەر نہریتی ہزری و فەلسەفی لہ
 ہونہردا دہنو پتریتہوہ، سا شانۆی کوردیش بۆی ہہیہ ہەلگری
 بەشێن لہ نہریتی ہزری و زہینی کوردی بیت.

ھەر كۆمەلگايەكى زىندار بە پىتى ھەندى رېچكە و رېساي دەروونى، كۆمەلايەتى، كەلتورى، سىياسى دەچىتەرئو. زۆربە ھەرەزورى ئەو رېساگەلە ناناگان و ئەندامانى كۆمەلگا نەو دەى چەن پاتى دەكەنەو. كوردستان سەرەراى ھەموو زۆركارىيەكانى مېژوو رەوتىكى بەردەوامى «ژيان»ى لە خوگرتووه و بە ئىستەشەو بە بى پىتمل بوون بە ھىچ ھېژمۆنىك دەچىتەپىش. پرسىار ئەو يە ئاخۆ ئەوشىو لە ژيان رېچكە و نەرتى ھزىي تايەت بە خوۋى ھەيە؟ جىھان لەم كۆمەلگادا چۆن دەپەرژىتەت؟ چ واتايەكى ھەيە؟ و ئەم شىو ەروانىيە چۆن بو ەلس وەوتى ناو كۆمەلگا درىژ بوو ەتەو؟

به خو پاراستن له داوی ههستی پالنهانی و سۆزداری بۆ کورد و کوردستان به شوین وها نهریتیلدا دهگهرین و تا نهبناسین و لیکینه دینهوه، ناتاوین له سهردهمی تهقینهوهی زانیاری و بازاری جیهانی دا وه کوو شیوازی له «یون» دهر کهوین.

دیاره نهم گه‌رانه ئاسان نییه و به پرۆژه‌ی درێزخایهن به ئاکام ده‌گات. هه‌لدانه‌وه‌ی په‌ره‌کانی نائاگای گشتی نه‌ته‌وه‌ی کورد به‌کم هه‌نگاهه‌ که به شیکاری که‌له‌پووری کوردی جێ به‌ج ده‌بێ. وێژه‌ی زاره‌کی و قوول‌بوونه‌وه‌ له‌ واتای هێما کوردیه‌کان، ئه‌و به‌شه‌ی که‌لتوو‌ری کوردی که‌ په‌سه‌نایه‌تی خۆی و ناسنامه‌ی ئێمه‌ی له‌ تێکه‌ڵ‌بوون به «ئه‌ویتەر» پاراستووه‌ به‌ لی‌کۆلینه‌وه‌ی چه‌ند به‌هه‌ندی ده‌توانێ سه‌رده‌وامان به‌ده‌سته‌وه‌بدات.

پوځي ٽيڙي زاره ڪي و هٽيا ڪورديه ڪان، زانسته مرؤفـه ڪان
دهـتـوانـن شـيـواـزـانـسـي و به لگه و زانـيارـي جي باوهر بو ٽهم ڀرؤڙه
نـلـين بـڪـن . پـٽـيـسـتـه بـگـوتـري هـلـمـهـرـجـي ڏيان له ڪورـدـسـتان

• دکتور امید وریزنده

نویسنده، رئیس مرکز تحقیقات کردستان شناسی زبان و ادبیات انگلیسی

بەم دواییانە دوو بەرگی تر لە کۆمەڵە شائونامەیی «رۆژژمێری شارێک» لە لایان ناوەندی تۆیژینەوێ کوردستان ناسیی زانکۆی ئازادی کوردستانەوە لە چاپ درا.

ئەرکی ئامادە کردن و بێناچوونەوێ ئەم دوو کۆمەڵە شائونامەییە لە ئەستۆی دوکتۆر نوێید وەرزەندە مامۆستای زانکۆ و سەرۆکی ناوەندی تۆیژینەوێ کوردستان ناسیی دا بوو. بەم بۆتەر و تۆیژیکمان لە گەڵ بەرێزان ساز کردووە کە ئەیکەینە یەر دیدەیی خوێنەرێ.

پرسیار: بێرۆکی چاپ و بلاوکردنەوێ بێرۆژی «رۆژژمێری شارێک» کە و چلۆن دەستی بێ کرد؟

ولام: ناوەندی تۆیژینەوێ کوردستان ناسیی پێنج دیپارتمان ئەگرێتە خۆ کە یەکیکیان دیپارتمان «هونەر و مێماریی» تۆیژینەوێ لە سەر دوو بابەتی هونەر و مێماریی لە راستیا ئەرکی ئەم دیپارتمانەییە سالی ۹۴ واتە هاوکات لە گەڵ دامەزرانی ناوەندی کوردستان ناسیی بیرمان لەو بۆشاییە هەرە دێری کتیبخانەیی کوردی کردووە لە بۆاری شائونامە نووسین.

بیریمان لەووە کردبوووە کە لیترە لەوێ فستیوایی حیاچی شائۆی کوردی بەرێوە دەچێت و لەبۆلی دەقی شائۆی بەشیوەیەکی ئەرشیف کراو لە لایە کەووە و بێت گۆی خراسی چەشنیکی ئەدەبیی زۆر گرینگ، واتە شائونامە لە بەراوەرە لە گەڵ چەشنە ئەدەبیەکانی تر وەکوو: «رۆژژمێری شارێک» کە تا کوو ئێستای بەرگی بلاو بۆتەر بەرگی یەکی ئەم بێرۆزەییە سالی ۹۴ بلاو بۆتەر و هەر لە ئێستایەدا لە سەر

رەخنەیی شائۆی هەناری (سنه)

نووسینی: عادل کەرمی

هەناری، بێ تاوان و سزای مەرگ

شائونامە لە رۆانگە و پێگەیی ژنەر بەرەمەمانووە. سەرەرای ئەوێ پەرزان بە ژن و گرتەکانی بە هەند وەرەگیریت، بە رنگدانەوێ بێ دەسلانی و ناچالاکیی ژن لە کۆمەڵگای پیاومەزندا، دۆخی ژن بەرەمەمانووە. کێشە ئەوێە بێرەمەند و هونەرمانندی کورد بە گشتی، لە شیکاریدا کۆلن و تەنیا هەول لەدەن کێشەکان زەق بکەن. ئەم زەق کردنەوێ دەپێتە هۆی چەن پاتەبۆنەوێ لەو سیستمە مەعنایی و بەحایییە کە کۆمەڵگا بەرێوەبەت. هێدی هێدی کێشە و کارەسات ناسایی دەپێتە و سزای وەک بەشی لە ژبان وەرێان دەگرت.

مافی ژنی کورد و فیمینیزی کوردی دەبێ سەرەتا لە ئاستی مەعریفیدا لێکبدرتەر. ئەویش بە بێ خوێندنەوێ واقعی کۆمەڵگای کوردی ناکریت. هەزارێ کۆمەڵگا هۆکاری سەرەکی شووکردنی دایک و بردنی کچە کە بۆ مافی زەرباوک بوو، بەلام لە دێژمان لە زریکە و بێ دەسلانی «سنه» دا و نەبێ. ژنی کورد لە کۆمەڵگایەکی بەراوێزخراویدا پەرێزێ خراوە. دەبا نووسەر ژنانی ئەم دۆخە نابەرێرە ناکەند بکرایتەر. وەک ئامازم بێ کرد، ئەمە کێشەیی هەرزۆری نووسەر و هونەرماندەکانمان.

کاری دەورگیرەکان لە نوێنەرەوێ دەق و وستی دەرھێنەرەدا پاش بوو. بەلام لە دەرھێنەرەدا هەندێ شت زۆرتر لە ئەندازە بوو. کاریک کە جێخت لە سەر لەش دەکات، لە جوولەیی دەورگیرەکان دا دەبێ ناھێنانی بێت کە ئەم بەرھەمەدا کەمتر لە ئەندازە بوو.

دەرھێنەر بە دامەزراندنی پێکھاندەیک کە «سنه» و «هەنار» لێی دەرێزانێن، ناکەند بیان ناگا بە هاورێتیی دەق دۆخی هەنووکەیی ژن لە کۆمەڵگای کوردی دا بەرھەم دەھێنێتەر.

سەرۆکی ئە سەر لا درا و پێشوازییەکی بەر چاوی لیکرا.
بەرگی دووھەم و سێھەمیش ھاوکات لەگەڵ ئەم خولەی فستیوالی
شانۆی کوردی سەز ھاتە نیو کتێبخانەی کوردییەو.

بەسەر: ئەم دوو بەرگە «پۆژمیری شارێک» چەن شانۆنامە ئەگرێتە
خۆ و بەتەنێ شانۆنامەکان زیاتر چینی و چ تاییەتمەندیکەلیکی ھەیە؟
«ئەم» ئەم دوو بەرگە نۆژدە شانۆنامە ئەگرێتە خۆ کە بەرھەمی
قەدیمی نۆژدە شانۆنامەنووسی جیددی و ھاوچەرخێ کوردن بەکێک
کە تاییەتمەندییەکانی ئەم کۆمەڵە شانۆنامانە ئەوێە کە ھەندیکیان
بەتەنێ بەستوو بە ئەدەبی زارەکی و بەیتە کوردییەکانەو؛ بۆ
نۆژدە بەیتە سەیدەوان، بەیتە زەنبیل فرۆش، بەیتە خەج و
سەیدەوان، لاس و خەزآل و ... ئەوێ جیگای سەرنجە ئەوێە کە
ئە بەیت چەند گێرئەوێ سەردەمیانە و جیاواز ئەبیینین کە
بەرھەمی ھزر و داھێنانی نووسەرەکانیان. ئەمە ھەم خەمەتکردنە
بە ئەدەبی زارەکی و ھاوکات خەمەتکردنیشە بە شانۆی ھاوچەرخێ
کوردی.

تاییەتمەندییەکی تری ئەم پڕۆژەییە ئەوێە کە نووسەرانی
شانۆنامەکان ھەولیان داوێ لە زاراو و بنزاراوێ کانێ زمانی کوردی
بۆ نووسینی دەقە شانۆییەکانیان کەلک وەرگرن. لەم دوو بەرگەدا
شانۆنامەگەلی بە زاراوێ سەنەیی و موکریانێ و گەرھووسی و ...
نەیتین.

ئەم پڕۆژەییە ھەولیداوێ قەلەمە جیدەکانی شارە کوردنشینەکان
و دەرگەو مەریوان، سەنە، بۆکان، سەقەر، مەھاباد، بیجارو ... کۆ بکاتەو.

بەسەر: ئایا ئەم پڕۆژەییە توانیویەتی ئامانجەکانی چاپ و بلاو
کردنەوێ بپێکێت؟

«ئەم» بەلێ. یەکیک لە ئامانجە سەرەکییەکانی «پۆژمیری شارێک»
بەرھەستە کردنەو و گرنگیدان بە نووسینی دەقی شانۆیی بە
زمانی کوردی و لە بەستین و فەزایەکی کوردیدا بوو.
بۆ ئەم دوو بەرگە ۱۵ دەقی شانۆییان بەدەست گەشت کە پاش
ھەلسەنگاندن و داوێ کردن نۆژدە دەق بۆ چاپ ھەلژێردان؛
نەمەش گوزارشت لە بانگەپێشتەکەمان بۆ چاپ و بلاو کردنەوێ
دەقی شانۆیی بوو لە دوو تۆی کتێیدا. لێرە و لەوێش ھەوایی
جایی کۆمەڵە شانۆنامە لە لایان زانکۆکانی ترو دام و دەزگای ترەو
نەبێسترت کە بێ گومان کاریگەرێتی ئەم پڕۆژەیان پێو دیارە.

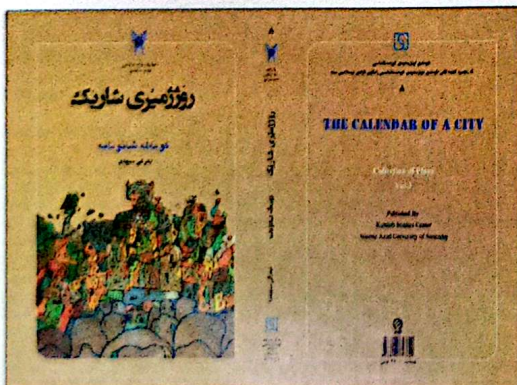
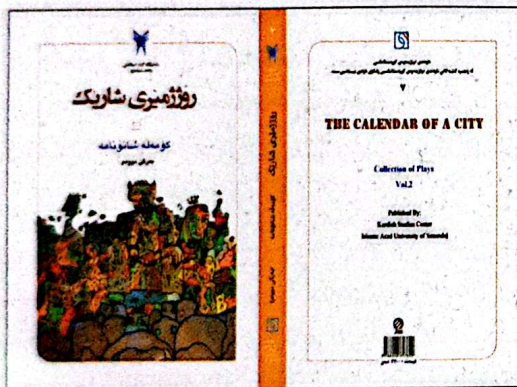
بەسەر: ئەم پڕۆژەییە بەرگی تریشی بە داوێ دەبێت ؟
«ئەم» بێ گومان. «پۆژمیری شارێک» پڕۆژەییەکی گەرھەبە کە
تاکوو ئێستای سێ بەرگی بلاو بۆتەوێئیم بەردەوام دەبین بۆ
بلاوکردنەوێ بەرگەکانی تریش.

بەسەر: داوێ تەنان؟

ھەر وەھا کە باسمان کرد و لەم سێ بەرگەدا ئەبیینین ئەدەبی
زارەکی و فولکلۆری کوردی دەفراپەتییەکی بەر فراوانە بۆ دراماتیژە
کردن و بە شانۆنامە کردن. ھێوادارم شانۆنامە نووسانی کورد
پشت بەستن بە بەیتە کوردییەکان و ئافرانندی دەقی شانۆیی و
گێرئەوێ سەردەمیانە لە بەرچاو بگرن و ئەم ھەوایی ئیمە
بێتە ھۆی گرنگیدان بە نووسینی دەقی شانۆیی بە زمانی کوردی
و لە فەزایەکی کوردیدا.

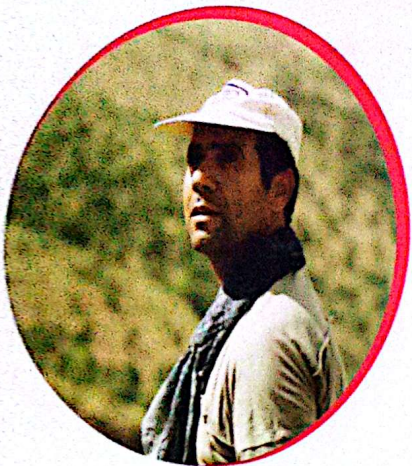
پتوێستە سیاسیی نووسینگە فستیالی شانۆی کوردی سەقەر، بە
تاییەت کاک عەلیرەزا ئیسماعیلی و کاک ئیسماعیل پاشایی بکەم
کە دەقە سەرکەوتوو و خەلاتکراوێ کانێ ھەموو خولەکانی ئەم
فستیالەیان پێناساند. لە ئەرشیفی نووسینگە فستیالە
کەلکی زۆر وەرگرت. ھێوادارم دیسانەوێ لە دەقە سەرکەوتووێ کانێ
فستیالی شانۆی کوردی سەقەر بۆ بەرگەکانی تری «پۆژمیری
شارێک» کەلک وەرگیرن.

سیاسی ناوێندی چاپ و بلاوکردنەوێ گوتار لە سەقزیش دەکەم
کە کاروباری چاپی ئەم پڕۆژەیان لە ئەستۆدا بوو.

پێوێ کردنەو

لە بەرگی سێھەمی کۆمەڵە شانۆنامە «پۆژمیری شارێک»
شانۆنامە «ھەلۆ» لە نووسینی «عوبەید پوێستەمی» لە چاپ
دراوێ.
جیگای ئامازەییە ئەم شانۆنامە لە بنەرەتدا بە زمانی فارسی
نووسراوێ و «زاهید نارمی» وەرگێراوێتە سەر زمانی کوردی.

● جعفر نورمحمدی
نویسنده، کارگردان

■ تأثیرات جشنواره تئاتر کوردی سقز را بر تئاتر کوردی به ویژه تئاتر بخشهای کوردنشین ایران را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

جشنواره تئاتر کوردی سقز به‌عنوان تنها پایگاهی که وظیفه و رسالت خود را معرفی فرهنگ و تمدن دیرینه مناطق کوردنشین در قالب تئاتر از گذشته تا حال می‌داند قطعا در این مدت با وجود موانع بیشمار در مسیر رشد و اعتلای خود تا حدودی توانسته است که تأثیرات مثبتی از خود بر جای گذارد و شاهد مدعا تلاش بیش از چهل گروه برای شرکت در این دوره از جشنواره از اقصای نقاط مختلف مناطق کوردنشین هستیم... برای اینکه هنرمندان این عرصه به سمت زیبایی‌های زبان مادری و ادبیات دراماتیک و شیوه‌های نمایشی خود توجه کنند و به غنای فرهنگی این زبان کهن و گستردگی و نشان دادن عظمت آن اهتمام ورزند و در معرفی آن ابتدا به ملت کورد و دیگر ملتها کوشش نمایند و جشنواره تئاتر کوردی سقز مسبب و بانی این بارقه امید بوده و هست و با بهره‌گیری از تجارب گذشته امید آن می‌رود که کم‌کم شاهد برگزاری این جشنواره در سطح گسترده‌تری با اجرایی‌های حرفه‌ای از گروه‌های حرفه‌ای باشیم.

■ ملتی خود را دارای تئاتر می‌داند و از آن حمایت می‌کند که امال و کاستیها و ظرفیتهای فرهنگی خود را در آن ببیند. از منظر شما تئاتر کوردی تا چه اندازه در این راستا حرکت کرده است؟

پیشینه تاریخی ملت کورد از چنان فراز و نشیب‌هایی داشته است که بدون شک راه را برای خلق آثار ماندگار در همه زمینه‌های هنری فراهم می‌سازد. تاریخ این دیار مملو از داستان‌های حماسی و عاشقانه است که هر کسی به فراخور خلاقیت خود میتواند در این عرصه جولان دهد و اثری بدیع خلق نماید. بدون شک برگزاری این جشنواره باید در پی تحقق و به تصویر کشیدن این حماسه‌ها و عشق‌ها و دردها و رنج‌های عمیقی باشد که سینه به سینه از نسلی به نسل دیگر منتقل گشته و در عین حال گوشه چشمی نیز به دنیای مدرن و

په‌خنه‌ی شانۆی نائر (سنه)

نوشته: داریوش رفعتی

نائیر (به لهجه اردلانی) یا نادر پهلوانی نامی و مردمی است که همچون دیگر پهلوانان نامی کردستان، عیار و آزاد اندیش است. پهلوان نادر در زمانه ناصرالدین شاه قاجار در شهر سنندج مشغول به کار دهقانی و کله‌پزی بوده است. نویسنده با آگاهی و درایت از منظری سیاسی-اجتماعی زندگی او را دستمایه ساخت درام خود قرار داده است. صابرنیک‌بخت در نگاه اول پهلوانی داغ‌دیده، زجر کشیده و فضای موجود بر زیست جهان او را مطرح می‌کند تا از این طریق مخاطب را با کل فضای موجود آن زمانه رودر رو کند. نویسنده از رهگذر قصه نادر نقبی هم به وضعیت سیاسی-اجتماعی دوره تاریخی مذکور می‌زند و با نگاهی به ناهنجاریهای جامعه از جمله وجود چنددستگی و تفرقه در میان مردم در صدد است تا نحوه مواجهه حاکمیت با شرایط موجود و بهره‌برداری از آن را نمایان کند.

هر نمایشنامه‌ای در صورتی اثربخش خواهد بود که با اجرایی درست و بیان صحنه‌ای مناسب همراه باشد، خوشبختانه نمایش در اجرا هم با بهره‌گیری از تکنیک‌های مناسب صحنه‌ای و برگزینی شیوه صحیح اجرایی در ارتباط با مخاطب موفق عمل کرده. کارگردان اثر در اکثر صحنه‌ها با استفاده از میزان‌سن‌های درست و بجا تصاویر و تابلوهایی را خلق می‌کند که مخاطب از رهگذر آنها با بخشی از تاریخ کردستان آشنا می‌شود. باید افزود که کارگردان به خوبی از ابزارهای موجود بهره‌گرفته است، به عنوان مثال شخصیت عکاس‌باشی را که در زمانه ناصرالدین شاه قاجار مرد بوده است، تمدا در قالب یک کاراکتر زن تصویر می‌کند تا بدین وسیله به شکلی غیر مستقیم بخشی از خصوصیات اخلاقی ناصرالدین شاه را نمایان کند و از این راه منشا بی‌اخلاقی‌های موجود را بازشناسد.

طراحی صحنه و لباس در عین سادگی در ساخت و رنگ به خوبی در خدمت کلیت اثر است به عنوان مثال در صحنه اول مخاطب با فضایی سرد و بی‌روح مواجه می‌شود. صحنه‌ای که منزل پهلوان نادر است و کارگردان این‌گونه حال و هوای درونی نادر را بیرونی می‌کند. عنصر دیگری که در سامان بخشیدن به کلیت اثر موثر بوده بازیهای روان و یکدست بازیگران نمایش است که با شخصیت‌پردازی‌های درست ارتباط مخاطب با اثر را تا پایان حفظ کند.

یکی از نقاط عطف نمایشنامه پرداختن به موضوع زنان و نحوه حضور آنها در جامعه است به نحوی که در طول اثر مشخص می‌شود زنان حضور فعال و اثربخشی در بافت اجتماعی خود دارند، این امر به لحاظ تاریخی نشانی از مدنیت مردمان کرد در رابطه با زنان دارد.

در نهایت اگر پایان‌بندی شتابزده و همراه با تعجیل نمایش را در نظر نیاورد می‌توان گفت که با اثری کم‌نقص و خوش‌ساخت روبرو هستیم.

شرایط روز داشته باشند. گر چه در اجرای بعضی گروه‌ها شاهد این شکل و توجه هستیم اما شاید به صراحت بتوان گفت که گروه‌های نمایشی کمتر به این مهم توجه می‌کنند و در آثار ارائه شده کمتر شاهد پرداختن به مفاهیمی اینچنینی هستیم و این وظیفه کارگردانان و نویسندگان نام آشنا و آشنا به اهداف برگزاری این جشنواره می‌باشد که در این مسیر قلم فرسایی کنند و اجراهای در خور شأن فرهنگ این ملت را رقم زنند.

■ مهم‌ترین مشکلات و موانع تولید تئاتر در استان شما کدامند؟

تئاتر در اصل باید یک هنر مردمی باشد که متأسفانه به علت‌های گوناگون این اتفاق نیفتاده است و بیشتر جنبه دولتی و سفارشی به خود گرفته است و رابطه بین مردم و تئاتر در حد ضعیف می‌باشد و تنها چیزی که تاکنون توانسته است تئاتر را سر پا نگهدارد حمایت‌هایی ناچیز دولتی در قالب برگزاری جشنواره است. جشنواره‌زدگی و حضور در جشنواره‌های مختلف با هر کیفیتی آسیب جدی به پیکره تئاتر کشور زده است و باعث گردیده گروه‌ها بیشتر از اینکه در پی خلق آثار با کیفیت و ماندگار برآیند درگیر بیزنس موضوع شده‌اند و به نوعی دنبال کسب درآمد هستند به طوریکه یک کار نمایشی را در جشنواره‌های مختلف به اجرا در می‌آورند و به فراخور حال و هوای هر جشنواره دو سه موقعیت متناسب با موضوع جشنواره به نمایش اضافه می‌کنند و استان ایلام نیز از این قاعده مستثنی نیست گرچه به علت وضعیت معیشت نابسامان اکثر هنرمندان تئاتر شهرستان نمی‌توان بر آنها خورده گرفت. تشکیل گروه‌های نمایشی دارای شناسنامه قرار بود که گامی بسوی حرفه‌ای شدن باشد و با سر و سامان دادن به گروه‌های نمایشی به وضعیت نابسامان آنها سامان بخشد اما در عمل در استان‌هایی فاقد پشتوانه مردمی (گیشه) این حرکت جا پای خود را محکم نکرده است و کجدار و مریض فعلاً به حیات خود ادامه می‌دهد. شاید به جرات می‌توان گفت اگر برگزاری و شرکت در جشنواره‌ها از گروه‌هایی شهرستانی گرفته شود دیگر رغبت و تمایلی برای اجرا نخواهند داشت. امروزه گروه‌های نمایشی در اکثر مواقع باید جایی را برای تمرینات خود اجاره کنند و با توجه به وضعیت بد اقتصادی که روز به روز شاهد آن هستیم و نبود درآمد مشخص برای هنرمندان عرصه نمایش تولید تئاتر مانع جدیدی را پیش روی خود می‌بیند. نوشتن متن و نویسنده حرفه‌ای در کنار گروه‌ها و در پایان عدم انجام نقد اصولی بر تولیدات از جمله موانع بر سر راه تئاتر استان می‌باشد.

■ نقش پژوهش را در تولید تئاتر چگونه ارزیابی می‌کنید و محدودیت‌های آن کدامند؟

پژوهش نه تنها در عرصه تئاتر بلکه برای انجام هر مقوله فرهنگی، هنری، علمی، اقتصادی و هر امری که قرار است ماندگار تلقی شود، مهم و حیاتی است. نقش پژوهش در ادامه حرکت رو به رشد جشنواره تئاتر کوردی سفر باید یک نقش کلیدی و محوری باشد و اگر در سال‌های آتی از گروه‌ها پژوهش و تحقیقات صورت گرفته در خصوص موضوع انتخابی درخواست گردد، شاید خود گامی باشد در راستای حرفه‌ای شدن متون نمایشی و اینکه اهمیت این موضوع برای گروه‌های شرکت کننده آشکار گردد اما از آنجا که انجام و شکل‌گیری گروه تئاتر صددرصد حرفه‌ای نیست محدودیت‌های متنوعی در انجام پژوهش و خود اجرای نمایش ناخواسته شکل می‌گیرد. موضوع پژوهش بسته به موضوع کار یکشب یا دوشب یا

هفتگی نیست که بزودی انجام گیرد و در اختیار گروه نمایشی بنا نویسنده قرار بگیرد بلکه کاری زمان‌بر و طاقت فرسا است که از همه نظر باید مورد حمایت قرار گیرد و پشتیبانی شود چه از لحاظ مالی و چه از لحاظ زمانی و متأسفانه اکثر گروه‌ها دنبال جمع نامحسوس امکانات مالی مجبور به حذف بخش اصلی و تاثیرگذار نمایش خود بنام پژوهش هستند و ترجیح می‌دهند که به آن نزدیک نبودن مگر اینکه به صورت اتفاقی یک مورد پژوهش در یک رصحه خاصی بیفتد و مجبور شوند که در راستای آن پژوهش یک نمایش برای اجرا آماده کنند وقتی قرار است در یک جشنواره با یک رویکرد فرهنگی حضور پیدا کنیم و مولفه‌های این فرهنگ ما را به صورتی درپای بگیران ادبیات غنی زادگاهمان و به عمق تاریخ رهنمون میسازد بدون شک باید به پژوهش بنیادی متعهد باشیم و آنرا جزء لاینفک اثر خود تلقی کنیم.

■ تغییر رویه‌ی برگزاری جشنواره از رقابتی به غیررقابتی چه تأثیری در پی خواهد داشت؟

برگزاری جشنواره‌های متعدد در حوزه تئاتر و رقابتی بودن آنها در سطح کشور سالیان سال است که هنرمندان را به خود مشغول کرده و حتی تا حدودی تئاتر و رسالت آن را در پارتی از سوار زیر سوال برده و دست‌اندرکاران زیادی را بر سر گرفتن یا نگرفتن جایزه به جان هم انداخته و باعث بی‌رحمی‌هایی در این زمینه به شخصیت‌های مهم و تاثیرگذار حوزه تئاتر گشته و بخش‌هایی را به دنبال داشته و از طرفی برای تعدادی هم به عنوان تشویق اقتصادی شده و ادامه فعالیت خود را مدیون گرفتن فلان جایزه دانسته‌اند به هر حال برگزاری یک فستیوال بصورت رقابتی مزایا و معایب خاصی خود را دارد اما برگزاری غیر رقابتی این فستیوال تجربه نراییست که به امتحانش می‌ارزد و اینکه آیا در سالیان پیش رو می‌تواند جایگاهی برای کسانی باشد که تنها به سرافرازی و اشاعه فرهنگ غنی خود همت گمارند و تنها عشق به آرمان‌های اصیل فرهنگی آنها را به خلق آثار ماندگار در صحنه وادار سازد. قطعاً بقین هنرمندان راستین در این راه باقی می‌مانند و با فراغ سال به حیات فرهنگی خود ادامه می‌دهند

■ در این دوره (پانزدهم) پیشوند «بین‌المللی» به عنوان (جشنواره تئاتر کوردی سفر) افزوده شده است. آیا واقعاً جشنواره و این عنوان تازه با هم سنخیت دارند؟

پسند کشیدن عنوان بین‌المللی تا حدودی می‌تواند برای جشنواره تقییل باشد چرا که زمانی ما می‌توانیم از این عنوان استفاده کنیم که در واقع توانسته باشیم شرایط بین‌المللی بودن را فراهم کنیم چه بسا گروه‌های مختلف و متنوعی در سراسر دنیا مخصوصاً اروپا باشند که با زبان کردی در حال اجرای نمایش باشند که ما با توجه به خطوط فرعی که در احرا سال مواضع هستیم، امکان راهپایی این گروه‌ها وجود ندارد و اینکه سانس‌های دیگر از جمله سیاسی با هر نوع محدودیت کمتر امکان حضور میسازد از طرفی حضور گروه‌های شرکت کننده که از کشور خارج میسازد هستند اگر از لحاظ کیفی مناسب باشند ما می‌توانیم با این عنوان بین‌المللی ضربه میزنیم نه تنها این جشنواره بلکه تئاتر کردی که در ایران با عنوان بین‌المللی برگزار می‌شود چنانچه عنوان بین‌المللی به خاطر اینکه ما در انتخاب آثار بسته به سیاست‌های رایج سیاست به‌ناچار گزینشی عمل می‌کنیم و این موضوع با معیشت بین‌المللی بودن منافات دارد.

نگاهی به نمایش نائر (سنه)

■ سامان سیدابراهیمی

نویسنده: کارگردان و بازیگر (سفر)

محور خلق نمایشنامه نائر به قلم صابر نیکبخت، پهلوانی مردم‌دار اهل سمنندج است که به واسطه‌ی گرفتاری یکی از مریدان، جوانمرد، محبوبش در بند حکومت ناعادل و آلی وقت زیر لوای حکمرانی ناصردین‌شاه قاجار خلوت گزیده و قصابی پیشه کرده است. درجه‌ی ورود تماشگر به اقیانوس ناآرام ذهن پهلوان نادر، خواسته‌ی او از خدای خود مبنی بر روستفیدی نزد کس و ناکس است و دراین غواصی آزاد هرگاه تماشگر به سطح آمده تا نفسی تازه کند و دانسته‌های خود را از درام بیشتر کند، توان پیشروی در اعماق را به دست آورده و مجبوتر به پیشواز کشمکش‌های آتی نمایش می‌رود.

در حالی که شرایط زندگی مردم نامطلوب و ناعادلاته به نظر می‌رسد و اهالی منطقه گزنان بسیار سختی را تجربه می‌کنند، شاه ایران کاملاً اتفاقی و طی تصمیمی لحظه‌ای پس از اقامت در همدان قصد سفر به کردستان می‌کند. در این دستگاه شاهی و از میان تمامی درباریان خودکامه تنها می‌باشد والی کردستان هم در پوشش و هم در گویش متفاوت است و نماینده‌ی معدود کارکنان حکومت قاجاریه است که دغدغه‌شان زندگی و احوال عامه‌ی مردم است.

در این ساختار؛ خدمتکاران، ملازمان و غلامان بر خلاف اشخاصی دیگر بازی، ماسک به‌صورت دارند تا تفاوتشان تنها در شمارشان باشد و نه خصوصیات فردی و شخصیتی. آن‌ها نه از خودنظری دارند و نه رای آن‌ها شماره می‌شود، فقط وجود دارند تا برآورند نیازها و امیال شخصی حاکمان باشند. حرکات ریز و ریتمیک آرایشگران همایونی نشان دهنده‌ی لحظات شاد خصوصی شاه و به هر ساز رقصیدن خدمتکارانش است.

یکی از شاخصه‌های مهم زبان‌شناسی، هماهنگی و هارمونی اجزای اثر است؛ هر چند آوای ساز دی جی ری دو در نقش فضا ساز و تقطیع صحنه‌ها به خوبی عمل می‌کند اما در ارتباط با دیگر سازهای سنتی استفاده شده ناهمگن می‌نمایند. این عدم تجانس گاهی در بازی بعضی کاراکترها هم چون دختر پهلوان نیز به چشم می‌خورد؛ هرچند که

در کلی کارگردان کوشیده است تا تمامی بازیگران در یک سطح دیده شوند.

آلن بدیو معتقد است: «در تپیس اثر مانند نقاشی‌های مدرن بادیزن‌های دهنی است» تا زمانی که تحلیل محتوا صورت نگیرد و جزء به جزء اثر و تمثیل‌های موجود بررسی نگردد، قوت و ضعف اثر نمایان نمی‌شود. یکی از این تمثیل‌ها کاراکتر خارجی باسی و تناقضی در رفتار و گفتار اوست، او که صدای حکومت است، ریاکارانه از وضع موجود گلّه گرفته و برای فرار از زیر نگاه نافذ پهلوان، تمام افسار و اصراف جامعه را منبهم به تزیین کرده و در مثل همه را به کیش خود می‌بندارد. تضارب آرا و تفاوت دیدگاه در آغاز نمایش و در صحنه پردازی و طراحی لباس هم مشهود است. در بطن سفیدخاقه‌ی پهلوان که نشان از خلوص و پاکی و شرم و حیای او دارد، رنگ قرمز لباس دخترش که نشان از اشتیاق، جرأت و جسارت او دارد، بازنمای تنش و قضاوت رای آن‌ها و کنش درونی این دو دیدگاه فکریست. همین‌طور است آمیختگی آهن و تهدید عر خنده و خوشی شهروندان در دیالوگ‌های موضع قدرت.

یکی دیگر از تمثیل‌های نمایشی، کاراکتر عکاس باسی است که گاه درنقش خود، ثبت‌کننده‌ی لحظات همایونی است و گاه در دیدی کلی‌تر تصویرگر مستندات تاریخی زمان خود، گاه وزیر می‌نماید و گاه عکاس باسی. زمانی که از قاب تصویر خود خارج می‌شود، به زیبایی حرکات و نظراتش نیز عوض شده و در قالبی دیگر قرار می‌گیرد. اوج ظرافت کارگردانی زمانیست که پشت دوربین رفته و راوی وضع موجود می‌شود، گویی قرار است عکس‌ها و تصاویر او را سال‌ها بعد در فیلمی مستند و به روایت خود او توسط بینندگان معاصر با دیدی انتقادی قضاوت شده و بازنشر گردد.

از دیگر ظرافت‌های کارگردانی و چیدمان صحنه و بازیگران می‌توان به تابلوی مباشر و شاه اشاره کرد. مباشر که در حال خواندن دست‌نوشته‌های مردم است، در مرکز قرار گرفته و شاه به دور او می‌چرخد تا تمثیلی از مرکزیت مردم در عالم و گریز از مرکز دستگاه حکومت باشد.

در جایی دیگر مملکت داری با قلیان چاق کنی مقایسه می‌شود و هر کدام از اجزای آن مانند چاق کردن، کشیدن، دود کردن و... تشبیه و مابه‌ازای فعالیت‌های همایونی در دستگاه حکومت است. نویسنده هوشمندانه زیبایی‌های سمنندج، رقص کوردی و آیین‌درو... را فقط در چشمان ناصر الدین شاه قابل رؤیت می‌داند، به نحوی که گویی تمام این زیبایی‌ها متعلق به شخص همایونی شاه دارد و بس.

استفاده‌ی به جا از بدن و بیان بازیگران، طراحی‌های منسجم، ساده و مرتبط با فضای لباس بازیگران، طراحی صحنه نمادین و استفاده از آلات موسیقی از جنس زمان و مکان نمایش از دیگر نقاط قوت اثر بوده و بر تأثیرگذاری درام و تثبیت آن در ذهن مخاطب کمک شایانی کرده است.

«پانزدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر کوردی سقز»:

عنوانی با تناقض تئوریک و هستی‌شناسانه

✱ نوشته: عادل کریمی

بازنمایی فرهنگ و ویژگی‌های زیست‌جهان کوردی - علی‌الرغم وجود نارسایی‌های جدی در این راستا - تئاتر کوردی در همه‌ی بخش‌های کوردستان نرج گرفته است.

«سقز» به عنوان شهری از شهرهای کوردستان میزبان گروه‌های تئاتری حضور یافته به جشنواره است.

این عنوان‌ها زمانی دچار تناقض معنایی و عدم سنجیت هستی‌شناختی می‌شوند که در کنار یکدیگر قرار گیرند. تناقض بین «بین‌المللی» و «کوردی» است. چرا که اگر تئاتر کوردی را به عنوان یک پدیده‌ی هنری در نظر بگیریم، به معنی وجود هویتی متمایز با تئاتر فارسی، ترکی، عربی، بلوچی، المانی و... است. یعنی هویتی اجتماعی - فرهنگی با دلالت‌های سیاسی که علی‌الرغم تقسیمات سیاسی پیش مدرن و مدرن همچنان در تعامل با واحدهای فرهنگی - اجتماعی همسایه‌ی خود یکپارچه باقی مانده است. اصطلاح بین‌المللی نشانگر تعاملات و مراودات بین واحدهای سیاسی تعریف‌شده در دوره‌ی مدرن است. که در تضاد معنایی و هستی‌شناختی با تعامل و مراوده‌ی ما بین واحدهای اجتماعی - فرهنگی است.

واحدهای اجتماعی - فرهنگی نیز امال و جهت‌گیری‌های اجتماعی - سیاسی - فرهنگی خاص خود را دارند که البته پرداختن بدان به بحث حاضر مربوط نیست.

اگر صرفاً هدف جشنواره برگزاری تجمعی بدون خط مشی فرهنگی و هویتی است، تناقض موجود در عنوان پانزدهمین دوره محل تناقض نیست. ولی اگر هدف ایجاد فضایی برای درک و تفاهم بیشتر بین هنرمندان بخش‌های کوردستان می‌باشد که در نهایت تئاتر کوردی دارای هویتی منسجم‌تر و وحدت‌یافته‌تر گردد، اصطلاح بین‌المللی مانعی برای این وحدت‌یافتگی است. ترکیب عنوان دوره‌های پیشین بر واحد اجتماعی - فرهنگی کوردستان انطباق بیشتری داشت. حداقل با زیست‌جهان کوردی تناقض تناقضی نداشت. ولی افزودن اصطلاح بین‌المللی به آن هیچ توجیه علمی، هویتی و حتی هنری‌ای ندارد.

دو نکته: هر اسم، اصطلاح و سازه‌ی ذهنی بر پدیده‌ای، منبعث از ویژگی‌های هستی‌شناسانه و هویتی و کارکردی آن پدیده است. ما هر مظهر داشتن سیالیت سازه‌های ذهنی و تعریف آنها در طول زمان و وضعیت‌های گوناگون، بایستی همواره با پدیده‌های مورد نظر سنجیت داشته باشیم. یا اینکه سازه ذهنی در تعریف جدید با پدیده‌ی خارج از دلالت پیشین متناسب گردد. به عنوان مثال زبان سخن در روانشناسی به بروز ویژگی‌های شخصیتی، هیجانات و محرک‌ها در حرکات رفتاری انسان و حتی حیوان اشاره دارد. وقتی از این اصطلاح در تئاتر استفاده می‌شود علاوه بر تعریف نویسه، تکنیک و انعطاف و... نیز به آن افزوده می‌شود. در این مثال سازه‌ای از یک حوزه با تغییرات واقع نگرانه به حوزه‌ای دیگر وارد شده است.

همی تناقض میان اجزای ساختار یک سازه به وجود می‌آید که به میانی علمی، و هستی‌شناسی آن توجه نشود. ترکیب سازه‌های نحی و برساختن سازه‌ای دیگر نیازمند توجه به ترکیب معنایی جدید نیز می‌باشد. عنوان دوره اخیر جشنواره‌ی تئاتر کوردی سقز نمونه‌ای حساس از این تناقضات می‌باشد. در این مبحث سعی بر آن است «پانزدهمین دوره‌ی جشنواره‌ی بین‌المللی تئاتر کوردی» با تقطیع واژگانی واکاوی گردد. برای پرداختن به اصل موضوع از آوردن تعاریف و مضامین به موجب اطالهی کلام پرهیز می‌گردد.

پانزدهمین دوره: نشان‌دهنده‌ی تجربه‌ای عینی - با همه‌ی کستی‌ها و مزیت‌ها - در پانزده بار برگزاری جشنواره است. جشنواره‌ی بین‌المللی: به گردهمایی بین واحدهای سیاسی در سطح منطقه و یا جهان است که با موضوع و هدفی خاص - سبولا فرهنگی و هنری - برگزار می‌شود. با این توضیح در حقوق بین‌الملل و واحد سیاسی را ملت (Nation) تلقی می‌کنند. خلأقی که در دوره‌ی پست مدرن با چالش‌های جدی مواجه شده است. با این حال «جشنواره‌ی بین‌المللی» ترکیب صحیحی نمی‌باشد.

تئاتر کوردی: با توجه به تعیین خصوصاتی مانند زبان و

● ناصح کامگاری
نویسنده، کارگردان

■ تأثیرات جشنواره تئاتر کوردی سفر را بر تئاتر کوردی به ویژه تئاتر یخش های کورد نشین ایران چگونه ارزیابی می کنید؟

«جشنواره تئاتر کوردی» دستاوردهای در خوری داشته دست کم انگیزمای در جوانان این منطقه ایجاد کرد که بسیاری از آنان تحصیلات دانشگاهی در رشته تئاتر را برگزینند. بیست سال پیش، تعداد تحصیلکردگان تئاتر در این استان به انگشتان یک دست هم نمی رسید. اما امروز بسیاری از فعالین تئاتر در استان کردستان را دانش آموختگانی تشکیل می دهند که جذب فضای هنری و سوسه انگیز پایتخت نشدند و به کردستان بازگشتند. بی شک مشارکت و حضور آنها باعث توسعه تئاتر در مناطق کردنشین شده است.

■ ملتی خود را دارای تئاتر می داند و از آن حمایت می کند که آمال، کاستی ها و ظرفیت های فرهنگی خود را در آن ببیند. از منظر شما تئاتر کوردی تا چه اندازه در این راستا حرکت کرده است؟

جشنواره در مسیر درست حرکت کرده اما هنوز برای رسیدن به این هدف فاصله بسیار است، در کلیت تئاتر کشور هم هنوز مخاطب، بازتاب خواسته های خود را بر صحنه نمی بیند. فعلا سال های غلبه تئاتر تجملی و سرگرمی ساز است و در غفلت تصمیم گیران فرهنگی، جریان تئاتر اندیشمند و انتقادی به حاشیه رانده شده است.

■ جشنواره تئاتر کوردی سفر چه اندازه زمینه ساز شکل گیری تئاتری تحت عنوان (تئاتر کوردی)، یا مختصات زیبایی شناسانه ی خود بوده است؟

تئاتر ژانرها یا گونه های مختلف دارد و در سبک های گوناگون اجرا می شود. قرن های متمادی تئاتر متن محور یا دیالوگ محور برتری غالب داشت. اما در دهه های آخر قرن بیستم اروپا و دهه اخیر ایران، سبک های متنوع دیگری نیز قبول عام یافته اند: تئاتر فیزیکی، که متکی بر جسمیت و پویایی بازیگر است که گاهی تنه به شعبده و بازی سیرک می زند و تئاتر تصویرپرداز که فضا سازی و صحنه پردازی در آن محوریت دارد، و تئاتر متکی بر «هنر اجرا» یا پرفورمنس که دغدغه بازنمونی واقعیت ندارد و خود را رویداد زنده یا «هپنینگ» می انگارد و همچنین تئاتر موسیقایی و اپرایی که اغلب پاسخگوی سلیقه طبقه اشراف است و غیره.

تئاتر کوردی در همه این سبکها می تواند تولید شود و همچنان صفت تئاتر کوردی داشته باشد. محدود کردن تئاتر کوردی فقط به یک گونه و سبک واحد، خردمندانه نیست و با واقعیت تحول هنر تئاتر معاصر همخوانی ندارد. این گونه ها و سبک های مختلف را ضرورت روزگار و پسند نسل جدید و تحول سطح شعور و سلیقه اجتماعی و تسلط فرهنگ تصویر نسبت به فرهنگ نوشتاری دامن زده است و گریزی از آن نمی توان داشت. البته از منظر مضمونی، مهم آن است که در همه این سبکها، سطح فرهنگ عمومی را ارتقا داد و تئاتر مترقی عرضه کرد و اجتماع را آموزش داد و آسایش مردم و آشتی و مدارای فرهنگی را رواج داد و با تاجر مقابله کرد و ملت را از تعصبات قومی و قبیله ای برحذر داشت و بزرگوار این زمانه را گوشزد کرد که اگر تفاوت های یکدیگر را نپذیریم بالاخره روزی مثل برخی همسایگانمان در ترازوی خاورمیانه، بدر سبزه و آشوب میان ما نیز خواهند کاشت و آتشی بیای می کنند که دودش به چشم ما می رود و سودش به جیب جنگ افروزان.

■ بسیاری از هنرمندان بر این باورند برای خلق تئاتری پیشرو و مؤثر بهره گیری از منابع فرهنگی

و پایان دادن به مناسباتی باشد که صحنه تئاتر را با میدان مسابقات ورزشی اشتباه می‌گیرند و هنرمندان همکار را حریف و هم‌آورد فرض می‌کنند.

■ جشنواره در این دوره از پذیرش متون ترجمه شده خودداری کرده است، در حالی که ترجمه عنصری اساسی در مبادله و ارتباط با دیگرست که می‌توان از طریق آن به فهم متقابل فرهنگی دست یافت و در عین حال متفاوت باقی ماند. این تغییر رویه را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

التجا بهالتجا به ترجمه و نمایشنامه خارجی فی‌نفسه مذموم نیست، اما افراط در این زمینه در حوالی تئاتر ایران مشکوک است. گاهی دستمایه میانمایگی در خلق درام و نمایش بومی و تبدیل به مجرای شده برای فرار از مواجهه با پرسش‌های ضروری مخاطبین تئاتر و مطالبات محق آنان و همچنین مصلحت‌اندیشی و محافظه‌کاری در طرح مضامین جسورانه و چالش‌برانگیز در تئاتر. ما امروز بیش از همیشه نیازمند طرح موضوعات ضروری و عاجل و ملموس این اقلیم و این روزگار و بیان مستقیم و بی‌واسطه هستیم. ترجمه در بهترین حالت زبان استعاره و قیاس و تشبیه است. قرار نیست مدخل ترجمه در تئاتر کردی را مسدود کرد بلکه به ضرورت رشد ادبیات نمایشی کردی، شاید لازم باشد در این مقطع اولویت را به تالیف داد و نه ترجمه. نمایشنامه کردی هنوز در نیمه‌راه کشف مختصات روایت و دیالوگ‌نویسی در ادبیات دراماتیک کردی است، هنوز موضوع زبان مبنای تنوع لهجه‌ها و گویش‌ها، درآمیختگی با فرهنگ و ادبیات عامیانه کردی و ارجاع به منظومه‌ها چالش‌های پیش روی نویسندگان نمایش‌های کردی است. ادبیات ترجمه در این زمینه راهگشا نیست و فقط می‌تواند ما را با طراحی پیرنگ یا «پلات» قصه و نحوه شخصیت‌پردازی آشنا کند و زبان نشانه‌شناسی صحنه را یادآور شود، اما قادر نیست به نویسندگان ما زبان ادبی نمایش را بیاموزاند. از این رو معتقدم باید فرصت و مفر دیگری برای اجرای تئاتر کردی مبتنی بر نمایشنامه ترجمه شده فراهم شود و یا حتی جشنواره ای مختص به آن برگزار کرد.

بسیاری اجتناب ناپذیر است. بنابراین ایجاد پژوهشکده‌ای در کنار جشنواره ضروری می‌نماید. در این حوزه چه امکاناتی را مناسب می‌دانید؟

بسیاری گفتگوی بی‌بولتن جشنواره دو سال پیش، شاید برای نخستین بار؛ ضرورت تأسیس یک پژوهشکده تئاتر کردی را پیش کشیدم. وقتی اکنون از خود من که پیش‌تر یادآور شده‌ام این موضوع بوده‌ام چنین پرسشی می‌شود معنایش این است که از دو سال پیش فقط حرف زده شده و هیچ اقدامی در این زمینه انجام نشده. این تعلل قدری ناامیدکننده است.

■ در دوره‌های پیشین بیشتر هنرمندان و صاحب‌نظران بر اهمیت تولید نمایشنامه تأکید داشته‌اند و این مسئله موجب کم‌توجهی به امر اجرا و در نهایت نسبت ضعف‌هایی در این حوزه شده است. راهکار با راهکارهای شما برای برون رفت از این وضعیت چیست؟

من یکی از کسانی بودم و هنوز هستم که بر اهمیت تولید نمایشنامه تأکید دارم، ولی این امر چرا باید به منزله کم‌توجهی به امر اجرا باشد؟ همچنان معتقدم «حیثیات نمایشی کردی» جایگاه درخوری در کلیت حیثیات کردی ندارد. همچنان معتقدم سنگ بنای تئاتر را قلمی که بر کاغذ می‌نهد استوار می‌کند. غنی کردن گنجینه نمایشنامه‌های کردی باید همچنان در برنامہ باشد و برایش هزینه نگارش و بودجه انتشار فراهم کرد و البته به موازات آن به تربیت بازیگر و کارگردان و صحنه‌پرداز و دیگر عوامل اجرا همت گمارد.

■ تغییر رویه‌ی برگزاری جشنواره (در این دوره) از رقابتی به غیر رقابتی چه تأثیری را در پی خواهد داشت؟

در هنر هم مثل بسیاری از حرفه‌ها و صنوف اجتماعی خوانناخواه رقابت وجود دارد. این رقابت می‌تواند موجب پیشروی و رشد شود به شرطی که با حفظ شأن تئاتر باشد و برتری هنرمند را در خلوص و صداقت و ذوق و اندیشه‌ورزی او جست. امتیازی که گاهی فدای حباشی و نسبیّت ناگزیر امر قضاوت در هنر می‌شود. شاید هدف دکتر صادقی در ایجاد رویه جدید، تأکید بر حفظ روحیه مشارکت جمعی، همبستگی هنرمندانه

رہ خلدی شانوی بہرہ و نہستہ یہ کی تر (ستیمانی)

لوگوں کیلئے: ۱۔ ۴۴۴ سوار ۶۶ زیر

[illegible]

له‌رووی دهره‌نه‌وه دهره‌نه‌ر هه‌له‌ده‌ت له‌رووی مره‌سه‌ی
و سه‌یوگرافیا، فه‌زای نه‌ایشه‌که‌ی به‌شیوه‌یه‌که‌ی نه‌ایشه‌که‌ی
هه‌له‌گری هه‌ندی نه‌اماره و ده‌له‌له‌تی روونه له‌نه‌ایشه‌که‌ی ده‌ت
ده‌نه‌ی دکه‌ره‌که‌ی که‌ ده‌که‌وه‌ته‌ی رسته‌ی نه‌ایشه‌که‌ی نه‌ایشه‌که‌ی
له‌که‌ره‌ی نه‌ه‌تی و مره‌وه‌وه‌ستی ده‌که‌ت که‌ ده‌که‌ره‌که‌ی
به‌رامبه‌ر نه‌ه‌وه‌که‌ی ده‌یوونه‌تی لای جه‌ی نه‌ایشه‌که‌ی
و ده‌یه‌ته‌ی فه‌زای مالی نه‌ایشه‌که‌ی و نه‌وه‌ی و نه‌ایشه‌که‌ی
که‌ به‌رامبه‌ر به‌سه‌له‌ی نه‌که‌ره‌ت نه‌ایشه‌که‌ی
له‌وه‌ی دهره‌نه‌ر هه‌له‌ده‌ت نه‌که‌یه‌یه‌ی نه‌ایشه‌که‌ی
کاره‌که‌ره‌که‌ی نه‌ایشه‌که‌ی به‌خه‌یه‌ی که‌ به‌که‌ی
جه‌یوونه‌تی له‌ نه‌که‌یه‌ی نه‌ایشه‌که‌ی نه‌ایشه‌که‌ی
هه‌له‌ده‌ت کاره‌که‌ره‌که‌ی له‌ نه‌ایشه‌که‌ی نه‌ایشه‌که‌ی
نه‌ایشه‌که‌ی نه‌ایشه‌که‌ی نه‌ایشه‌که‌ی نه‌ایشه‌که‌ی
که‌یه‌ی نه‌ایشه‌که‌ی نه‌ایشه‌که‌ی نه‌ایشه‌که‌ی
نه‌ایشه‌که‌ی نه‌ایشه‌که‌ی نه‌ایشه‌که‌ی نه‌ایشه‌که‌ی

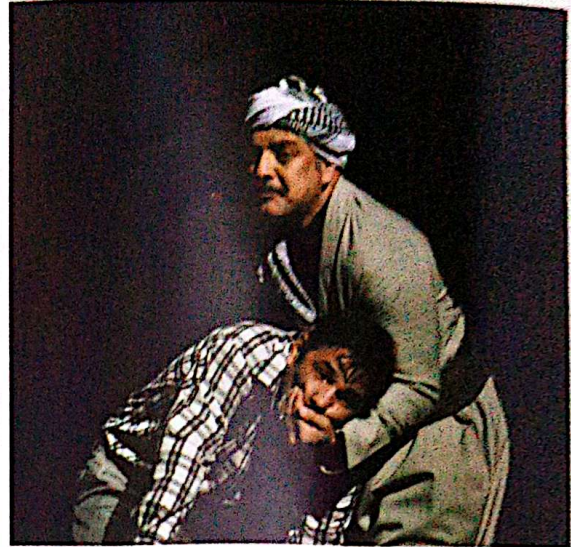
و به خدای شالویی طهر اموشی (سند)

نورانی: عادل گم ریخ

[illegible][illegible]

رهنه گان نا رانديك پاره نئى دهقان داره، له وئوئورئى مالى
 زنه گدا به جوتئى رهنه گان نيشاندمئى دئورونئى دوو دئاره گهن.
 بسلام له نئار گوخه گدا سئهرمئى نيشان دانئى دئورونئى
 زنه گدا، نيشانه يك له رواله نئى پياوه گدا به دئى ناگريئ، نهمه له
 گانينگدا به ورم چار خاننيك له ويستئى پياوه گدا، له دبالوگه كاندا
 به رورونئى دياره.

له گهل خوږتندنه وهی
 دهره پته ر بږ
 ریتمی نمایش
 و بونیادی
 کاره کته ر ،
 دهرده که ویت
 و هه ولده دات
 بهشیک له
 توانا که شف
 نه کراوه کانی

گروژیسک، وا له بینه بکات که گالتا
دهسه لاته بکات و هه لویتسه کانی ناوئته ی
هاوسه نگی نیوان عه قل و سۆز و
کاردانه وه کانی له ژیر سیبه ری لۆژیک
له رووی نواندنی شه وه هه رد
توانایه کی دیارو بهرچاویان هه یه له
کاره کتهره کانیان، سالار ماهیه
کاره کتهری ئاغا و
فۆرمیکه
له گهل
ده ره یته
ریتمه
و
کار
ده
و
به
تو
ن

یادداشتیکی کورت له ژیر ناوی

«به بیانووی زما یه کگرتوو با شیوهزار و لاجه کانمان له نیو نه چیت!»

■ نووسینی: هیمن نه مینی

رهنگی هه نووسهرێك له هه شار و شارۆچكه و گوندی كوردستان تیتیدا به دنیا هاتبیت یا ژیا بیت به سهرنج دانیتکی زۆرتر له قسهی خهلكی لیان ورد بپیتوهه و به سهركهوتوویی دهقیکی شاتۆبی و گیرانهوهیی چیرۆکی و رۆمانی بخولقتیت.

ئاخفتنی راسته قینهی خهلكی له كۆمه لگه دا، جیاوازییه کی زۆری له گه ل واقعی زۆریه ی په خشانه كانی ئیمه ههیه. چما له سهر ئه و باومه نه بووم و نیم كه هیچ كات زمان و راویتمان بخهینه ژیر ركینی زمانه غهیره كوردیه كانی دهو رو پشت و رسته كانمان به روالهت كوردی و له ناخ و دارژاندا غهیره كوردی بی؛ هۆكاریکی گرینگی وهكوو پیشوازی كه می جهماور له بینینی شانۆكان و ههروهها خوتندنه وهی كتیبه كوردیه كانی له چاو فارسییه كان ده گه رپیتوهه بۆ ره چاو نه كردنی ئه و خاله گرینگه و ههستیاره كه به داخه وه زۆر پشتگۆی خراوه. به داخه وه له و دهقانهی كه له م چهند ساله ی رابردو دا به هۆی پیتشكهوتنی ئامیره په یوه ندیه كان و به ریلای ته كنه لۆزی ده رخوازی خوتنه دراوه زۆر دوورن له ره سه نایه تی و بنه مایه کی به و كه له لای خوتنه ره هستی ده ستركد و بیتام بوون درووست نه یی! ئه مه له كانیكدا به یه كده ستیه کی زۆر سهر به راویتر و شیوه ی قسه كردنی كه سایه تیه كان له زۆریه ی هه ره زۆری به ره مه كاند ده ییریت. له م سه ره به نه دا كه لك وهر گرتنی نووسه ران له وشه گه لێکی نو و كه مته ر بیستراو، له نووسراوه كانیان كه له لایهن مامۆستایانی زانستگه و لیکۆلێنه ران بۆ واتایه کی غهیره كوردی له سهر ده می ئیستادا له كتیبه زانستی و فره ههنگه كان دانا شه راوه، گۆشه یه کی دیکه له خه ساری وێرانكهری نووسراوه ی ئه م نووسه رانه یه كه پیموایه خدی نووسه رانی به نه زموون و به ته مه نی كوردیش مانای بزانن و گوێیان لی بووسی! زۆر وشه ی غهیره كوردیمان ههیه كه له زمانه كانی دیکه هاتووه نه نیو زمانی كوردی و له دوا ی سالا ئێکی زۆر بوونه ته مۆلكی زمانی كوردی و كه س لاری له وتن و كه لك لێهه رگرتنی نییه. نه مه ده وانی وهكوو یه كێك له تایبه ته مه ندیه كانی زمانی كوردیه كه بۆ ئانسی بیل وهر گرتنی وشه ی غهیری خۆی ههیه و ده توانی باش ماوه یه کی كه م یا زۆر - به پتی بارو دۆخی ئه و سهر ده مه - مۆركی خۆمالی بوونی خۆی پشو به نیت. رهنگه نزیکه ئه و وشانه له شیوه ی بێزه كانیان،

ئه ده بیاتی نووسراوه ی گیرانه وه ی كوردی ته مه نیکی زۆر دوور و درێژی نییه؛ به هۆی زۆر هۆكاری ده ره کی و ناوه کی.

ئه و شته ی له م ده قه دا زۆر تر لینی ورد بوومه ته وه و جیتی سه رنج بووه، ده قه شاتۆبی و چیرۆکییه كانی سه ر ده می هاوچه رخی رۆژه لاتیه كوردستانه.

باش شۆرشی گه لانی ئێران و ده ستیکی شه ری مآلكا لكه ری نیوان ئێراق و ئێران ده توانین بلیتن بووژانده وه یه کی تا راده یه ك باش به چاپ و بلاو بوونه وه ی په رتوو کی كوردیدا هات.

رۆلی گیرانه وه ی تاكه كه سی كه زۆر تر خۆی به شیوه ی مۆنۆلۆگ دیوه، به تیسبت دیالۆگ و وتووێژی نیوان دوو یا چهند كه سی به ره مه سه كان زۆر تر به رچاوه و ده ور ده گێریت.

درێژداری، تا قه تپروو كتیبه ی و یه كده ست بوونی راویتر له سه ره كیترن خاله لاوازه كانی وتووێژ، مۆنۆلۆگ و سینیلۆگی نه و ده قی ئه ده بیاتی كوردیه. كتیبه ی به رچاوی جیاوازی راویتر، له كانیكدا دپته ئاراهه كه نیوان دوو یا چهند كه س لیدوایکی ساكار ساز ده بیت. دوور بوونی راویتر كه سایه تیه كان له راویتر و له حنی ئاسایی قسه ی خه لكی له زۆریه ی كاردكاندا به زۆری ده ییریت. هاوكات له گه ل ئه وه، له م چهند ساله ی رابردو دا به هۆكاری گه لی جۆراوجۆر نووسه ران له شیوه زاری ئاسایی ناوچه و شار و زیدی خۆیان به جۆریك دوور كه ووتووه ته وه كه وایان لێهاتووه زۆر جار له نووسینی كوردی به ناو یه كگرتوو له زاراوه ی كورمانجی ناوه راست (سۆزانی) گه لێك هه له ی زه ق و به رچاو ده ییریت كه جینگه ی تیرامانی زیده تره.

په نای نووسین به كوردی یه كگرتوو كاریکی كرده وه نووسین به و شیوه زاری كه تۆزێك دوورن له كوردی یه كگرتوو جۆریك تپروانی نی لاواز و سووكانه له زیننی نووسه ران درووست بكت كه هیچ روون نییه ئه ی سه رنجر اكیشی، په یوه ندیگرتن و چیتزیدنی خه لك له م نیواندا چ جینگه و پێگه یه کی ده بی بیی! بیانووی تێگه پشینی هه موو كوردێك له هه ر فوریه ی ئێخۆ و ده ره وه ی ولات، هۆكاریکی زۆر نا درووست و هه له یه كه بێك له نووسه ران بۆ ئه م بابه ته ده یه ئه وه.

راویتر و شیوه زاری جۆراوجۆر له به ره مه مێكدا یه كێك له و خاله به هتیزانه یه كه نووسه ری ئیمه به كه لك وهر گرتن له م ده سه لاته كه

نگاهی به نمایش همومنان باشین (بانه)

■ سامان سیدابراهیمی

نویسنده، کارگردان و بازیگر (سفر)

هرچند این بار این مجمع مراسمی است برای ابدی سازی مردگان، مرگ که در ذهن تنها شخصی زنده ی خانه مسئله ای ذهنی و نه عینی به شمار می رود شاکله و اساسی اثر به شمار می رود.

از دیگر نشانه ها تلفنی بی سیم را می توان نام برد که آلمانی ست برای نشان دادن بوجی تماس و عدم بوقیاری ارتباط، مقوله ای که در درام مدرن بارها و بارها تفسیر و تبیین شده است.

نشانه ی دیگر قفس کبک است که مثال کوچک تر از خانه ی اشخاص نمایش است که آن ها را گرفتار و در بند و کبک را رها و آزاد نشان می دهد. هم چنین در مثل این چنین است که کبک سر خود را در برف فرو برده و فکر می کند چون او چیزی نمی بیند بقیه هم او را نمی بینند. مرد نمایش هم به خیال آن که در خانه را بسته و اجاره ی ورود به هیئت امدادگر را نمی دهند، دیگر مشکلی پیش نیامده و زندگی خانه و خانواده به رول عادی باز خواهد گشت.

لازم به ذکر است نمایش شروعی خلاقانه و گیرا دارد که نوید اجرایی جذاب به بیننده می دهد اما متأسفانه در ادامه شاهد تکرار حرکات و افتادن ریتم کلی اثر هستیم. یکی دیگر از این نقاط ضعف به نظر نگارنده ی سطر بازی شخصیت ناصر است که از ابتدا و در تبدیل احساس ترس و وحشت و فریاد به بازگویی و روایت خاطرات خوش گذشته دچار تعجیل و جهش احساس شده و فهم مرز میان این حالات متفاوت روحی و روانی را مشکل می سازد.

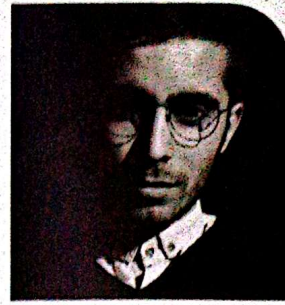
در نهایت اعضای خانواده مجدداً دور سفره جمع می شوند، اما نه همگی زنده و در قید حیات، بلکه هم چون تصویری نقش بسته بر لوحی فشرده، دوردور میز بلند فلزی که کارکرد اصلی خود یعنی قرقره ی کابل را نیز بدک می کشد. فینال زجر آور قصه را نشان داده و یادآور نتیجه ی دردناک جنگ های بشری به خود بشر است.

تراژدی بمباران شیمیایی سردشت بارها الهام بخش خلق آثار هنری هنرمندان کرد بوده است؛ نمایشنامه های متعددی براساس این فاجعه ی تاریک تاریخی معاصر نوشته و گاهی به روی صحنه رفته است. نمایشنامه ی همومنان باشین نوشته ی باقر سروروش روایت لحظات تلخ و دردناک زندگی مردیست که خانواده اش را در بمباران از دست داده و در مواجهه با این فاجعه ی چاره ای جز انکار رخداد ندارد و سعی در امتناع خود دارد که عزیزانش هنوز در قید حیاتند؛ وی که تاب تحمل و باور این فاجعه را ندارد به نحوی می خواهد صورت مسئله را پاک کند و در نقش پدر خانواده، جمعه گرم و پویایی خانواده را باز بسازد. روح و روان کاراکتر ناصر تحت رویداد دچار تنش و اضطراب مقطعی شده و فشار ناشی از این واقعه ی هولناک او را به سمت انکار فاجعه سوق می دهد.

هرچند که در متون مونولوگ، روایت گاهی ساختار دراماتیک اثر را تحت تأثیر قرار می دهد، نویسنده کوشیده است تا به کمک تعلیق در روند قصه، اعمال دراماتیک لحظه ای، مباحث سمبولیک و هدایت کشمکش ها به نقطه ی اوج درام؛ خالق دست مایه ی درامی ماندگار و شاخص باشد.

کارگردانان اثر نیز با بهره گیری از نشانه های دیداری و آلمانی های سمبولیک بستری تجربی درام مزبور را به تصویر کشیده اند. تجربه ی استفاده از ویدیو پروژکشن به عنوان نقطه ی دید ناظر کل بو دنیای این خانواده، هم چون بخشی منسجم از اثر دیده می شود، هر چند در کلیت اثر کارگردانی تماویز پخش شده مانند بخش نمایشی مورد توجه قرار نگرفته است.

یکی از نشانه ها و نمادهای کلیدی کارگردانی، سفره یا میز غذاخوری خانواده است، کارکرد آن جمع کردن خانواده دور هم و میز گردی برای ابراز عقیده ی اعضای آن است؛

پەخىنە شىئۇي بەرەو ئەستىزەيەكى تر (سلىمانى)

■ كىيانوش محمدى

شىئۇي بەرەو ئەستىزەيەك رۋانىيەك بۇ شىئۇنامەي مەرۇف مەرۇفەي بىرتۆلد بىرىشت و رۇمانى «شازادە چكۆلەي» ئانتوان دۇ سېنت ئىگىزۋېتېرى، كەسايەتى سەلىم وەكوو شازادە چكۆلە لە دونىايەكى جىاواز- لە پەنجىرەو دەردەكەوئ. لە وتوۋىزەكانىدا باس لە ئەستىزەيەكى تر دەكات، بەلام تاج رادەيەك لە پىشان دانى ئەو دونىادا سەرکەوتوۋە؟ سەلىم لە روۋبەرۋو بونەوۋى لەگەل ئاغادا ئەستىزەيە چوارەمان وەبىر دەھىتتەو. ئەو ئەستىزەيەكە لە چىرۆكى شازادە چكۆلە پىاۋىكى بازىرگان ژيانى تىا بە سەر دەيا و ھەموو كاتىك خەرىكى ژماردن و داگىر كىردنى ھەمووشتىك و ھەموو كەسەيەك. كەسايەتى ئاغا وەكوو بازىرگان شارەزايى بە سەر ھەساو و كىتو زۆرە و پىش ھاتنەوۋى سەلىم لە شەر زەوى وزارتەكە داگىر و دەزگىرانەكەي «تەسرىن» لە خۇ مارە دەكات. ئەمە سەرەتايەكە بۇ ون بوۋى شىئۇنامەي سەلىم لە كۆمەلگا. سەلىم بەرامبەر دەسلەتەك وەكوو ئاغا كە بۇ داگىر كىردنى ھەموو ژيانى سى سالتى كۆشاۋە و سەلىمى وەكوو شەھىد بە خەلك و دايرەكانى حكومت ناساندوۋە؛ تىدەكۆشى شىئۇنامەي تر لە ناسنامەي دىۋەمىن رىتقە شەھىدەكەي «خالىد عەبدوللا» بۇ خۇى ساز بىكات. لەم بابەتەو نووسەر رۋانىيەكى لە سەر شىئۇنامەي «مەرۇف مەرۇفە» ي بىرىشت بوۋە. كەسايەتى سەلىم و «گالىگى» لە شىئۇنامەكەي بىرىشتا توۋشى يەك كېشە بوۋن. گالىگى بىئەوۋى بىبەۋىت گىرۋەدى بارودۇخى ژيانى چوار سەرباز دەبى شەم چوار كەسايەتە بە بۇنەي دزىەو، رىتقىكىيان لى ون دەبى و بۇ ئەوۋى كە لە سپا پىان نەزانن گالىگى پەيا دەكەن و جلى سەربازى لە بەر دەكەن و شىئۇنامەي گالىگى دەگۈردى. گالىگى خۇى بە سەربازى سپا دەزانى و لە روۋبەرۋو بونەوۋى لەگەل ژنەكەي دەلى من تۇ ناسام و تا ئىستا تۆم نەدىۋە. سەلىم وەكوو گالىگى لە ژىر ناۋى خالىد عەبدوللا خۇى ھەشار دەدات. پۇلىس سەلىم دەگىرت و دەلى خالىد عەبدوللا لە مالى قائىم مەقام دزى كىردو. پۇلىسەكان سەلىم بە جىگەي خالىد عەبدوللا لە بەند دەخەن. بەلام بە شىئەيەكى نادىار سەلىم وەكوو شىتەك ناۋى لى دەبن و رەۋانە دەكرى بۇ نەخۇشخانەي نەخۇشە دەروونىيەكان. بىرىشت لە شىئۇنامەكەيدا بارودۇخى ژيانى

مەرۇف و ژيانى تاكەكەسى دەنۋىنسى. باسى مەرۇفەكەلىك دەكات كە بەرامبەرى ھىزىكى دەردەكى دەروۋخىن؛ تا جىگەيك كە خۇشيان ھىچ رۋەمىكىيان بەو بارودۇخەي خۇياندا ناپەت. كەسايەتى سەلىم وەكوو گالىگى شىئۇنامەي كەسەيەكى دىكە بە سەر خۇيدا ئەسەپنى و لەو ئال وگۈرەدا نوقم دەبىن؛ بەو جىاوازىەوۋە كە سەلىم بەو وەزەيەكە لىكادارى ئەۋاۋى ھەيە و دەپەۋى شىئۇنامەي خالىد عەبدوللا لە سەر خۇى دانى. لەم شىئۇنامەي لە باسى نواندىنى شىئۇدا لە شىئەي شىئۇي لىتەيك؛ دەجىتە پىشەۋە بەو شىئەي كە سەلىم و دوكتۇر سەئىد لەو شىئۇنامەي كە سەلىم نوۋسىۋىيەتى دەردەگىرن و بۇ بىنەر روۋى دەكەنەوۋە كە ئەمە شىئۇنامەي بەلام لە باسى نواندىنى جوگرافىي شىئۇي سەرەكى لە شىئەي نەخۇشخانە لەو شىئەي ئىپىكە دابىر. لە شىئەي ئىپىكى شىئۇي بىرىشتا بىجرانى پەيۋەندى سۆزدارى نىۋان دەق و بىنەرمان ھەيە. سەلىم لە كۇتايى ھەر دىمەنىك لە نواندىنى شىئۇي خۇيدا بەرامبەر بە بىنەر رادەۋەستى و كۇتايى ھەر دىمەنىك دەگىرتەۋە بەلام تاج رادەيەك نواندىنى شىئۇ تانىۋىيەتى خۇى لەو چوارچىۋە بەرز بىكاتەۋە؟ يەككى تر لە خالەكانى شىئۇي ئىپىك نواندىنى رەۋىشتىكى تايەتى كۆمەلگا لە دۇخىكى تايەتدايە تا بىنەر بىتۋانى بە رۋانىيەكى رەخەنگرەنە لە ھۆلى شىئۇ بىرۋاتە دەر. ھەلەيەك لەم بابەتە ئەۋەيە كە سەبارت بە كەسايەتى سەلىم كەسايەتەكانى دىكە و تەنەت خۇشى ئامازە كىردى و پاسا ھىتەنەۋەيەكى زۆرىان پىتوۋە دىارە بە جۇرىك كە بەرپەۋەرى نەخۇشخانەكە ئامازە بەۋە دەكات كە سەلىم نەخۇشى ئىسكىزۋىرنىيە ھەيە. بىنەر خۇى دەتۋانى بە ھەلسەكەۋى سەلىم ئەم بابەتە تى بىكات. دەرھىنەر بە نەبوۋى كۆمۈزىسېۋن لە شىئۇكەيدا جىزى بىنەي وىتەكان لە كەنارى يەكتىرەۋە لە بىنەر دەسەننى. ئاسايى چاۋ لى كىردن لە دىزانى شىئۇ و نەبوۋى مۇسقى لەو بابەتەي كە باسما لى كىرد كارىگەر. بە راي من دەرھىنەر لە سەر بۇچوۋى بىرىشت سەبارت بەۋەي كە شىئۇ جىگەيكە بۇ فىر بوۋن بە ھەلەدا چوۋە يان گىرۋەدى بە ساكار زانىن بوۋە. ئەكتى دەۋرگىران ھۆكارىكى مەنتقى بە پى دەق نىيە بۇ ئامازە دىمەنى سەلىم و ئاغا يان پۇلىس و سەلىم بە راي من نوۋسەر و دەرھىنەر تا دەرنەجمى شىئۇكە؛ بىنەر بەو پىسپارەنە دەگەنەن و بەداخەۋە كېشەي دەردەكى ئەۋەيە كە جىگەي پىسپارىك بۇ بىنەر نەھىتتەۋە. ئەو دونىاي سەلىم كە وەكوو دونىايەكى بەرز و خۇش باسى لى دەكەن بۇ بىنەر روۋن ناپەتەۋە و فاكىتىكى چاك لە زەينى بىنەر بىك ناپى. ھۆكارىكى مەنتقى بۇ رۇشتى بەرپەۋەرى ھەر وەھا دوكتۇر و سەلىم بۇ ئەۋەستىزە يان ئەو دونىا فانتىزىيە پىك نەھىتدراۋە. لە كۇتايىدا ئەم شىئۇنامەي تارادەيك تانىۋىيەتى پەيۋەندى لەگەل بىنەر بىگرى و بىبىچرى ئەۋىش بە ھۆى شىئۇزى ئىپىكەۋە.

• **حەمەد سەوار غەزیز**
نووسەر، دەرھێنەر، ڕەخنەگر (هەولێر)

■ **کاریگەرییەکانی فستیوالی شانۆی کوردی سەفر لە سەر ڕەوێکی شانۆی کوردی بە تاییەت شانۆی رۆژەلات چۆن ھەڵدەسەنگێت؟**
بێگومان بوونی فستیوالێکی شانۆیی نایەت بە شانۆی کوردی گرنگی و بایەخی خۆی ھەیە، بە تاییەتیش فستیوالی سەفر ھەر گەورەترین شانۆی کوردی ھەیە، ھەرچە ھەموو شانۆکارانی رۆژەلات و پارچەکانی لێی کوردستان، بە ھۆی ئەوەی فستیوال نەتوانێت دەرۆاری ئارەو جی ھانی بێت تازە بە ڕووی شانۆکاردا بکات و ھەر ھەموو شانۆکارێک ھەمیشە بە ھۆی ئەوەی بێت کە باشتر و باشتر بێت کەش بکات، ئەم ڕۆژەتیش لە ڕێگەی خۆی ھەر ھەموو شانۆکارێک و بێتێکی زیاتر و بەرکەوتنی زیاتر دێتە کایەوە، کە فستیوالی سەفر دەتوانێت لە ڕێگەی پانێلە ڕەخنەییەکان و نمایشە شانۆییەکان ئەم ئەرکە بە تەواوی جێبەجێ بکات.

■ **بۆ ئەوەی ئەوەندە بەرکەوتنی خۆی بە خاوەن شانۆ بزانێ و خاوەندارێتی بکات بێتوێستە خواست و کێشەکانی تاک و کۆمەڵگای خۆی تێدا بپێنێ، بەرێز جەنابان شانۆی کوردی تا چەند بەو ئاراستەدا ڕۆشتووە؟**

نەوێکە ھەر شانۆی کوردی، ھونەری کوردی بە ھەموو شێوەکانی نەیتوانیوە ئەو فەزایە گرنگە بێت کە گوزارشت لە تاکێ کورد بکات و فێر و پێکھاتەو بونیادی دامەزراندنی لەسەر ئەو باکگراوەندە پڕ ئازارە بێت کە بە شێوەیەکی نەتۆلۆژیای تاکێ کورد، ھێشتا ھونەری کوردی بە تاییەتیش شانۆکە، نەیتوانیوە ئەو ڕووی فێر و نە لە ڕووی ھزر و بایەت، تاکێ کورد وەک بونیادیکی مێژوویی و کۆمەڵایەتی بە کاربێتەو بەو دامەزراندنی زانیکی ھونەری کە سیمای خەسڵەتی ژاندرۆستانی تاکێ کورد وێنا بکات و لە نێو ئەو ڕووبەرە فراوانەی کە دەوڵەتەکان بە مەبەستێکی و ئاراز، کەرەستەو زمانی شانۆیی تاییەت بە خۆی داھێنیت و

گوتارە شانۆییەکی لەسەر ئەوە داڕێژیتووە و شانۆیەکی دروستبکات کە بێتوێستە ھەم لە ئێستادا و ھەم لە داھاتوودا، توانای ئەوەی ھەبێت جی ھانی بێت تازە بە ڕووی مێژوویی کورد بکات و ھەمیشە بێتوێستە ھەم لە ئێستادا و ھەم لە داھاتوودا، توانای ئەوەی ھەبێت بۆ گۆڕاکیاری ئەو کە ڕەنگە داھاتوو دروستیان بکات.

■ **فستیوالی شانۆی کوردی تا چەند ڕێخۆشکەر بوو بۆ ئەوەی ئێمەش وەک زۆریەکی گەلێکی دیکە دنیا بپێن بە خاوەن زمان و جوانی ناسییەکی شانۆیی تاییەتی خۆمان؟**

وڵامی ئەم پرسیارەش وابەستە بە پرسێکی دیکە، کێشە ئێمە ئەوەیە تا ئێستا مامەڵەکردن و بەکاربردنمان بۆ کەلەپوور و کلتوری کوردی، بەکاربردنیکی زۆر ڕووەکەشالە و سادە، نەمانتوانیوە ئەو زمانە بێزار و بێستراوە بەرھەم بپێن کە ھەرگیز ئەو کۆد و ئامارە سیمۆلۆژیە بێت کە دەتوانن لێکەوتەو راستەوخو و زیندووییان ھەبێت لە گەڵ پاشخانی مێژوویی و کۆمەڵایەتی و ھەرھەنگی ئێمە وەک بەکێشێکی لە گۆڕتێکی میللەتانی رۆژەلات کە ڕەنگە ھەرھەنگی گەورەترین ڕووبەری ئەدەب و ھونەری میللی و ڕازەکی بێ، ئەمە جگە لەو مێژووە حەقیقی و ئەفسانەییە کە ھاوشایی ئەبێت و ئۆدیسای یونانە کە دەیان شاکاری گەورەیان لە ھەمانبەدا دروستکردووە.

ڕەنگە فستیوال بە ئەبدا نەتوانێت ئەرکێکی لەو شێوەیە راسی بکات، بەلام بێگومان ھەرگەوتێکی دروستە بەو ناچارەدا، بە ھەرچە شایەکیان لە گێڕاوەوەی سادە و ھێکایەت و ھونەرێکی ھەرھەنگی مێژووە دەربار بەکێش و بەرێنەو بۆ ئۆبجەکی دروستکردن و بونیادنان لە نێو ئەو فەزایە داڕشتنەوەی ئەو گەورەتییە بە زمانێکی جیاواز لەو زمانە ئەقڵییە کە توانای ھەرگەوتێکی ئامارە و دەلالەتی تازەیی بێ و ناتوانیت خاوەنی جەستە تاییەت بەخۆی بێت و خەسڵەتی باشکۆبوون و پەندەبوون، بگۆڕیتووە بە خەسڵەتی ھەلەشاندنەو داھێنان و دروستکردنەو.

■ **ڕۆلی توێژینەو لە بەرھەم ھێنانی شانۆدا چۆن دیاری ئەکەن و ئاستەنگەکانی توێژینەو جین؟**

لە راستیدا ئەمە کێشە گەورەیی شانۆی ئێمە، ئەو بۆشاییە تێژییە کە لە شانۆی کوردیدا ھەیە، وایکردووە زۆرێک لەو ئەزموونە شانۆییە گرنگەکانی کە جاروبار لە نێو شانۆی ئێمە سەرھەلەدەن، تەمەیان درێژ نەبێت و ئەگەر بە فێرمێکی شانۆیی تاییەت، ناھادەیی تێژ و وایکردووە شانۆی ئێمە لە ڕووی زانستی و مەریفەو، لە سێبەردا بپێتووە و ھەموو ئەو جی ھانی و ھزر تازانە بە ھەموو بێ لایەکی بێ، چونکە ئەم فێر و زیاتر لە نێو پراکتیکدا ماونەتووە و نەتوانراوە لە ڕووی تێژووە بەتەواوە و خەسڵەتەکانی بپووسێتووە و بەرێکی بپێن و ھەلەستە لەسەر خالە گەش و تارێکەکانی بکێت، زۆر جار بێتوێستە ھەمیشە نووسینی تێژو لێرەو لەوێ کاربێری ئەبێ ھەموو ئەوەی

خرمه تی پرۆسه که بکات، چونکه به دوو ناراسته ی جیاواز کاری
نمیسر کراوه، هەر دوو ناراسته کهش زیاده روی و نالۆزیک ی پتوه
دیساره، ناراسته یه وه میکی گه وری به ده وری شه و نه موونه
دروستکردوه و پیروزی کردوه، له بهرام بهریشدا ناراسته یه
هه ولیدوه بئ بایه خی بکات و پرۆسه که له بیشکه دا ره تیکاته وه.

■ **لهم خوله ی فستیوالی شانۆی کوردی سه قزدا نه نیا شه و**
بهره مانه به شدارن که ده قه که یان له بنه رتا به کوردی نووسران
و پچه وانه ی هه موو خوله کانی دی وه گێران، وه نه گیراوه. نه مه له
خائیکدا به وه گێران نه توانی پردی بئ بۆ تیگه شتی زیاتر له
ئهو دییه کانی مرقفی کورد و ده ست گه شتی به ده قه شانۆیه
ناوازه بیانیه کان بۆ پیش خستی شانۆی کوردی. به پتی له مانه
وه نه گرتنی ده قه بیانیه کان چۆن ده بین؟

هه موومان ده زانی بوونی تیکستی شانۆی کوردی پتووستیه کی
گرنگه وه ده بی فستیواله کان یه کیک له ئامانجه کانیان شه وه بیت
که به ره وه به نووسینی تیکستی کوردی بدن و پلانی گونجاویان
هه بیت بۆ شه وه ی توانا خۆمالیه کان له م بواره به ره پێیدن، به لام
پرسیاری گه وره شه وه یه، تیکستی کوردی وه که شه واقعیه کی
هه یه، توانای شه وه ی هه یه شه وه رو به ره بۆ شانۆکارانی کورد دا بین
بکات که پتووستیان به تیکستی تر نه بیت، له کاتی کدا ئیستا
زۆریک له تیکسته شانۆیه کان وه که باش خانیکی جیهانی سه یر
ده گرتن و هه موو شانۆکاریک ده توانیت له نیو شه وه تیکسته شه وه
کۆد و ئامازه خۆمالیه یان به کار ببات که له نیو فهزا خۆمالیه کی
شه ودا هه یه، هەر شه مه بوو وایکرد ئیسه ده یان جوۆری هاملیت
بینین، وه که هاملیتی نه فریقی و هاملیتی عه ره بی و هاملیتی
ئاسایی و هاملیتی ئه مریکی و چه ندین جوۆری تری هاملیت، ئایا
زمان و ئینمای تیکسته که ریگری کردوه له وه ی ده ره تهر له
ری کرداری هه لوه شانده وه و دارشته وه، شه وه رو به ره ئییدا عیه
بدۆزته وه که په یوه سه به دروستکردنی فۆرمیکی تایبه ت به
بونیادی خوۆی و تاکه کانی کۆمه لگه که ی، بئ شه وه ی نووسه ره که ی
که سیککی هاو زمانی خوۆی بیت.

■ **هەر وه که نه زانن نه مسال زاراوه ی ((نیونه ته وه ی)) له سه ر فستیوالی**
شانۆی کوردی زیاد کراوه. به رای به پزتان واقعی فستیواله که و
لهم ناوه تازه، تا چه ند یه که ده گرنه وه؟

من پتوما یه زیادکردنی زاراوه ی نیونه ته وه یی هه یه له واقعی
فستیواله کانی ئیسه ناگۆریت، ئیسه ناتوانین به هونه ریکی لۆکالی
فستیوالیکی نیونه ته وه یی دروست بکه یین، لۆکالی له رووی کوالیتی
و گوتهاری جوانیینی و خه یال و دا هیتاندا، دهنه هونه ر خوۆی
زمانیکی نیو نه ته وه ییه و هه یه سنوور و جوگرافیا یه که ناتوانیت
بازنه ی داخراوی به سه ردا بکیشیت، ئیسه نه گه ر به مانه ویت
فستیواله کانیان نیونه ته وه یی بن، ده بی شه وه گۆرانکاریه له فۆرم
و هزی نمایشه شانۆیه کانیان به ره هم بیتین و شه وده عه ودالی
نه درسه گه وره کان نه بین و هه ولیده یین له ناوه وه ئیش له سه ر
خۆمان بکه یین.

له خوله کانی پتووی فستیوالا پسۆران لیکۆله ران زۆر گرنگیان
به بواری ده ق داوه، هه رته مه ش بووه شه هۆی شه وه ی له هه مه
نواندن که مه تر خه می بگرت و ئاگام گه له که بوونی مستی
و لاواری نواندن و ده ره تانی لئ که و نوو شه وه. به رای شه وه ری
چاره یان ری چاره کانی ده ربار لهم گرفته به چی ده ران؟

من سالی بار هه مان ئینیم هه بوو، به تایه نی له گه ره
ره خه ییه کان که زۆرترین قسه له سه ر تیکست و بایه ت ده گرا
و که مترین قسه له سه ر نواندن و نه دای نه کته ر، نه مه ش بۆ
شه وه ده گه رته وه که قسه کردن له سه ر بایه ت ئاسانترین شیوای
قسه کردنه له کانی هه لسه نگاندنی نمایشی شانۆی، قسه گره دیش
له سه ر نواندن و نه کته ر یه کیکه له قورسترین کاره کانی ره خه گر،
چونکه نواندن و نه دای نه کته ر جگه له برسی مینۆ، به یوه سه
به هه ست و نه ست و سۆزو هه لچونه وه، که مرقف که مته
ده توانیت له مانه بنووستیه وه و شروقه یان بکات، له لایه کی
ته ره وه شه را کردنه له وه به پرسبارتییه کی که پتووسته ره خه گر
نه دای بکات و سل له هه یه شتی نه کاته وه، به لام زۆریک له
ره خه گره شروقه کاران بۆ شه وه ی خو یان له کاردانه وه به یارین، له
هه لسه نگاندنی شه داو نواندن نه کته ر خو یان ده یارین، یا هه ندی
جار به شیوه یکی زۆر گشتی و لاسیکی قسه ده که ن که هه یه
شتیک نابه خشن، زۆر جاریش شه مه په یوه سه به ناستی زانین و
مه عریفه ی ره خه گره وه، به هۆی شه وه ی هه ندی جار چێزینی و
جیهانبینی ره خه گر له و ناسته نییه که بتوانیت شروقه ی شه وه
فۆرمه بکات که نه کته ر نه دای تیا ده کات و شه و نامازه و سیمۆلۆزیا
جه سه تیانه وه بگرت و لیکیان بداته وه و له دارشته وه ی تیکسته
ره خه ییه که ی تایبه ت به نواندن و نه دای نه کته ر، به کاریان بیاته وه.

■ **گۆرینی شیوای به پتوه بردنی فستیوال (لایردنی کی به رکی)**
ده توانی چ جوۆره کاریگه ریه کی له سه ر فستیوالی شانۆی کوردی
سه قز بیت؟

بوونی فستیوال په یوه سه به سیستی پتشر کتیه، یه کیک له
گرنگترین سیما و خه سه له ته کانی فستیوال پتشر کتی نیوان
نمایشه کانه، بوونی پتشر کتی هاندەریکی گرنگی دا هیتان و
پیشکه شکردنی کاری باشتەر و دا هیتانی باشتەر، بوونی شه
سیستمه به هه موو که م و کوریه کانییه وه، باشتەر له وه ی فستیوال
له پتشر کتی خالی بکریته وه، چونکه بوونی پتشر کتی فیرمان ده کات
که دان به شه ویترا دینین و هه ول بده یین ناستی خۆمان به ره
بکه ینه وه و له ریگه ی خوینده وه ی زیاتر و کارکردنی جیددی زیاتر
و گه رانی زیاتر، رو به ری تازه ی کار کردن و فۆرمی تازه دروست
بکه یین و شوین و پیگه ی جو شماری شه و نه خه یه برانی که
پتی ده و تریت شانۆی که ی.

تأملاتی انتقادی پیرامون نسبت اندیشه با سنت هنر کردی

■ نوشته: جلال حاجی‌زاده

پیشگفتار

آثار و کارهای هنری با سنت فکری و جهان بینی حاکم بر آن نسبت دارد. به این معنا، بررسی میراث ادبی و هنری هنرمندان و تولید کنندگان، از سنتی که در آن می‌اندیشند جدا نیست؛ از این حیث، به منظور تحلیل و شناخت تبار فکری و بینش نظری ناظر بر مؤلفین و کارهای آنان بایستی به سه حوزه نظر داشت: نخست شرایط تاریخی - سیاسی حاکم بر وضعیتی که تألیفات و تولیدات در آن شرایط صورت می‌پذیرد؛ و دوم: نسبت اندیشه‌ها با سنت هنری‌ای است که با فرهنگ و معرفت جمعی و قومی مناسبت دارد؛ و سوم نیت و عمل قصد شده مؤلف. بر این اساس، از منظر تاریخ اندیشه، بایستی نسبت اندیشه با سنت هنری و ادبی کردی واکاوی شود تا با رویکرد انتقادی، و کاربست نظریه‌های هنری و چهارچوب‌های روش‌شناختی، امکان پیدایش هنر کردی و نسبت آن را با سنت فکری کردی بررسی و تبیین کرد. بدیهی است در این یادداشت تلاش می‌شود خطوط کلی این نسبت و مقدمات آن بیان شود به طوری که تمام هنر و ادبیات کردی و آثار و میراث ادبی - هنری کردی را دربرمی‌گیرد. به منظور شناخت و ایضاح بیشتر، در این پژوهش بر مبنای روش تطبیقی نسبت اندیشه هندی با سنت هنر هندی و آثار و مصادیق آن واکاوی و معرفی می‌گردد تا نمونه آرمانی به قصد ترسیم و فهم رابطه این دو مفهوم در سنت کردی به دست داده شود. با توجه به اینکه تا کنون در زیست جهان هنری کردی، از نظر هستی‌شناسی و معرفت‌شناسی، تاریخ هنر در کردستان و نیز تاریخ هنر کردی و ریشه‌های آن شناسایی و تبیین نشده است با این پرسش‌ها روبه‌رو هستیم: اندیشه با سنت هنری کردی چه نسبتی دارد و تأثیرات آن بر آثار هنری، از جمله تأثیر کردی چگونه است؟ سنت فکری کردی چیست و رابطه آن با سنت هنری چگونه است؟ آیا در مقام مطالعه تطبیقی با سنت‌های هندی، چینی، آلمانی، عربی، ایرانی و یا دیگر سنت‌ها، می‌توان از مفهوم هنر و تأثیر کردی و شأنیت و اصالت انتولوژیک و اپیستمولوژیک آن بحث و گفتگو کرد؟ فصل متمایز و ماهیت‌منوع هنر کردی از هنر دیگری‌ها کدام‌اند؟ عناصر و مؤلفه‌های معرفت‌شناختی در آثار و متون هنری کردی کدام‌اند و تشخیص و شأنیت کردی آنها چگونه است؟ مبادی و مبانی ادبیات و هنر کردی چیست و چگونه می‌توان آن را توضیح داد؟ در سنت هنر و ادبیات کردی نسبت فرم و محتوا چگونه است؟ از این رو بر مبنای روش توصیفی - تحلیلی در مرحله نخست ماهیت و مؤلفه‌های معرفتی سنت فکری کردی بررسی، سپس سنت ادبی و ادبیات کردی با

آن تطبیق داده می‌شود. یکی از یافته‌های مقاله حاضر این است که به دلیل بحران معرفت‌شناختی در سنت فکری کردی و عدم اهتمام به شناخت و تنقید مفردات و اجزای این سنت، امکان هنر و ادبیات کردی نیز به عنوان یک مسئله مطرح می‌شود و متون و کارهای ادبی - هنری، از جمله تأثیر به طور کلی به حوزه هنر و ادبیات اقلیت تعلق خواهند داشت به طوری که از نظر فرم اصالت و حیات خود را حفظ و تداوم بخشیده است ولی به لحاظ محتوا با بحران مواجه است. یافته دوم بر این امر دلالت دارد که نه تنها مفهوم سنت هنری کردی با مسئله و ابهام معرفت‌شناختی مواجه خواهد بود بلکه نویسندگان به این نتیجه می‌رسد که هرگونه تولید آثار ادبی - هنری بدون توجه به سنت فکری کردی فاقد شأنیت و خصیصه کردی خواهد بود. به این دلیل لازمه تدوین و تولید آثار هنری و ژانر تأثیر کردی، شناخت انتقادی سنت فکری کردی از یک سو، و نقد و تحلیل سنت هنری کردی به قصد استخراج عناصر و مفاهیم و مضامین معرفتی و فکری از سوی دیگر است. میراث فرهنگی و ادبی هر ملتی در فولکلور و آثار ادبی آن ملت بازتاب دارد، و به یک اعتبار این میراث در شکل‌گیری معرفت و دانش مشترک و متعارف نقش اساسی دارد. این آثار در کل با ذائقه قومی و ملی ارتباط دارند به گونه‌ای که بر اساس ایده شباهت خنودگی ویتگنشتاین و بررسی نیت درونی مؤلف در زمینه‌های مرتبط با اثر، از یک سو با شیوه‌اندیشیدن و جهان‌بینی آنان شباهت و سازگاری درونی دارد و از سوی دیگر با جهان‌بینی و اندیشه دیگران متفاوت و متباین است هرچند ممکن است میان آنها اشتراکاتی وجود داشته باشد. به نظر هگل، «ذوق ملتها هم‌آکنده از بیشترین تنوع و ناهمسازی است؛ ذائقه و زیبایی اروپایی با ذائقه و زیبایی چینی متفاوت است». مجموعه پرسش‌ها تکمیلی که در حوزه ادبیات و هنر کردی و میراث آنان پیش می‌آید این است که بازنمایی زیست جهان کردی و افق وجودی آن‌ها در شکل‌گیری آثار ادبی و هنری، مثلاً فولکلور کردی و رابطه آن با تأثیر، چگونه بوده و عناصر و آموزه‌های معرفتی آن کدامند؟ جایگاه میراث ادبی در سنت فکری کردی و نسبت آن چیست؟ یکی از ضرورت‌های مورد نظر این تحقیق این است که بایستی آثار هنری ادبی کردی با توجه به سنت فکری کردی از منظر معرفتی سنجش و گفت‌وگو کاوی شود. بازشناخت تبار معرفتی و آموزه‌های آن در ساخت ادبیات کردی ناظر بر جایگاه و شیوه بازنمایی آثار ادبی - هنری در ذهن کردی است. این امر نیازمند ایضاح و تحلیل فلسفی و ریاضت‌های علمی و

برای سنت یا حاکمی که به سنت ادبی-هنری کردی بر می‌گردد
 بدین موضوع بر این باور است تا هنگامی که مختصات سنت فکری
 در سده نهم و دهم نگردد امکان وجود هنر و ادبیات کردی و
 ریشه‌های هنری ادبی کردی مبهم و مسئله‌مند خواهد بود. به
 نظر نگارنده آثار و متون ادبی در نفس خود مسئله بنیاد بوده و
 در بررسی خواهد بود که نیازمند تحقیق و تأمل بیشتر بر اساس
 روش‌های علمی و سنتی است که کردی بودن وجه مشخصه و فصل
 روح آن باشد.

در مسئله

به نظر تأثیر معرفتی در مواجهه با پدیده‌های مدرن، سنت ادبی-
 هنری کردی دارای تأثیر تاریخی است. به منظور بحث و کاوش در
 این وضعیت هنر و ادبیات در کردستان، در این مقاله میان هنر
 ادبیات ما ریشه کردی، هنر و ادبیات کرد و یا هنر و ادبیات
 در صورت عمومی کردستان از حیث هستی‌شناختی تمایز نهاده
 شده است. بر این گفتار انتقادی مفهوم هنر و ادبیات کردی،
 ضروری است از صورت کردی هنر و ادبیات، و یا وجه کردی آن
 بحث شود. نخست باید از بنیاد فکری فرهنگی و معنای هنر و
 ادبیات کردی پرسش کرد؟ کردی بودن هنر و ادبیات به چیست؟
 تا آنجا که به کردستان بر می‌گردد با این پرسش‌ها روبرو
 می‌شویم: مواجهه متفکران و نویسندگان هنری ادبی کرد با هنر و
 ادبیات و مؤلفه آن، یعنی آثار ادبی و هنری، در چه سنتی بوده
 است؟ آیا روشنفکران هنری و ادبی کرد نسبت به سنت کردی
 شناخت کافی داشته و اساساً هنوز با آن وارد گفتگو شده‌اند؟
 از حیث گذشته، امکان و یا امتناع تأثیر کردی به میزان شرایط
 معیشتی، سنت و بازخوانی نقد آن بستگی دارد. این امر ناظر بر
 بحثی است که امر فکری و هنری کردی با آن مواجه است. از این
 نظر، وجود هستی‌شناختی و معرفتی بحران کردی نیازمند تفهیم و
 بینش انتقادی است یکی از پیامدهای این بحران، به لحاظ هستی
 شناختی شکل‌گیری هنر و ادبیات کردی و استلزامات اخلاقی و
 معرفتی آن است. بحران در ادبیات کردی، بحران در ساخت معرفت و
 حقیقت‌بینی است که آن هم به بحران ذهن کردی ارجاع دارد.
 نقد ذهن کردی در حوزه هنر و ادبیات، و ژانرهای مختلف آن از
 حلقه تنگ، راهی برای برون رفت از این وضعیت بحرانی و گشودن
 فرهنگی تازه‌ای خواهد بود. اگر تأثیر نوعی مواجهه نظری با جهان
 و تجربه‌های در باب آن باشد، آیا زیست جهان کردی تأثیر ناظر بر
 حقیقتی است؟

سنت فکری و ادبی هنری

خبر بزرگ تاریخ حکمت و اندیشه هندی را می‌توان به شرح زیر
 تبیین کرد (شایگان، ۱۳۴۱: جلد اول: ۱۵).

۱. دوره ویدایی (۱۵۰۰ تا ۶۰۰ ق. م). دوره حماس (۶۰۰ تا ۲۰۰ ق. م)

۲. دوره سوتراواتر سده دوم میلادی (۴۰۰ ساله مدرسه) (سده دوم میلادی)

۳. دوره ویدایی (آغاز با هجوم اقوام هند و اروپایی)

به منظور ترسیم و نشان دادن سنت فکری هندی، از میان مکاتب
 هستی‌شناسی می‌توان به اختصار چهار مکتب چارواکه (اصالت جهان
 مطلقه، یوگیشداها (تفسیر فلسفی وادها)، جنیسم (اصالت روح) و
 جنیسم توضیح داده شود و عناصر و مؤلفه‌های معرفت‌شناختی آن
 بررسی گردد (جایی، ۱۳۸۵: ۱۸۱-۱۹۰).

در نتیجه تشابه خویشاوندی، یا به تعبیر شایگان اصول مشترکی که
 در سنت فکری هندی پذیرفته شده و تداوم تاریخی داشته است

عبارند از (شایگان، ۱۳۴۱: ج اول: ۱، ۲۰-۲۱).

۱. کارما (کنش) و منفردات آن ۲. مقوله آزادی ۳. جوهر ثابت ۴. ابدان
 جهانی

بر اساس این مختصات می‌توان به نکات زیر اشاره کرد:

- متون مربوط به سنت فکری هندی با یکدیگر پیوستگی، تشابه
 خویشاوندی و تداوم دارند.

اندیشه هندی که در سنت دینی هندو، شکل گرفته است به غیر
 از کیش بودایی و جین (Jaina)، علوم و دانش نظری هند و هرگز
 دچار گسستگی و انفصال نگردیده است (شایگان، ۱۳۴۱: جلد اول: ۱). با
 توجه به تفکر هندی و مبانی و آموزه‌های این سنت می‌توان سنت
 هنری هندی، از جمله سینما، رمان و تئاتر، را ریشه‌یابی و بررسی
 کرد به گونه‌ای که عناصر غالب هنر و ادبیات معاصر هندی از دل
 این سنت رشد و تداوم یافته‌اند. از منظر تطبیقی، آیا امکان بررسی
 هنر و ادبیات کردی و بازایی عناصر غالب آن بر مبنای سنت فکری
 کردی وجود دارد؟

بحران معرفت‌شناختی

ذهن و نظام فکری کردی، پدیده‌ای مسئله‌مند و پرولماتیک است؛
 در واقع، شناخت و فهم نقادانه یک پدیده اصولاً مسئله‌محور است؛
 یعنی حول یک مسئله یا مفهوم خاص به سنت فکری و تاریخی
 خود ارجاع می‌شود و این پرولماتیک است. به دلیل این عارضه،
 فقدان پشتوانه معرفتی موجب بحران در امر هنری ادبی کردی است
 و این مسئله در حوزه‌های متفاوت جهان زیست تاریخی از جمله،
 تاریخ هنر و ادبیات کردی باز نمود و تأثیر داشته است. فارغ از جنبه
 های زیبایی‌شناختی و کاتارسیس کاهای هنری، امر کردی هنری
 به دلیل عدم شناخت سنت فکری، شایستگی ندارد، به گونه
 ای که از حیث هستی‌شناسی گفتگو و بحث از ماهیت هنر و ادبیات
 کردی و کارکردهای آن با مشکل و بحران روبروست. از آنجایی که
 هویت کردی اساساً فرم‌مند است و صورت‌های هنری و ادبی آن
 نیز با فرم نسبت دارند تبار فکری هویت هنری کردی و کاتاروس
 آن با بحران مواجه است.

مؤخره

در این یادداشت مسئله هنر و ادبیات کردی و نسبت آن با سنت
 فکری کردی مورد توجه قرار گرفت. این موضوع به نسبت اندیشه
 با هنر و ادبیات برمی‌گردد. تأمل در باب اندیشه و هنر کردی
 بر اساس متون و آثار مکتوب و نیز شفاهی و سپس استخراج
 و شرح و نقد عناصر و مؤلفه‌های فکری و معرفت‌شناختی بر
 اساس مبانی نظری و مفهومی، از جمله نظریه شباهت خانوادگی،
 بازی زبانی و شیوه زیست از دید ویتگنشتاین، ضروری است. این
 فرض درست به نظر می‌رسد که هر اثر ادبی و هنری با سنت
 فکری‌ای درگیر است که سه رکن ادبیات و نقد ادبی، یعنی مؤلف،
 متن و خواننده را تحت تأثیر قرار می‌دهد. به عبارتی، هیچکدام
 از این سه رکن نمی‌توانند بدون این سنت فکری که ریشه در
 جهان زیست آن‌ها دارد نقد و بررسی کرد. مؤلف و نیت او به طور
 خاص با شرایط تاریخی، اجتماعی و سیاسی خود درگیر است به
 طوری که فرم و محتوای آثارش با آن‌ها سنجیت پیدا می‌کند
 و بر روی اثر و ایده آن تأثیر می‌گذارد. خواننده و متن نیز از این
 مسئله مستثنی نیست. پرسش اساسی این است که مؤلفین کرد
 در کجای این سنت فکری ایستاده‌اند و مواجه آن‌ها با این سنت
 تا چه حد آگاهانه و قصدمند است؟ ذهن کاوی هنری کردی و

مالیک له بیده‌نگی و نمایشیک پر له دهنګ.

■ نووېښی: جهمسور عزیز (ههولتر)

مالیک له بیده‌نگی په کینک له و نمایشه ګرنگانه‌ی فستیوالی شانوی کوردی سه‌قر بوو که بووه مایه‌ی سهرنج و ستایشی ناماده‌بووانی نمایشه‌که، هم نمایشه له دهره‌تانی کرمانج مسته‌فاو نواندنی هره‌یک له کرمانج مسته‌فا و له‌یلا مه‌جیدی بوو.

هم نمایشه وه‌ک نمایشیکي شانوی له‌سهر مملاتی نیوان دوو جهمسهر بیناکراوه، جهمسهری په‌که‌م شهر و جهنگ به هم‌وو فورسای و فورمه قیزه‌ونه‌که‌یه‌وه که خوی له کوشتن و برین و ویرانکاری ده‌بینته‌وه، جهمسهری دووه‌میش نماینده‌ی ژبان و ناوه‌دان‌کرده‌وه و بیناکردن و به‌رده‌وامیه.

نوینه‌ری لایه‌نی په‌که‌م پایوتکه که وه‌ک سهر باز یا فو‌تو‌گرافه‌ری جهنگ دهرده‌که‌ویت و هم‌میشه شانازی به‌و ساتانه‌ی ده‌کات که له‌نیو فورسترین و خوتاو‌ترین جهنگدا له‌و توانیوه‌تی کاره‌کانی خوی رایي بکات و به‌سه‌لامه‌تی له‌و ده‌یان دوزه‌خاله دهر باز بیت که به‌چاوی خوی بینویوه‌تی و تیایدا زیاره، هم پایوه نازایه‌تی و پاله‌وانیته‌ی خوی له جهنگ و مه‌یدانی جهنگ ده‌دوزه‌ته‌وه و پتیویه جهنگ ده‌توانی مه‌عده‌نی مرقه‌کان پاکبکاته‌وه و بیانکانه مرقه‌ی به‌هیزو پر توانا.

پیچه‌وانه‌ی هم دیده که‌سیکی تر نوینه‌رایه‌تی جهمسهر و ناراسته‌که‌ی تر ده‌کات که لایه‌نی ژبان و به‌رهم‌ه‌یتان و جوانی و به‌رده‌وامیه، هم ناراسته‌یه به پیچه‌وانه‌ی جهمسهره‌که‌ی تر هیم و له‌سهرخ کار ده‌کات و هیچ وشه‌یه‌کی بژ ووتن نییه و به‌بیده‌نگی شهر جهمسهره‌که‌ی تر ده‌کات، له کاتیکدا که ناراسته‌که‌ی تر لیوانلیوه له قیزه و هاوار و دهنکه‌ده‌نگ و فه‌وزا.

مملاتی نیوان هم دوو ناراسته‌یه به‌شپه‌یه‌ک به‌رپه‌ده‌جه‌ت که رووبه‌روو بوونه‌وه‌ی سه‌ختی لیده‌که‌ویت‌ه‌وه له لایه‌ن پایوه‌که‌وه که ده‌یه‌ویت وه‌ک چو‌ن له جهنگه‌کان براوه بووه نه‌کو‌ژراوه و به‌سه‌لامه‌تی دهر باز بووه، هم‌مان جهنگیش دزی له‌و ژنه به‌ر با بکات که بریاری داوه به بیده‌نگی مملاتی شهر و ده‌راو‌یت‌ه‌کانی

ویژگی‌های آن، تجلی و شکل‌گیری آن در فرم‌هایی مانند بیت و حیران و هوره، نوع موسیقی و دستگاه آن، مشخصه اقلیتی، ایلانی و شبلی آن و غیره است؛ بررسی مبادی و ریشه‌های اسطوره‌ای، تاریخی، دینی، جغرافیایی و سیاسی هنر ادبیات کردی در مقاطع و ادوار مختلف بیانگر سه ویژگی است: نخست، شکاف و گسستی میلان فرم و محتوا وجود دارد؛ ویژگی دوم این است که فرم کردی در صورت‌های هنری ادبی‌اش هویت خویش را مدیون تبار قومی‌اش بوده است تا تبار فکری. این مسئله بیانگر بحران در هنر و تئاتر کردی نیز به شمار می‌رود چراکه عنصر غالب فکری، و نه قومی، آن توسط دیگری‌های بزرگ و مسلط تعیین شده است؛ و بالاخره سومین ویژگی این است که فرم هنر کردی با واسطه، اشتراکی و غالباً تقییل‌گرایانه است به نحوی که وجوه استعلایی و محتوای متفاوتی دیگری‌های مشترک و حاکم (و نه مشابه) را زده است و به غریزه و وجوه طبیعت‌گرایی ابتدایی، سرخوشی و نوحه‌های تلخ و نوستالژیک و حس حماسی‌گرایانه میل کرده است؛ تا جایی که به تاریخ هنر و ادبیات در کردستان و صورت کردی آن برمی‌گردد ذهن هنری کردی با بحران هستی‌شناسانه و معرفت‌شناختی مواجه بوده است به طوری که آثار و کارهایی نظیر تئاتر و موسیقی را نیز دربرمی‌گیرد. به نظر دانش پژوه تا زمانی که سنت فکری کردی و مبادی، ساخت و ارکان این سنت شناخته نشود امکان شناخت هنر و ادبیات کردی با مسئله و بحران روبروست. به عنوان نمونه آرمانی، می‌توان سنت هنری هندی را بررسی، و نسبت آن را با اندیشه هندی سنجید. بدون تردید سنت ادبی معاصر هندی با سنت فکری هندی، یا همان اندیشه هندی، پیوند وثیق و تنگاتنگی دارد به نوعی که می‌توان از ادبیات و هنر هندی بحث کرد و مضامین و عناصر اتنولوژیک و معرفتی آن را استخراج و بررسی کرد. این امر برای سنت ادبی کردی در دوره کلاسیک، میانی و نیز معاصر با ایهام و مسئله روبروست. چرا که مؤلف و مولد کردی بر زمین و سنتی ایستاده است که نسبت به آن آگاهی ندارد و تا کنون در مورد اندیشه و سنت کردی کاری صورت نگرفته است؛ هگل معتقد است که «هر اثر هنری به عصر خود، به ملت خود، و به محیط خود تعلق دارد، به اندیشه‌ها و هدف‌های تاریخی خاص و دیگر اندیشه‌ها و هدف‌ها بستگی دارد» این پژوهش که مختصات کلی آن در این یادداشت طرح شده است از نخستین تلاش‌ها در این زمینه به شمار می‌رود. می‌توان استدلال کرد که هنر و تئاتر معاصر کردی نیز از این مسئله و بحران مستثنی نمی‌باشد. به این نکته باید اشاره کرد که اندیشه کردی حاصل ذهن کردی و شیوه اندیشیدن و مواجه با جهان است. تا آن جایی که به کردستان و ذهن کردی بر می‌گردد کردها در ساحت اندیشه در زیست جهان خویش از حیث شأنیّت و خصیصه وجودی‌اشان با بحران معرفت‌شناختی روبرو هستند، بنابراین امکان و پیدایش سنت هنری کردی، به ویژه با وجود این بحران با مسئله و معضل مواجه می‌گردد. فرم‌مندی فرهنگ و هنر کردی و تفاصل و تفاضلش با تفکر در حقیقت عنصر غالب و شأنیّت و اصالت آن است که به نوعی فصل‌متمايز با سنت‌های دیگری است. از این منظر باید به نسبت اندیشه با هنر و تئاتر در زیست جهان کردی اندیشید.

جەنگە و ھەمان ریتیمان ھەبە و ھەمیشە جەنگ بەرھەمدەھتیت، بۆیە زۆر پتۆستە مەرۆف بەدوای زمانیکی تردا بگەریت کە ئیقاغ و ریتەمەکی ھاوتەریبی ریتمی جەنگ و کوشتن نەبیت، زمانیک ناکۆک بیت لەگەڵ ئەو زمانەکی بەدرێژی مێژووی مەرۆفایەتی تەنھا کوشتن و بەکتر سەرپنەوێ بەرھەمدەھتیاو، لێرەدا ژن وەک سیمبۆلی ژیان و پتکەوێی و بەکترقەبولکردن دەبیتە ھاوتەری ئەو زمانە تازەبەکی کە ریتەمەکی پتچەوانەو و دژی ریتمی جەنگە ئەویش زمانی بەرھەلستی و بێدەنگییە، ئەم زمانە ئەگەرچی لە روالەتتدا وەک زمانیکی بێھێزو چەکیکی سادە دەردەکەوێت، بەلام لە بونیاتدا زۆر کاریگەر و بەھێز و بەتاقیکردنەوێش دەرکەوتوووە کە کاریگەری بێدەنگی دەیان جار زیاتر لە زمانی ووێشە و ھاوھاوار، سەرکردەکی گەورە هیندیش مەھاتما غاندی ھەر بەو زمانە توانی ئینگلیزە داگیرکەرەکان بەزیتیت و بەسەر دووبەرەکی و تائیفەگەری ھیندیەکانیش زالبیت کە بەسەر چەندین تائیفە و ئایدیای مەزھەبی دابەشبوون لەو سەردەمدا، کوردیش زۆر جوانی و توووە کە دەبیت لە گۆمی مەنگ ترسمان ھەبیت.

لە کۆتاییەکانی ئەم نمایشەش دەبینین زمانی بەرھەمدەھتیاو بێدەنگی چەند کاریگەر و پیاو کە ناچار دەکات کە تەسلیمی ئێرادی ناستی بیت و واز لە سەرشتی جەنگ بێت.

لەم نمایشە دەرهێنەر دیدگای بەرجەستەکردنی کارەکی لەسەر دوو رەھەندو دووری بیناکردوو، یەکمیان مالا کە نایندەکی ژیان و ناستی و بەردەوامی و بەرھەمدەھتیاو زمانی بێدەنگی تیاپیدا زالەو کارەکتەری بەھێزو براوە تیاپیدا ژنە، ئەم بارستە پتچەوانە شائۆی داگیرکردوو وەک بارستەکی بەھێزو کاریگەر، رەھەندو دووری دوووە کە دەکەوێتە دواوەی شائۆ، رەھەندی شەرو کوشتن و کاولکارییە کە پالەوان و براوە تیاپیدا پیاو و لەوێ بەدوای غروری شەھوێتی پیاوێتی خۆیدا دەگەریت و گوزارشت لە غەریزە کاولکارییەکانی دەکات.

دەرهێنەر ھەولیداوە ئەم دوو پانتاییە لە رێگەی شریتیکی سینەماو دابەشکات و شەڕ و وێرانکارییەکان بخاتە دواوەی

سکات، بەلام ئەم بێدەنگییە بێدەنگی تەسلیمبوون و کۆیلاپەتی نییە، بەلکو بێدەنگییە کە پەرە لە ھاوار و رووبەر و بوونەوێ سەخت، بێدەنگییە کە پەرە لە بەرھەلستیکردن و نەخێرو بەرگرتن بە ئێرادی شەرو تیکشکاندن، بێدەنگییەکی بەرھەمدار و ژياندۆست، بەلام تورەو نارازی و بەرگریکار لە ژیان و بەردەوامی.

جوانترین مەسجیش لەم مەلانییە ئەوێ کە پیاویک بە ھەموو غرور و خۆبەزلزانییەو نوێتەراییەتی جەمسەری شەڕ دەکات و شەڕ لە بەرگی شەھوێت و غەریزەکی ئێر وێنا دەکات کە تیاپیدا کوشتن دەبیتە بەشیک لە غروری ئێراییەتی و غەریزە ئەبەدیەکانی بەکوشتن تێر دەکات، ھەر لەسەردەمی قابیلەو تا ئەمڕۆ.

بەپتچەوانەکی ئەمەشەو، ئاراستەکی دوووە لە ژنیک بەرجەستە دەبیت کە ھەمیشە سیمبۆلی ژياندۆستی و بەرھەمدەھتیاو و بەردەوامییە، ژن لێرەدا وەک رەگەزێکی ژيانبەخش مەلانییە ھەموو ئەو کەرەستە کاولکەرانی دەکات کە عەقڵی ئێرینی پیاو بەرھەمی ھتیاو و شانازیان پتچەو دەکات.

ھەریەک لەم دوو ئاراستەییە دوو کەرەستەکی جیاوازیان ھەبە لە مەلانییەتی ئێوانیان وەک چەک بۆ تیکشکاندن ئێوێر بەکاری دەھێتن، چەکی پیاو وەک ھەمیشە بریتیە لە ھاوھاوار و دەنگ دەنگ و ھەلبەزین و دابەزین و تەھدیککردن و ئازاردان و ھەولێدان بۆ دەستەمۆکردنی بەرامبەر بەھۆی ئەو زمانەکی کە لێدەزانیت ئەویش زمانی توندوتیژییە، لەبەرەبەر ئەوێشدا ژن چەکیکی تری کاریگەری بەدەستەوێ و زۆر بە شارەزایی و بوێری بەکاری دێت، ئەویش چەکی بێدەنگی و بەرھەمدەھتیاو بێدەنگی دەرحەق بە جەمسەریک کە ناتوانیت زمان وەک پیت و ووێشە رستە، بکاتە فاکتەری لیکتیگەیشتن و لێبووردەیی و قەبولکردنی ئێوێتر، دەیسەلمیتیت ئەگەر رستەو وێشە پیت کە زمانی مەرۆفەکانە توانای دروستکردنی پردی لیکتیگەیشتن و پێوەندی ھەبووایە، ئەم ھەموو شەڕ و وێرانکەرە لە نێوان مەرۆفەکان رووی نەدەدا، ئەم شەڕانە کە تا ئێستاش دەکرین ھۆکارەکی ئەوێ نییە کە مەرۆفەکان قسە ناکەن بۆیە لە یەکتەری ناگەن و شەڕ دروستدەبیت، بەپتچەوانەو ھۆکارەکی ئەوێ کە مەرۆفەکان ئەگەرچی قسە دەکەن بەلام ناتوانن لە یەکتەری تێگەن، زمانی مەرۆف ھاوتەریبی زمانی

■ نووسینی: بهر ویژ هه هه دی

[illegible]

شەر وەك فاكترىك لىكى دورخستوونەنەو گە جگە لە وئەبەگى
ئىل و كالى مېرەكەى لە زەينى ژندا ئەماو. ئەم فاكترە بووئە
هۆى دايرانى دەروونى و زەينى ژن لە مېرد. بە جۆرى ئەو دەمانەى
كە پىاو لە زەمانى خالدا لەگەل ژن رووبووپى بەك دەبەو؛ ژنەكە
مەل بە هیچ چەشنە پەيوەندىەك نادات. بەلام ئەو دەمانەى پىاو بە
هەر بۆنەكەو دەرووى لە ژن نىيە دەبېتە نىشانەيك لە زەينى ژندا
بۆ گەراىدەوى رابردوو. هەر ئەمەش دەبېتە هۆكارى ئەوئە ژنەكە لە
رىكاي جۆراوجۆرەو پەيوەندى لەگەل بگرى.

نىشانەيكى تر بۆ سەلماندى ئەم شىئە روائىنە جەرخى دروومانەكەى.

آیین رونمایی از پوستر و یادمان پانزدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر کردی سقز

(دوشنبه ۵ آذرماه ۱۳۹۷)

دکتر قطب‌الدین صادقی دبیر جشنواره: تئاتر و علی‌الخصوص جشنواره تئاتر کردی نمادی از فرهنگ کردستان است و باید از آن حمایت کنیم. پیشینه‌ی تاریخ چند هزار ساله‌ی زیویه و آثار گران‌بهای چون گردنبندهای آن نشان از این است که ما ملتی دارای تمدن و فرهنگ بوده‌ایم و حال جشنواره کردی نیز به اندازه زیویه برای ما با ارزش و حیاتی است. جشنواره تئاتر کردی در تقویم سالانه وزارت ارشاد ثبت شده و جزو ده جشنواره برتر و مهم کشور محسوب می‌شود. فستیوال‌های مهم جهانی در فضایی غیر رفائلی برگزار می‌شوند؛ ما امسال با تجربه و شناختی که از این مسئله داشتیم جشنواره تئاتر کردی را به صورت غیر رفائلی برگزار می‌کنیم تا باشد که ارزش و ظرفیت کار هم‌دیگر را قبول کنیم و به این باور برسیم که دیگری نیز هنر و خلاقیتی دارد.

تئاتر کردی نیز همانند فستیوال‌های جهانی با هدف گسترش صلح، آرامش و انسجام اجتماعی برگزار می‌شود.

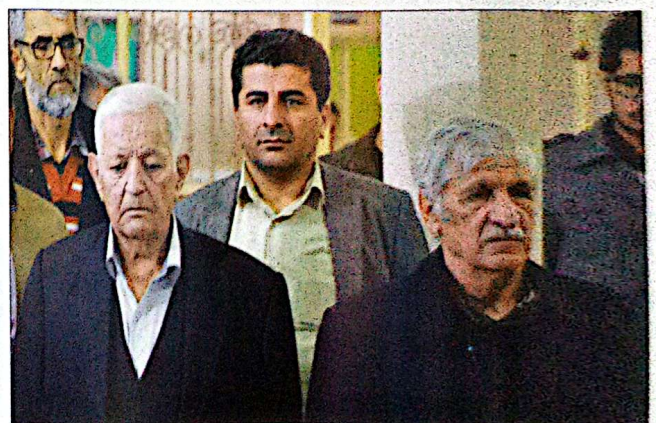
این مراسم با حضور فرماندار، رئیس ارشاد، دبیر، دبیر اجرایی جشنواره، هنرمندان عرصه‌ی تئاتر و همچنین دو تن از نویسندگان پیشکسوت سقز آقای عمر فاروقی و محمد صدیقی برگزار شد.

کرمیان فرماندار سقز:

جشنواره تئاتر کردی سقز با همت دکتر صادقی به تقویم جشنواره‌های کشور اضافه شد.

هنرمندان باید در فضای تئاتر کردی منشی تئاتری و جمعی داشته باشند. فرماندار سقز تمام هنرمندان سقزی را به برپایی هر چه بهتر جشنواره در کنار هم دعوت کرد. چند تن از اعضای شورای شهر در اینجا حضور دارند، اما متأسفانه جای مسئول بخش امور فرهنگی هنری شورای اسلامی شهر سقز در این مراسم خالی، و این مسئله جای بسی تأسف و تأمل است.

غیر رقابتی بودن امسال جشنواره، یکی از رخدادهای مهم این دوره است که در راستای آموزش نقش بسزایی دارد. وی از حضور دکتر قطب‌الدین صادقی به عنوان یکی از چهره‌های شاخص ملی و بین‌المللی در زمینه‌ی فرهنگ و هنر، تشکر و قدردانی کرد.

نشست مطبوعاتی دکتر قطب الدین صادقی

(سه شنبه ۶ آذرماه ۱۳۹۷)

فرهنگ و هنر و جشنواره تئاتر کردی بزرگترین سبک و شناسه برای ما است.

فرهنگ و هنر مربوط به هیچ طبقه و حزبی نیست، باید نشان بدهیم وارد مدرنیته شده‌ایم. و رویداد هنری مربوط به هیچ کس نیست همه‌ی ما خدمتگزار این امر هستیم. جشنواره تئاتر سقز متعلق به مردم است و ما باید به وسیله‌ی هنرمان خود را نشان بدهیم چونکه تا سرحد و بیننده اثر وجود نداشته باشد هیچ چیزی وجود ندارد. اگر هنر سه لایه داشته باشد لایه‌ای از آن مردم دیگری اثر هنری و لایه‌ی سوم خبرنگاران هستند که باید آنرا تشریح کنند.

اصل و نفس فرهنگ و هنر باید زنده باشد وطن ما پر است از درد و رنج باید انتشار به وسیله‌ی هنر را به بگیریم. ارتباط فرهنگی هیچ مرزی ندارد مانند ارتباط اقتصادی و ارتباط سیاسی نیست. ما باید به وسیله‌ی فرهنگ ما به دیالوگ برسیم.

باید برای خبرنگاران جایگاه و صندلی‌هایی فراهم کنیم که بهترین دید را داشته باشند.

هنر از نظر من مردم است احتیاجی نداریم چه‌بختی بیشتر بیاوریم و این کم‌تر خودپیشی است. چه‌بخت‌های معروف در تهران عامل ضد فرهنگ است. من به جای چه‌بخت‌های معروف دوست داریم هر چه بیشتر درگیر چه‌بخت‌های خودمان باشیم.

و در نهایت من به دنبال اقتصادی هستیم که باید به خودمان داشته باشیم.

در اجلاس فرهنگسرای خاندان مسئولان کارگاه آموزشی کارگاه آموزشی کارگردانی

۹. کارگاه آموزشی طراحی صحنه به مدیریت استاد ناصح کامکاری
۱۰. کارگاه آموزشی بازیگری به مدیریت استاد صدرالدین زاهد در ۲ روز
۱۱. کارگاه آموزشی کارگردانی تئاتر به مدیریت دکتر قطب الدین صادقی

کارگاه آموزشی کارگردانی

دکتر قطب الدین صادقی

روزهای جمعه ۹ آذر ساعت ۶ تا ۷:۳۰ عصر
و شنبه ۱۰ آذر ساعت ۸:۳۰ تا ۱۰ صبح

سالن کتابخانه عمومی شماره یک
(رواق عمومی پانزدهمین جشنواره تئاتر کردی سقز)

کارگاه آموزشی طراحی صحنه

استاد ناصح کامکاری

روزهای پنجشنبه و جمعه ۸ و ۹ آذرماه

ساعت ۱۰ تا ۸:۳۰ صبح

سالن کتابخانه عمومی شماره یک
(رواق عمومی پانزدهمین جشنواره تئاتر کردی سقز)

کارگاه عملی بازیگری

استاد صدرالدین زاهد

روزهای جمعه و شنبه ۹ و ۱۰ آذرماه

همزمان با برگزاری پانزدهمین جشنواره تئاتر کردی سقز

علاقتمندان برای حضور در این دوره لطفاً تا شماره ۰۲۵۹۵۷۲۲۹ آقای سامان سید ابراهیمی تماس و یا به دبیرخانه جشنواره بیاورند. فراموش نکنند بدینوش خروجی عددی می باشد.

بېرياره له رېپورەسمى كۆتايى فستيوالدا
رېز بگيرئ له تەمەنئ هەولئ دلسۆزانەي مامۆستايانى بواري شانۆي
ناوچه كوردنشينهكان، بهريزان:

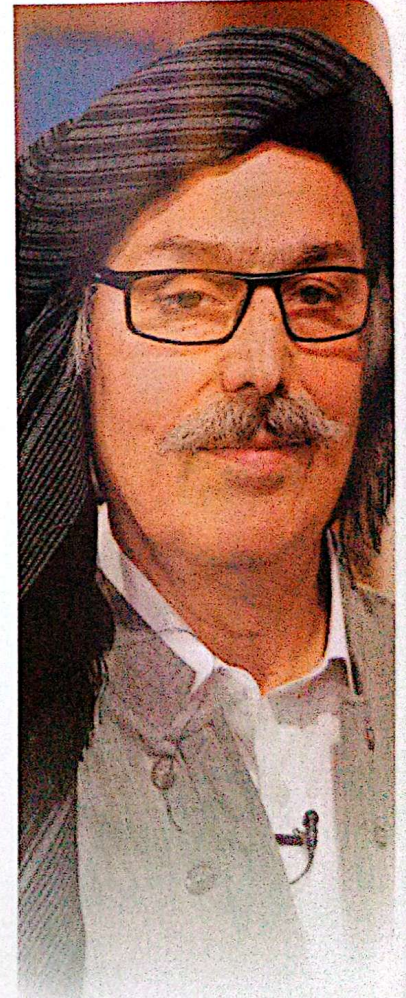
هەواس پلوك (كرماشان)

عومەرى فارووقى (سەقز)

مەناف ئيران پەناە (مەهاباد)

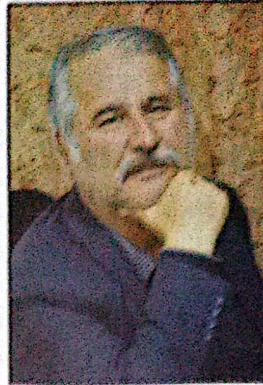
معرفی اعضای دبیرخانه پانزدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر کردی سقز

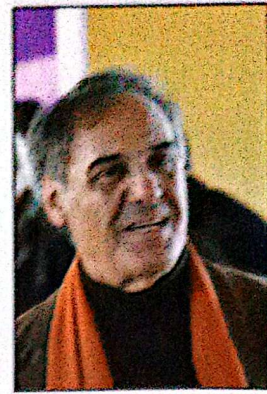
هیوا حاجی محمدی
عضو دبیرخانه

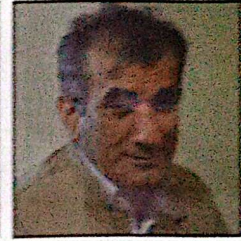
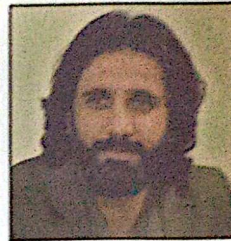
جلال قلعه‌شاخانی
مدیر مسئول بولتن

اسماعیل پاشایی
دبیر اجرایی جشنواره

دکتر قطب‌الدین صادقی
مدیر جشنواره

اعضای کمیته فرهنگی و هنری

داریوش رفعتی
مدیر کمیته فرهنگی و هنری

اعضای کمیته اسکان و پذیرایی

محمد زارع‌زاده
مدیر کمیته اسکان و پذیرایی

مهران عبدالعزاد
مسئول امور فرهنگی

کمیته روابط عمومی

شهربانو هادی
مسئول کمیته روابط عمومی

اعضای کمیته علمی پژوهشی

سامان سیدابراهیمی
مدیر کمیته علمی پژوهشی

اعضای بولتن

زاهد آرمی
مسئول بولتن جستار

عکاس اجتماعی بولتن

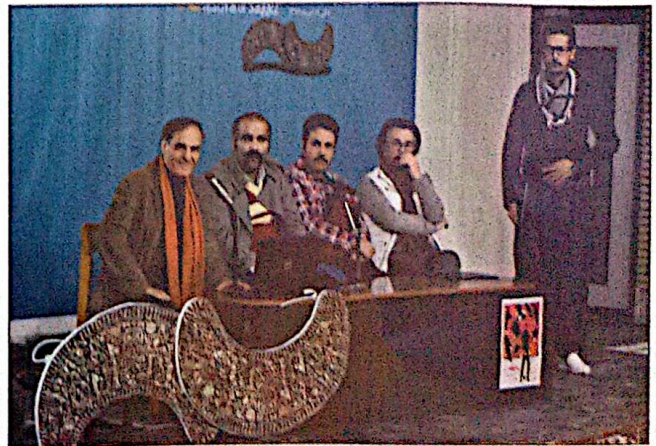

مدیر جابجانه بولتن

عکاس خبری

پانزدهمین جشنواره بین‌المللی تئاتر کردی سنلار به روایت تصویر

شماره : ۹۷/۳۶۳۶۵۲
تاریخ : ۱۳۹۷/۰۸/۲۶
پیوست : ندارد

باسلام و احترام

لقد اُفدت
من
إلى

نسخه ام تهیه شد
مدیر کل کتاب های تفریحی

رونیت

جناب آقای مهدی حاجیان مسئول محترم دبیر خاله جشنواره های معاونت امور هنری
جناب آقای اتابک یورنادری مدیر محترم هماهنگی تئاتر استانها اداره کل هنر های
نمایشی

IVATTV

دولتان حلقہ ، صہبان استاد ڈھیرہ ، چب لاکر وحدت ، معاونت لکھنؤ ٹیلس ۵۰۶۶۷۰۵۱۰۱ لکھنؤ ۵۶۷۰۲۶۶۱

اداره کل - ج.ا.م.د. اسلام آباد
اتحادیہ ایوان

اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی کردستان
با همکاری استانداری کردستان و فرمانداری ویژه شهرستان سنقر
اداره کل هنرهای نمایشی ایران، انجمن نمایش کردستان
شورای اسلامی شهر و شهرداری سنقر برگزار می نماید

جدول زمان بندی اجراهای پانزدهمین جشنواره تئاتر کردی سنقر
(خشتمی کات و شویلی خواندن شادوگانی پانزدهمین فستیوالی شادوی کوردی سنقر)

زمان اجرای نمایش (کات/شویلی خواندن)	محل اجرای نمایش (شویلی خواندن)	نام نمایش (ناوی خواندن)
ساعت ۱۷:۳۰ (کات/شویلی خواندن)	سالن آمفی تئاتر (هولی خواندن)	ملایمکت از ارومیه کارگردان: دیار دولتشو
ساعت ۱۸ (کات/شویلی خواندن)	پلاتو (هولی خواندن)	بهره دارم از سنقر کارگردان: کمال نوحی
ساعت ۱۷:۳۰ (کات/شویلی خواندن)	سالن آمفی تئاتر (هولی خواندن)	شارم دور از بیجار کارگردان: غلامرضا همتیان

زمان اجرای نمایش (کات/شویلی خواندن)	محل اجرای نمایش (شویلی خواندن)	نام نمایش (ناوی خواندن)
ساعت ۱۰ صبح (کات/شویلی خواندن)	سالن آمفی تئاتر (هولی خواندن)	همه را از سنندج کارگردان: افشین خلری
ساعت ۱۵:۳۰ (کات/شویلی خواندن)	سالن آمفی تئاتر (هولی خواندن)	بهره دارم از سنقر کارگردان: کمال نوحی
ساعت ۱۷ (کات/شویلی خواندن)	پلاتو (هولی خواندن)	همه را از سنندج کارگردان: افشین خلری
ساعت ۲۰:۳۰ (کات/شویلی خواندن)	سالن آمفی تئاتر (هولی خواندن)	همه را از سنندج کارگردان: افشین خلری

زمان اجرای نمایش (کات/شویلی خواندن)	محل اجرای نمایش (شویلی خواندن)	نام نمایش (ناوی خواندن)
ساعت ۱۰ صبح (کات/شویلی خواندن)	سالن آمفی تئاتر (هولی خواندن)	بهره دارم از سنقر کارگردان: کمال نوحی
ساعت ۱۵:۳۰ (کات/شویلی خواندن)	سالن آمفی تئاتر (هولی خواندن)	بهره دارم از سنقر کارگردان: کمال نوحی
ساعت ۱۷ (کات/شویلی خواندن)	پلاتو (هولی خواندن)	بهره دارم از سنقر کارگردان: کمال نوحی
ساعت ۲۰:۳۰ (کات/شویلی خواندن)	سالن آمفی تئاتر (هولی خواندن)	بهره دارم از سنقر کارگردان: کمال نوحی

زمان اجرای نمایش (کات/شویلی خواندن)	محل اجرای نمایش (شویلی خواندن)	نام نمایش (ناوی خواندن)
ساعت ۱۰ صبح (کات/شویلی خواندن)	سالن آمفی تئاتر (هولی خواندن)	بهره دارم از سنقر کارگردان: کمال نوحی
ساعت ۱۵:۳۰ (کات/شویلی خواندن)	سالن آمفی تئاتر (هولی خواندن)	بهره دارم از سنقر کارگردان: کمال نوحی
ساعت ۱۷ (کات/شویلی خواندن)	پلاتو (هولی خواندن)	بهره دارم از سنقر کارگردان: کمال نوحی
ساعت ۲۰:۳۰ (کات/شویلی خواندن)	سالن آمفی تئاتر (هولی خواندن)	بهره دارم از سنقر کارگردان: کمال نوحی

چهارشنبه ۱۴ آذر
(پانزدهمین روز جشنواره)

پنجشنبه ۱۵ آذر
(پانزدهمین روز جشنواره)

شنبه ۱۶ آذر
(پانزدهمین روز جشنواره)

یکشنبه ۱۷ آذر
(پانزدهمین روز جشنواره)

جلسات کارشناسی نمایشها
۱۵ دقیقه پس از اجرا
در سالن کتبخانه برگزار میگردد
کوبی کارشناسی شادوگان
۱۵ خولک دوی خواندن
له هولی کتبخانه بهره ده چیت

مراسم اختتامیه
روز یکشنبه ساعت ۱۰ صبح
محل سالن آمفی تئاتر
اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی
ریورسمی کوتایی
پژوی یکشنبه ۱۰ ای بهانی
شویلی هولی شادوی
تیداری فرهنگ و تیرشدی نیستایی